VERSLAG VAN DE COMMISSIE TOT
HERZIENING DER BEZOLDIGING
VAN HET MILITAIR PERSONEEL
VAN DE LANDMACHT.

LEMBAGA KEARSIPAN
INDONESIA
VI-
379

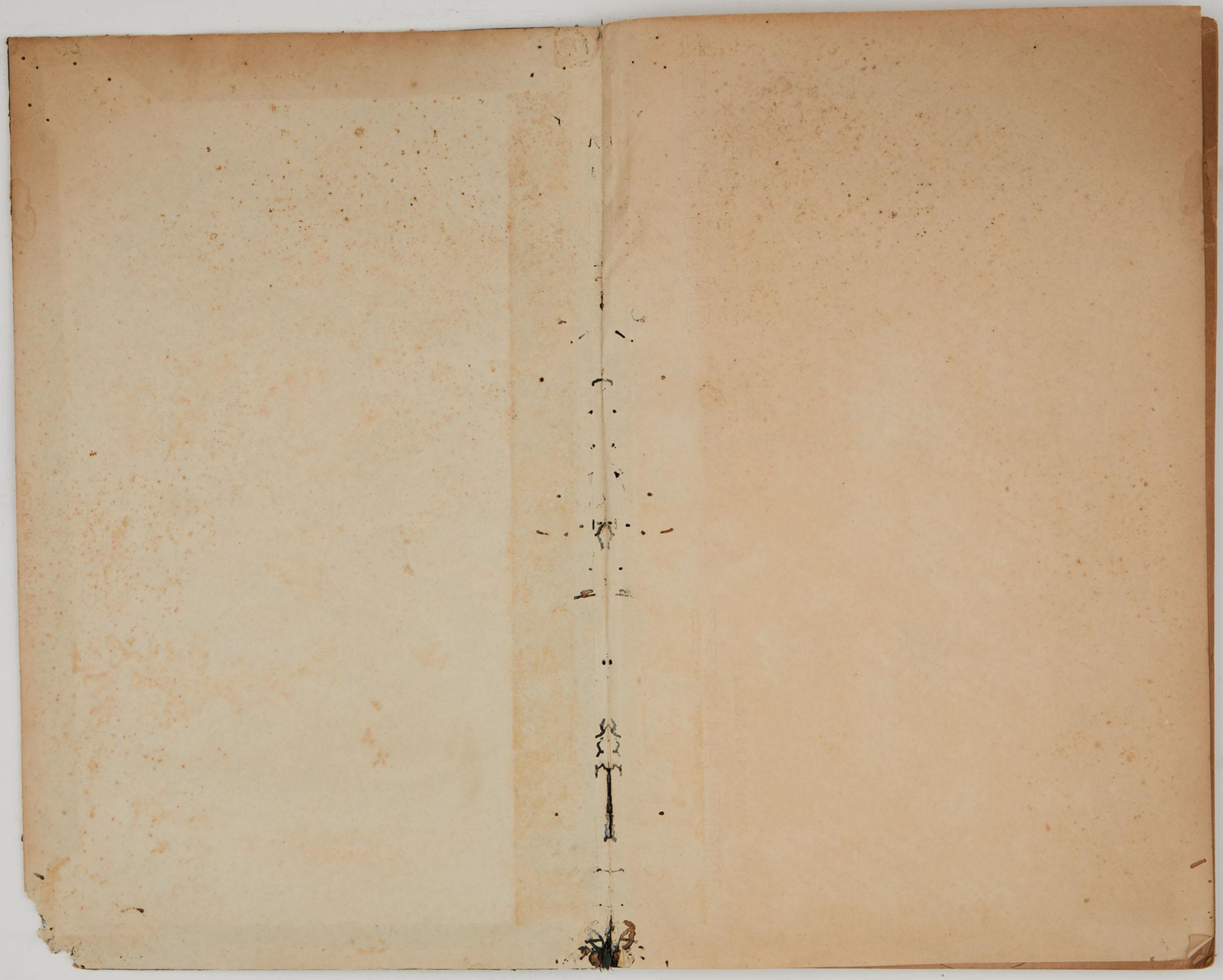

II 378

VERSLAG

VAN DE

COMMISSIE TOT HERZIENING DER BEZOLDIGING VAN HET MILITAIR PERSONEEL VAN DE LANDMACHT.

LANDSDRUKKERIJ — WELTEVREDEN
1919

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN

INHOUDSOPGAVE.

INLEIDING.

Bladz.

Instelling van de commissie, de haar opgedragen taak en hare samenstelling 1
Installatie der commissie 4
Opvatting van de commissie omtrent den omvang van hare taak 4
Werkwijze der commissie 5

HOOFDSTUK I.

Grondslagen voor de regeling van de bezoldiging.

§ 1. Noodzakelijkheid tot verhooging der militaire bezoldigingen over de geheele lijn 7
§ 2. Invloed van rasverschil op militaire bezoldigingen 8
§ 3. Grootere invloed van den diensttijd en geringere invloed van rangsverhooging op de militaire bezoldigingen 18
§ 4. Minimum- en maximum-bezoldiging voor elken rang met periodieke verhoogingen naar dienstjaren als officier, onderofficier enz. 19
§ 5. Rangsgewijze egalisatie van de bezoldigingen 20
§ 6. Toelagen en werkgelden 21
§ 7. Gelijke bezoldiging voor gehuwde en ongehuwde onderofficieren en voor gehuwde en ongehuwde militairen op maandelijksch traktement beneden den rang van onderofficier 21
§ 8. Het opnemen van verschillende vergoedingen in traktementen en soldijen en het toekennen van maandelijksch traktement instede van soldij aan eenige categorieën van militairen 23
§ 9. Tegemoetkoming in de onkosten voor het gezin aan soldijgenietende militairen beneden den rang van onderofficier en verstrekking van levensmiddelen aan niet-gehuwde vrouwen met hare kinderen. 26
§ 10. Kortingen op traktementen en soldijen voor huisvesting en (of) voeding en tegemoetkomingen bij gemis van huisvesting van landswege 28
§ 11. Korting op militaire bezoldigingen wegens het genot van militair pensioen, pensioenstoelage of gagement 28
§ 12. Kortingen bij verpleging in hospitalen 30
§ 13. Gratificatiën en premiën 31
§ 14. Geldelijke tegemoetkoming ten behoeve van de naar Indië vertrekkende echtgenooten van in Nederland gehuwde militairen 32
§ 15. Bezoldiging van het reserve- en dienstplichtig personeel 33

HOOFDSTUK II.

Bezoldigingsregelingen voor het militair personeel van de Landmacht en voor het burgerpersoneel bij het Leger behoorende, voor zoover dit laatste in beschouwing is genomen.

§ 16. Bezoldigingsschalen Officieren.
1. Schaal der traktementen voor beroepsofficieren, uitgezonderd die, behoorende tot het personeel van den Geneeskundigen Dienst, met bijzondere bepalingen 35
2. Schaal der traktementen voor beroepsofficieren, behoorende tot het personeel van den Geneeskundigen Dienst:
a. Officieren van Gezondheid 36
b. Militaire Apothekers en Paardenartsen 36
3. Schaal der traktementen voor Inlandsche beroepsofficieren, die niet met gunstig gevolg het aanvullingsexamen hebben afgelegd bedoeld in Indisch Staatsblad 1916 No. 194 37
4. Schaal der jaarlijksche traktementen van in Nederland gedetacheerde beroepsofficieren van het Nederlandsch-Indisch Leger:

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.
Tanggal : 1-07-2010
Nomor Induk : 1163/PA-Perpus/2010
BIB - ID : 8510460
ITEM - ID : 21217062
Asal : Museum Pusat

Bladz.

a. gedetacheerd bij het Departement van Koloniën, als leeraar of leerling bij de Hoogere Krijgsschool, als leeraar bij de Koninklijke Militaire Academie of den Hoofdcursus, bij de Rij- en Hoefsmidschool, dan wel bij het vaste personeel van de Normaal Schietschool 37
b. overige officieren 37

§ 17. Bezoldigingsschalen voor militairen beneden den rang van officier.
5 en 6. Schaal der soldijen voor militairen der inheemsche troepen beneden den rang van sergeant 1e klasse met toelichtingen en bijzondere bepalingen 38-39
7. Schaal der soldijen voor marechaussée te velde beneden den rang van sergeant 1e klasse met toelichtingen 39
8. Schaal der soldijen voor inheemsche militairen beneden den rang van sergeant 1e klasse, behoorende tot de werklieden en andere bijzondere diensten, met toelichtingen en bijzondere bepalingen 39
9 en 10. Schaal der soldijen voor militairen der aanvullingstroepen beneden den rang van sergeant 1e klasse met toelichtingen en bijzondere bepalingen 40
11. Schaal der soldijen voor militairen der aanvullingstroepen beneden den rang van sergeant 1e klasse, behoorende tot de werklieden en andere bijzondere diensten, met toelichtingen en bijzondere bepalingen 41
12. Schaal der traktementen voor onderofficieren der troepenkorpsen en eenige bijzondere diensten met den rang van sergeant 1e klasse en hooger, met toelichtingen en bijzondere bepalingen 41
13. Schaal der traktementen voor militairen met den rang van sergeant 1e klasse en hooger, behoorende tot de werklieden en andere bijzondere diensten, met toelichtingen en bijzondere bepalingen 42
14. Schaal der traktementen voor militairen met den rang van sergeant-majoor en hooger, behoorende tot den magazijnsdienst en eenige andere bijzondere diensten, met toelichtingen en bijzondere bepalingen 43
15. Schaal der traktementen voor de militairen bij het korps stafmuzikanten met toelichtingen en bijzondere bepalingen 44
16. Schaal der traktementen voor het militair personeel beneden den rang van officier van de vliegafdeeling, met uitzondering van de vliegeniers, met toelichtingen en bijzondere bepalingen 45
17. Schaal der traktementen voor het militair personeel beneden den rang van officier, bij den Topografischen Dienst met toelichtingen en bijzondere bepalingen:
a. Personeel bij de brigades 45
b. Personeel bij de Topografische Inrichting 45
18. Schaal der traktementen voor onderluitenants van alle wapens en diensten, met bijzondere bepalingen 46

§ 18. Bezoldigingsschalen voor burgerlijke ambtenaren.
19. Schaal der traktementen voor de architecten en opzichters burgerambtenaren bij het Wapen der Genie, zoomede van den adjudant-onderofficier-onderopzichter der Genie, met bijzondere bepalingen 46
20. Schaal der traktementen voor burgerambtenaren van den magazijnsdienst 47
21. Schaal der traktementen voor commiezen en burgerlijke schrijvers, met bijzondere bepalingen. 47
22. Schaal der traktementen voor de burgerambtenaren, werkzaam aan de technische inrichtingen, met toelichtingen 48
23. Schaal der traktementen voor burgerambtenaren-topograaf van den Topografischen Dienst, met bijzondere bepalingen 48
24. Schaal der traktementen voor Europeesche burgerambtenaren bij de Topografische Inrichting .. 48
25. Schaal der traktementen voor het Inlandsch personeel van den Topografischen Dienst:
a. Topografen en verkenners, met bijzondere bepalingen 49
b. Teekenaars, retoucheurs, lithografen en instrumentmakers, met bijzondere bepalingen 49
c. Timmerlieden van den instrumentmakerswinkel, letterzetters en boekbinders 49
d. Mandoers en handlangers 50
26. Schaal der traktementen voor het Europeesch burgerpersoneel, behoorende tot het Leger (voor zooverre in beschouwing genomen en niet elders vermeld), met bijzondere bepalingen 50

§ 19. Toelichtingen op de bezoldigingsschalen voor het personeel van de Landmacht, voor zoover niet vermeld op de schalen zelven:
I. Officieren 51
II. Militairen beneden den rang van officier en burgerambtenaren 52

§ 20. Overgangsbepalingen betrekking hebbende op de bezoldigingsschalen 54

§ 21. Regeling van de bezoldiging bij overgang als militair in eene burgerlijke betrekking of bij overgang van de eene burgerlijke betrekking naar de andere 56

HOOFDSTUK III.

§ 22. Bezoldiging tijdens verloven 57

Bladz.

HOOFDSTUK IV.

§ 23. Premiën en duur der verbintenissen. Aanbrenggelden. Premiën bij herverbintenissen 59
§ 24. Gratificatiën bij het verlaten van den militairen dienst 61

HOOFDSTUK V.

Pensioenen en onderstanden.

§ 25. Pensioenen en onderstanden aan militaire landsdienaren 63
§ 26. Pensioenen en onderstanden aan weduwen en weezen van militaire landsdienaren 74

HOOFDSTUK VI.

§ 27. Vergoedingen van onkosten bij reizen wegens overplaatsing en bij andere reizen van militaire landsdienaren 77
§ 28. Geldelijke tegemoetkomingen bij excursiën en bij meerdaagsche oefeningen en manoeuvres 79

HOOFDSTUK VII.

§ 29. Kostenraming 82
§ 30. Wijze en tijdstip van invoering van de nieuwe bezoldigingsregeling 83
§ 31. Overzicht van alle overgangsbepalingen, welke door de commissie noodig worden geacht 84
§ 32. Slotbeschouwingen 86

BIJLAGEN:

I. Overzicht van de door de commissie in beschouwing genomen toelagen en van die, welke daarvan naar haar oordeel dienen te vervallen, dan wel, al dan niet gewijzigd, gehandhaafd moeten blijven of nieuw ingevoerd moeten worden 89
II. Staat van gratificatiën en premiën, met uitzondering van die, welke ongewijzigd waren te handhaven. 94
III. Graphische voorstelling van de voorgestelde traktementen der officieren en van de traktementen van eenige categorieën van burgerlijke ambtenaren.
IV. Overzicht van het bedrag der inkomsten per maand van soldijgenietende Europeesche militairen der Infanterie 95
V. Overzicht der bedragen, welke thans aan sommige categorieën van soldijgenietende Europeesche militairen meer worden toegekend dan de inkomsten vermeld in bijlage IV 96
VI. Overzicht van het bedrag der inkomsten per maand van soldijgenietende Amboineesche militairen der Infanterie 98
VII. Overzicht der bedragen, welke thans aan sommige categorieën van soldijgenietende Amboineesche militairen meer worden toegekend dan de inkomsten vermeld in bijlage VI 99
VIII. Overzicht van het bedrag der inkomsten per maand van soldijgenietende Inlandsche militairen der Infanterie 100
IX. Overzicht der bedragen, welke thans aan sommige categorieën van soldijgenietende Inlandsche militairen meer worden toegekend dan de inkomsten, vermeld in bijlage VIII 101
X. Overzicht der inkomsten per maand van de militairen beneden den rang van onderluitenant op maandelijksch traktement 102

Aan het verslag toegevoegde nota's.

Nota van de leden Raden Mardjana en I. J. Turangan 105

OPCARD 101 V3

INLEIDING.

Instelling van de commissie, de haar opgedragen taak en hare samenstelling.

De instelling der commissie had plaats bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 5 November 1918 No. 47, luidende als volgt:

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: In te stellen eene commissie, welke tot taak zal hebben de Regeering voor te lichten omtrent de vraag, in hoeverre de bezoldiging van het militaire personeel van de landmacht in Nederlandsch-Indië bij eene behoorlijke werkverdeeling aan billijke eischen voldoet en in hoeverre daarin wijziging zal dienen te worden gebracht;

onder uitnoodiging om bij den te verrichten arbeid als leidraad te bezigen de bij het voor haar bestemd uittreksel uit dit besluit gevoegde nota;

met bepaling, dat deze commissie zal worden genoemd: „Commissie tot herziening der bezoldiging van het „militaire personeel van de landmacht".

Ten tweede: Te benoemen in de Commissie tot herziening der bezoldiging van het militaire personeel van de landmacht:

a. tot lid tevens voorzitter:
F. J. Kroesen, Kolonel der Infanterie;

b. tot lid tevens secretaris:
M. W.e Scheltema de Heere, Majoor der Militaire Administratie;

c. tot lid:
1. J. L. van Nues, Majoor der Infanterie;
2. E. D. B. Mans, Kapitein der Artillerie;
3. Raden Mardjana, Eerste Luitenant der Infanterie;
4. H. L. Meijer, Onderluitenant der Infanterie (algemeen stamboek No. 68772);
5. F. A. Bendeler, Onderluitenant der Militaire Administratie (algemeen stamboek No. 64177);
6. G. Japin, sergeant-majoor-instructeur der Infanterie (algemeen stamboek No. 72859);
7. I. J. Turangan, Amboineesch sergeant der Infanterie (algemeen stamboek No. 65603).

Ten derde: Te bepalen:

a. dat de Commissie zal vergaderen te Bandoeng of elders, indien dit door den Voorzitter wenschelijk wordt geacht;

b. dat den Voorzitter der Commissie de bevoegdheid wordt toegekend de leden buiten hun vaste standplaats verblijf te doen houden, zoolang zulks hem noodig voorkomt;

c. dat de Commissie haar verslag aan de Regeering zal indienen door tusschenkomst van den Commandant van het Leger en Hoofd van het Departement van Oorlog, die wordt uitgenoodigd bij de doorzending van het verslag van zijn gevoelen ter zake te doen blijken;

d. dat de leden der Commissie bevoegd zijn bij het inge-
diende verslag te doen blijken van hun van het gevo-
len der meerderheid afwijkende zienswijze, zoomede
van de gronden waarop deze berust;

e. dat de Commissie bevoegd is in rechtstreeksche briefwisseling te treden met alle gezaghebbenden en open-
bare lichamen, die mits deze worden uitgenoodigd alle
door de Commissie gevraagde inlichtingen of adviezen
met bekwamen spoed te verstrekken;

f. enz. (1).

Ten vierde: enz. (1).

Ten vijfde: enz. (1).

Ten zesde: enz. (1).

De ingevolge Artikel Één van vorenstaand besluit bij
gevoegde nota bevat de volgende aanwijzingen:

„Door de groote vlucht, welke de economische ontwik-
„keling van Indië gedurende de laatste 10 à 15 jaren heeft
„genomen, gepaard met een steeds toenemende uitbrei-
„ding van de staatsbemoeienis, is de vraag naar Euro-
„peesch personeel, zoowel ten behoeve van staat, gewes-
„en gemeente als van particuliere ondernemingen en be-
„drijven, sterk toegenomen en daar het aanbod met deze
„verhoogde vraag geen gelijken tred heeft kunnen hou-
„den, is in den loop van tijd tusschen de verschillende
„groepen van werkgevers — zelfs in den boezem van de
„staatsdienst — als het ware een wedloop ontstaan om
„door het scheppen van gunstige dienstvoorwaarden het
„benoodigde personeel tot zich te trekken.

„Zoodoende is geleidelijk het evenwicht tusschen de
„belooning van militairen arbeid en van dien in de
„overige deelen der samenleving in Indië verbroken, en
„wel in die mate, dat niet alleen de lust om in militairen
„dienst te treden sterk is verminderd doch ook, dat velen
„die zich in dienst bevinden het leger vroegtijdig ver-
„d. w. z. voor wat de militairen beneden den rang van
„officier betreft, na ommekomst van het eerste ver-
„band — voor goed verlaten, omdat hun daarbuiten gun-
„stiger bestaansvoorwaarden worden geboden.

„Het vorenstaande geldt, zij het ook in minder sterke
„mate, evenzoo voor de niet-Europeanen. Ook zij kun-
„nen tegenwoordig buiten het leger beduidend gunstiger
„arbeidsvoorwaarden in het algemeen en hoogere lonen
„in het bijzonder bedingen dan in vroegere jaren het ge-
„val was, als gevolg waarvan velen van hen, die zich in
„militairen dienst bevinden, niet meer tevreden zijn met
„de voorwaarden, waaronder zij hun arbeid verrichten.

„Aangezien nu 's Lands belang zoowel als de billijk-
„heid meebrengt, dat alle landsdienaren, onverschillig
„den tak van dienst waartoe zij behooren, onder naar
„verhouding even gunstige omstandigheden behooren te
„verkeeren, zal het derhalve noodig zijn de militaire
„inkomsten in dier voege in overeenstemming te bren-
„gen met die der overige landsdienaren, dat de dienst-
„voorwaarden in het leger niet behoeven onder te doen
„voor die welke — bij gelijke kennis en ontwikkeling —
„in den burgerlijken staatsdienst worden geboden.

„De aantrekkelijkheid van een betrekking wordt
„echter niet steeds uitsluitend beheerscht door het
„bedrag van de daaraan verbonden bezoldiging en in

(1) Niet opgenomen, als bevattende regelingen van administratieven aard.

„verband hiermede is het niet ondienstig de aandacht
„te vestigen op een omstandigheid, welke van grooten
„invloed is op de waardeering van het militair
„beroep.

„Het is n.l. een bekend verschijnsel, voortspruitende
„uit den volksaard, dat de noodzakelijkheid om in eene
„organisatie als het leger de persoonlijke vrijheid van
„hen, die van deze organisatie deel uitmaken, in menig
„opzicht in sterker mate te beperken dan in de overige
„deelen der samenleving noodig is, vele personen er van
„weerhoudt hunne keuze op het militair beroep te ves-
„tigen en tal van militairen er toe brengt reeds na
„ommekomst van het eerste dienstverband een betrek-
„king buiten het leger te aanvaarden, enkel en alleen
„ter wille van de daardoor te verwerven meerdere vrij-
„heid van doen en laten. En nu is het duidelijk, dat
„indien — gelijk i. c. het geval is — aan eene bepaalde
„betrekking in veler oogen een beslist nadeel is ver-
„bonden, hetwelk niet kan worden weggenomen omdat
„het met de betrekking als het ware onverbreekbaar
„verbonden is, ook daarmede rekening zal zijn te houden
„bij de vaststelling van de bezoldiging en wel in dien
„zin, dat dergelijke betrekkingen naar verhouding beter
„bezoldigd worden dan die, waarbij zulk een nadeel niet
„aanwezig is.

„In hoeverre bij de herziening van de militaire in-
„komsten de op rasonderscheid berustende verschillen
„geheel opgeheven dan wel tot geringere afmetingen
„teruggebracht zullen kunnen worden, zal aan de com-
„missie kunnen blijken uit het door de Regeering, bij
„de behandeling van de ontwerp-begrooting voor 1919
„in den Volksraad, ter zake ingenomen standpunt.

„Bij de uitvoering van de haar opgedragen taak zal
„de commissie ook de vraag hebben te overwegen, in
„hoeverre het noodig of gewenscht moet worden geacht
„voor sommige groepen van militairen, wier inkomsten
„thans nog bestaan uit een zeker soldijbedrag, ver-
„meerderd met verschillende vergoedingen en verstrek-
„kingen, het stelsel van maandelijksche bezoldiging te
„aanvaarden. In dit verband wordt ter voorlichting
„van de commissie medegedeeld, dat bij het Departe-
„ment van Oorlog wordt overwogen om de uitbetaling
„der soldijen wekelijks te doen plaats hebben.

„Waar voor de soldijgenietende militairen van Euro-
„peeschen landaard reeds een achttal jaren geleden de
„bestaande verschillen in inkomsten tusschen personen
„van gelijken rang (stand) der verschillende wapens en
„diensten werden opgeheven, zal voorts zijn na te gaan,
„of bij de voorgenomen herziening dit beginsel niet
„mede behoort te worden doorgevoerd met betrekking
„tot de soldijgenietende militairen van niet-Europee-
„schen landaard.

„Meerdere, tot het Departement van Oorlog behooren-
„de, burgerlijke betrekkingen worden uitsluitend of in
„hoofdzaak uit het leger aangevuld.

„Waar de aan deze betrekkingen verbonden bezoldi-
„ging uiteraard moet aansluiten bij de door den titu-
„laris vroeger genoten militaire inkomsten, zal derhalve
„ook aan de stelling der hierbedoelde burgerlijke amb-
„tenaren (architecten en opzichters der genie, magazijn-
„meesters der artillerie, genie en intendance, commie-
„zen, enz.), al kunnen zij niet gerekend worden tot het
„„militaire" personeel van de landmacht, de vereischte
„aandacht dienen te worden geschonken".

OPCARD 101 V3

In de samenstelling der commissie kwam wijzigi
doordat bij Besluit van 25 Februari 1919 No. 21 aan de
majoor der militaire administratie M. W. Scheltema o
Heere wegens ziekte eervol ontslag werd verleend a
lid tevens secretaris en als zoodanig werd benoemd
kapitein der Infanterie A. H. Treu.

Het kort daarna, den 1en Maart, gevolgd overlijde
van den majoor Scheltema de Heere geeft der commiss
aanleiding te dezer plaatse uiting te geven aan haar g
voelens van leedwezen over zijn verscheiden en va
waardeering voor den belangrijken arbeid, die do
wijlen haar medelid, ondanks zijn achteruitgaanden g
zondheidstoestand, in het belang van de commissie
verricht.

Installatie der commissie.

Bij verhindering van Zijne Excellentie den Comma
dant van het Leger en Hoofd van het Departement v
Oorlog werd de commissie op den 21en November 19
namens Zijne Excellentie door den Voorzitter te Ba
doeng geïnstalleerd, waarna onmiddellijk hare eers
algemeene vergadering tot vaststelling van werkprogra
en werkwijze een aanvang nam.

Opvatting van de commissie omtrent den omvang van hare taak.

De commissie heeft gemeend zich niet te mogen b
palen tot het herzien van de bezoldiging in engeren z
— soldijen en traktementen — alleen, doch haar ond
zoek mede te moeten uitstrekken over alle betaling
aan den militairen landsdienaar, zoowel bij zijn
diensttreden als gedurende zijn diensttijd en na het
eindigen daarvan.

Zij achtte zulks noodig, niet alleen omdat de geldelij
omstandigheden van den militair, behalve door soldij
traktement ook in belangrijke mate worden beheers
door de wijze waarop zijn geregeld de pensioensvoor
zichten, bezoldigingen tijdens verloven en tijdens verp
ging in hospitalen, toekenning van handgelden of p
miën bij dienstneming en herverbintenis, vergoeding vo
de kosten bij de veelvuldige overplaatsingen en b
dienstreizen uit anderen hoofde enz., doch evenzee
omdat het noodzakelijk verband tusschen dergelijke r
gelingen in het algemeen niet toelaat enkele daarva
eenigszins belangrijk te wijzigen zonder tevens de ande
aan eene herziening te onderwerpen. Te noodzakelijke
oordeelde de commissie het al deze groepen van beta
lingsvoorwaarden in beschouwing te nemen, omdat va
hun samenstel in eene zeer voorname plaats afhangt o
lust om in den Indischen militairen dienst te treden e
te blijven, alzoo de mogelijkheid om het leger naar eis
in stand te houden.

Dat te dezen opzichte ingrijpende maatregelen drin
gend noodig zijn, meent de commissie, mede in verban
met hetgeen ter zake van de aanvulling met Europee
sche officieren en militairen van lageren rang doo
Zijne Excellentie den Minister van Koloniën is opge
merkt in zijne brieven van 19 en 30 September 1918
Se Afdeeling, nummers 37/1123 en 38/1186 (1), niet nader
te behoeven aantoonen.

Wat betreft het in beschouwing te nemen personee
gaf deze Staatsman in den eersten der zooeven aange
haalde brieven — naar aanleiding van de in 1918 to
stand gekomen wijziging van de bezoldiging van he

(1) Zendbrieven van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal
dd. 17 en 30 December 1918, Nummers 39700 en 40542.

militair personeel der Nederlandsche landmacht — den
wensch te kennen tot het doen onderzoeken en het op
eene aanvullingsbegrooting voor het jaar 1919 aanhangig
maken van de maatregelen, noodig om het verstoorde
evenwicht tusschen de bezoldigingen der Nederlandsche
en Indische officierskorpsen te herstellen en daarbij
niet alleen in beschouwing te nemen de bezoldigingen
van de in Indië dienende officieren, doch tevens van de
met verlof zijnde officieren en van hen die in Nederland
op eenigerlei wijze zijn te werk gesteld. De bezoldi-
gingen van de militairen beneden den rang van officier
zouden tegelijkertijd zijn te herzien.

De aan de commissie als leiddraad verstrekte nota
geeft voorts aan, dat zij aandacht zal hebben te schenken
aan de bezoldiging van sommige burgerbetrekkingen bij
het Departement van Oorlog. Hoewel daarbij in het
bijzonder werd gedoeld op de betrekkingen, welke uit-
sluitend of in hoofdzaak uit het leger worden aangevuld,
heeft de commissie haar voorstellen mede uitgestrekt
over een aantal rechtstreeks uit de burgermaatschappij
aangevulde burgerbetrekkingen, telkens wanneer zij
daartoe aanleiding vond uithoofde van noodzaak tot het
handhaven van evenwichtig verband hunner bezoldiging
met die van gelijksoortige militaire betrekkingen.

Onder meer was dit het geval voor burgerschrijvers
en voor Inlandsche topografen en teekenaars bij den
topografischen dienst.

Werkwijze der commissie.

De Commissie splitste zich in twee sub-commissiën,
onderscheidenlijk ter behandeling van:

a. de bezoldiging van officieren en onderluitenants,
zoomede, voor zoover noodig, van het burgerperso-
neel bij het leger;

b. de bezoldiging van het militaire personeel beneden
den rang van onderluitenant.

Sub-commissie *a* werd samengesteld als volgt:

Voorzitter: Majoor der Militaire Administratie M. W.
Scheltema de Heere (later vervangen door het oudste
lid).

Leden: Kapitein der Artillerie E. D. B. Mans, Onder-
luitenant der Infanterie H. L. Meijer, Onderluitenant
der Militaire Administratie F. A. Bendeler.

Sub-commissie *b*:

Voorzitter: Majoor der Infanterie J. Ir. van Nues.

Leden: 1e Luitenant der Infanterie Raden Mardjana,
Sergeant-majoor-Instructeur der Infanterie G. Japin,
Amboineesch sergeant der Infanterie I. J. Turangan.

De Voorzitter, de secretaris en het lid F. A. Bendeler
vormden het Secretariaat der commissie, dat zich be-
lastte met het verzamelen van alle gegevens, zoowel bij
het Legerbestuur als bij andere gezaghebbenden en
openbare lichamen, welke het zelve of de sub-commis-
siën dienstig achtten.

Voorts ontwierp het de grondslagen voor het op te
bouwen bezoldigingsstelsel en onderzocht het de ont-
werpen der sub-commissiën, waarna het een en ander
aan het oordeel der algemeene commissie-vergadering
werd onderworpen.

Ten einde zoowel bij het vaststellen van de grond-
slagen als van de daaruit voortvloeiende wedderegelingen
zoo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de
wenschen en nooden van de belanghebbenden, lokte de
commissie in de eerste plaats uit daarvan te doen blijken

in de vak- en dagbladen en nam zij van de daarin vo
komende uitingen goede nota.

Voorts namen de leden, elk in hunne omgeving, z
veel mogelijk verbinding op met bij de herziening v
de bezoldiging belanghebbenden door het beleggen v
vergaderingen op of nabij hun standplaats, welke b
sprekingen later werden uitgebreid over de voornaamst
opzettelijk daartoe bezochte, garnizoensplaatsen
Midden- en Oost-Java.

Hoewel op deze wijze reeds zeer belangrijke gegeve
ter beschikking van de commissie kwamen vestigde
om overtuigd te zijn, dat althans op Java alle belan
hebbenden zouden worden bereikt, bovendien door
middeling van het Legerbestuur hunne aandacht op
gelegenheid om hunne belangen in zake bezoldigi
schriftelijk bij de commissie voor te brengen, waar
zij desgewenscht door hunne chefs zouden worden
gestaan.

Ook werd bekend gemaakt dat de commissie, v
zoover zij mondelinge toelichting van dergelijke schr
telijke mededeelingen wenschte, de betrokken inzend
voor eene bespreking zou kunnen oproepen.

Als gevolg van dezen maatregel kwamen bij de co
missie een 160-tal verschillende beschouwingen en v
zoeken in, aan al welke stukken de vereischte aandac
werd besteed.

Het oproepen van belanghebbenden tot het mondel
toelichten van ingekomen voorstellen bepaalde zich
één geval.

Het Rapport van de Staatscommissie van 1918 v
de herziening van de bezoldigingen voor het milit
personeel van de Land- en Zeemacht heeft onze co
missie in menig opzicht tot leidraad gediend.

HOOFDSTUK I.

GRONDSLAGEN VOOR DE REGELING VAN DE BEZOLDIGING.

1. Noodzakelijkheid tot verhooging der militaire bezoldigingen over de geheele lijn.

Ligt reeds in den aanhef der in de Inleiding van dit Verslag opgenomen nota de erkenning opgesloten, dat het verband tusschen de bezoldigingen van militaire en van burgerlijke landsdienaren sinds geruimen tijd in voor de eerstgenoemden nadeelige zin is verbroken, ook langs den weg van rechtstreeksche waardeering van de materieele behoeften der militairen van verschillenden stand en rang kwam de commissie tot het eenstemmig oordeel dat hunne bezoldigingen over de geheele lijn te laag zijn, ook al liet zij bij hare berekeningen buiten beschouwing de buitengewone prijsstijging van een aantal levensbehoeften, voor zoover deze als van tijdelijken aard moesten worden aangemerkt en als zoodanig door een duurtetoeslag worden gecompenseerd.

Deze uitslag kan geen verwondering wekken indien in aanmerking wordt genomen dat de laagstbezoldigde militairen — de Inlandsche soldaten — tot voor kort dezelfde soldij gedurende minstens 70 jaar behielden.

Daaruit verklaart zich, dat ook na de bij eene aanvullingsbegrooting voor 1918 aan deze militairen toegelegde soldijvermeerdering met 4 cents per dag en na de met ingang van 1 Februari 1919 in werking getreden indirecte soldijverhooging met 8 cents per dag als gevolg van het geheel voor landsrekening nemen van de voeding, nog eene niet onaanzienlijke verhooging van de soldij der laagstbezoldigde categorie noodig bleek.

Ook voor de in eene hoogere bezoldigingsklasse behoorende soldaten, voor de korporaals en voor de onderofficieren beneden den onderluitenantsrang trad duidelijk in het licht, dat de in de laatste jaren tot stand gekomen verbeteringen geen gelijken tred hielden met de noodzakelijke stijging van hun budget.

Daarbij komt nog, wat betreft de onderofficieren, met name de Europeesche, de naar het oordeel der commissie dringende noodzakelijkheid om hun stand tot hooger peil op te heffen, waarvan eenige verhooging van hun levensstandaard het gevolg moet zijn.

Aangaande de onderofficieren van den hoogsten rang, de onderluitenants, dient opgemerkt dat zij, sinds in 1896 hun rang in het leven werd geroepen, slechts deelden in de sedert voor de traktementen der 2e luitenants ingevoerde, betrekkelijk geringe verbeteringen, n.l. van ƒ 5.— per maand in 1906 en van ƒ 25.— per maand in 1917.

Daardoor ontstond voor hen, afgescheiden van de factoren, die in het algemeen nopen tot bezoldigingsverhooging, vergeleken bij de lagere onderofficieren — veelal zelfs in volstrekten zin — een achterstand, welke slechts door zeer aanzienlijke salarisverbetering kan worden ingehaald.

Bleek het voor militairen beneden den rang van of-

OPCARD 101 V3

ficier in hun verschillende schakeeringen niet al
mogelijk de langs den weg van waardeering der v
kelijke behoeften verkregen uitkomsten te toetsen
de bezoldigingen voor gelijkwaardige burgerbetrekkin
voor officieren konden dergelijke vergelijkingen zoo
bezwaar worden gemaakt.

De uitkomsten daarvan kwamen in het algem
overeen met die van de rechtstreeksche berekening v
de behoeften.

Voor de kolonels en opperofficieren werd voorts
aanmerking genomen, dat die rangen in den re
slechts korten tijd worden bekleed en dat de daar
verbonden inkomsten sinds geruimen tijd (voor de opp
officieren zelfs meer dan 70 jaar) zoo goed als on
wijzigd zijn gebleven.

§ 2. Invloed van rasverschil op de militaire bezoldigingen.

Het militaire bezoldigingsvraagstuk wordt in de al
eerste plaats beheerscht door het antwoord op de vr
in hoever behoort gebroken te worden met het in
leger bestaande stelsel van verschillende bezoldig
voor personeel van verschillenden landaard.

Deze even belangrijke als moeilijk tot algemeene
vrediging op te lossen beginselkwestie raakt uiteraa
niet alleen de militaire bezoldigingen, doch de regel
van de Indische salarissen in het algemeen en ma
als zoodanig reeds sinds 1909 het onderwerp uit v
eene uitvoerige gedachtenwisseling tusschen het Opp
bestuur en de Indische Regeering, evenwel tot nog
zonder tot eene duurzame beslissing te leiden.

Want wel werden in 1913 (zie de Javasche Cour
van 22 Augustus 1913 No. 67) met instemming van
Kroon eenige beginselen aanvaard, waaronder dat v
gelijke bezoldiging voor Europeanen, Inlanders
Vreemde Oosterlingen bij het bekleeden van gelijke
trekkingen en het voldoen aan gelijke voorwaarden v
benoembaarheid, doch practische bezwaren tegen de t
passing van die beginselen deden het Indische bezol
gingsvraagstuk opnieuw in gezette overweging nemen

Thans wordt eene nadere oplossing daarvan voorb
reid door de bij Besluit van 3 Juni 1918 No. 1 ingestel
„Commissie tot overweging van een Indisch bezol
gingsstelsel".

Deze maatregel leverde voor onze commissie niet b
uitzicht op om tijdig te kunnen beschikken over e
vasten algemeenen grondslag, waarnaar zij zich bij ha
voorstellen voor de bezoldiging van het militair pers
neel zou hebben te richten. Daarom heeft zij gemeen
het onderwerpelijke vraagstuk in het bijzonder uit h
oogpunt van legerbelang te moeten bezien, met inach
neming overigens van den algemeenen, ook in de
Volksraad tot uiting gekomen, drang naar opheffi
van op rasonderscheid berustende verschillen in bezo
diging. Voorts was zij van oordeel zich in algemeene
zin te moeten laten leiden door de te dezer zake te
aanzien van enkele groepen van militairen reeds do
de Regeering genomen beslissingen; voor zoover het de
commissie noodzakelijk voorkwam daarmede strijdig
voorstellen te doen, wordt daarvan in het bijzonde
melding gemaakt.

Hare overwegingen en gevolgtrekkingen met betrek
king tot de onderscheidene, naar landaard verschillende
groepen van militairen volgen hieronder.

A. PERSONEEL BENEDEN DEN RANG VAN OFFICIER.

1e. Europeanen beschouwd tegenover niet-Europeanen.

De Europeanen in het leger, waaronder begrepen de in Indië in dienst getredenen, nemen in vergelijking met de militairen van andere landaarden eene afzonderlijke stelling in, zich uitende zoowel in hoogere bedragen van soldij en andere geldelijke belooningen (premiën bij verbintenis en herverbintenis, pensioen, enz.) als in vooruitzicht op het behalen van de verschillende onderofficiersrangen, terwijl voor hen ook het behalen van den officiersrang niet geheel uitgesloten is. De gronden waarop deze bevoorrechting berust zijn van historischen aard en zijn ongetwijfeld gelegen eenerzijds in de hoogere militaire waarde, welke men „en bloc" toekende aan de Europeanen, van welke men een zeker percentage der totale legersterkte noodig achtte om het gewenschte peil van militaire waarde van het geheel te kunnen handhaven — in de vraag dus — anderzijds in het aanbod, dat noodzaakte om rekening te houden met de bijzondere behoeften en aspiratiën van den Europeaan.

De algemeene drang van de Inlandsche bevolkingsgroepen om vooruit te komen en ten andere de geringere toevloed van voor kadervorming geschikte Europeesche krachten gepaard met grooter verloop van reeds gevormd Europeesch onderofficierskader, hebben de overigens niet meer dan billijke openstelling van alle onderofficiersbetrekkingen voor militairen van elken landaard nog slechts een kwestie van korten tijd gemaakt.

In dit opzicht zal dus het rasonderscheid binnenkort zijn opgeheven; moet nu het andere verschil — dat in bezoldiging — blijven voortbestaan en, zoo ja, waarom en in hoever?

Verschillende omstandigheden hebben er de laatste jaren toe medegewerkt om de aantrekkelijkheid van de dienstneming als soldaat in het Indische leger voor den Europeaan sterk te verminderen, alzoo het aanbod te drukken, hetgeen zich zoowel in aantal als in gehalte merkbaar doet gevoelen.

Het avontuurlijke van het soldatenberoep en de gelegenheid om zich te onderscheiden of om met een minimum van schoolontwikkeling vooruit te komen zijn zoo goed als verdwenen; de soldaat vindt geen bevrediging in het eentonige garnizoensleven, waar hem bovendien de afgezonderde stelling, die hij in de Indische maatschappij inneemt, dubbel treft. Neemt men voorts in aanmerking de steeds voortschrijdende verbetering van de arbeiderstoestanden in Europa, waarmede de stoffelijke omstandigheden van den Europeeschen vrijwilliger geen gelijken tred hebben gehouden en waarschijnlijk ook nimmer zouden kunnen houden, dan is daarmede voldoende het meer en meer veldwinnende, ook in den Volksraad uitgesproken, oordeel verklaard, dat de Europeesche soldaat in het Indische vrijwilligersleger uit den tijd is en dat zijn stand, hoe eer hoe liever, dient te verdwijnen.

Tot voor kort verzette zich tegen de mogelijkheid tot opheffing van den Europeeschen soldatenstand de huldiging van het beginsel dat, terwille van de geschiktheid voor de oorlogstaak, het leger een zeker percentage aan

OPCARD 101 V3

Europeanen meest bevatten, een beginsel waaraan re
sinds geruimen tijd door achteruitgang van de E
peesche werving niet meer kon worden voldaan,
waarvan de handhaving ten eenenmale strijdig zou z
met de in overweging zijnde plannen tot vorming v
een militieleger.

De commissie is dan ook van oordeel dat het verla
van dit beginsel een eisch des tijds is, waartegen
legerbelang zich niet uitdrukkelijk verzet.

Het ware echter verkeerd hieruit z o n d e r m e
te besluiten, dat de Europeesche soldaat aanstonds
het leger zou kunnen worden gemist, dat te zijnen a
zien de werving aanstonds zou kunnen worden gesta
Want al zou hij, behoudens de noodige uitzonderin
voor enkele onderdeelen van Wapens en Dienstvakken
als s o l d a a t kunnen worden gemist, als drager
den stof voor Europeesch of daarmede gelijkwaar
onderofficierskader zal hij nog niet kunnen wor
ontbeerd, zoolang de thans zooveel zorg barende a
vulling van dat kader, niet naar gehalte en aan
verzekerd is gebleken door bestendiging en uitbreid
van de onlangs bij wijze van proef opgerichte instel
gen voor aspirant-onderofficieren (Besluit van 23 S
tember 1918 No. 21, Javasche Courant van 1 Octo
1918 No. 79) en voor (niet-Europeesche) sergeanten
klasse (Indisch Staatsblad 1917 No. 595).

Onze commissie meent dus te moeten aannemen d
voorloopig nog Europeesche militairen in den stand v
soldaat moeten worden aangeworven, doch — behoude
de genoemde uitzonderingen — uitsluitend, om uit h
kader te vormen, in verband waarmede bij het indien
treden zoo goed mogelijk moet worden gelet op gehal
(gedrag en ontwikkeling), terwijl het aantal aan te nem
vrijwilligers nagenoeg uitsluitend verband behoeft
houden met de kaderbehoefte en dus aanzienlijk
kunnen dalen.

Aangezien bij de aanneming in 't algemeen — voor
wat ijver en gedrag betreft — geen afdoende waarbo
voor geschiktheid tot kaderopleiding zal kunnen worde
verkregen, behoort de eerste dienstverbintenis slecht
voor zooveel tijd te worden toegestaan, dat daaromtre
zekerheid kan worden verkregen, bijvoorbeeld 3 jaa
Na verloop van dien tijd zouden de voor o
leiding tot onderofficier ongeschikt blijkenden moete
worden ontslagen — althans voor zoover zij niet i
aanmerking komen of wenschen te komen voor een de
bijzondere betrekkingen, welke door Europeesche mil
tairen beneden den onderofficiersrang vervuld moete
blijven —, de geschikten tot eene langere verbinten
moeten worden toegelaten.

Tegenover de hoogere eischen van gehalte dienen d
betalingsvoorwaarden zoodanig te worden geregeld, da

(1) De hierbedoelde uitzonderingen zullen, voor zoover de com
missie heeft kunnen nagaan, moeten omvatten:
de werklieden van de Artillerie en Genie;
een deel van het personeel der artillerietroepen ter vervulli
van bijzondere eischen stellende, door soldaten en korporaals
verrichten, werkzaamheden welke niet of nog niet uitsluitend aa
inheemsche militairen kunnen worden opgedragen, bijvoorbeel
bij den peil- en waarnemingsdienst, als oplader bij de berg-artill
rie, als richtkanonnier, stukscommandant en als telefonist;
een deel van het personeel bij den hospitaaldienst;
de militaire opnemers bij den topografischen dienst;
een deel van het schrijvers- en stafschrijverspersoneel, namelijk voo
zoover daarin niet door inheemsche krachten kan worden voorzien.

PERPUSTAKAAN NASIONAAL RI.

de Westersche vreemdeling althans in materieel opzicht bevrediging vindt voor eenvoudige behoeften.

In het eerste begin behoeft echter, naar het oordeel der commissie, zijn bezoldiging niet hooger te gaan dan voor zijne noodzakelijke uitgaven en eenige gepaste afleiding strikt noodig is. Blijkt hij, na een korten diensttijd in Indië van bijvoorbeeld 1 jaar, te voldoen aan billijke eischen van gedrag, ijver en geschiktheid voor zijn dienst, zoodat hij in deze opzichten inderdaad blijkt te zijn van het gewenschte gehalte, dan ware hij door eene eenigszins ruimere bezoldiging aan te moedigen op den ingeslagen weg voort te gaan. Aan de thans in dienst zijnde Europeesche soldaten dienen, billijkheidshalve, gelijke bestaansvoorwaarden in het leven te worden geroepen, al werden hun bij indiensttreden geen eischen van ontwikkeling gesteld. Ook onder deze uitstervende groep van militairen ware eene schifting te houden naar gedrag, ijver en geschiktheid; daarvan verwacht de commissie, meer dan van repressieve straf-maatregelen, een prikkel tot goede dienstvervulling.

Het een en ander leidt de commissie tot het voorstel om de Europeesche soldaten bij de daarvoor in aanmerking komende Wapens en Dienstvakken of onderdeelen daarvan te splitsen in twee, niet aan formatiecijfers gebonden klassen, met afzonderlijke bezoldigingen, welke dus van toepassing zullen moeten zijn op de nieuw aan te nemen Westerlingen en op alle (ook de in Indië aangeworven) thans in militairen dienst zijnde Europeanen (samen te vatten onder den naam van „aanvullingstroepen").

Met betrekking tot de n i e u w a a n t e n e m e n leden der Indisch-Europeesche bevolkingsgroep (hieronder te verstaan de in Indië vertoevende Europeanen of daarmede gelijkgestelden, ongeacht her- of afkomst) dient voorts onderscheid gemaakt te worden tusschen eenerzijds hen, die evenals de in Nederland aan te werven soldaten aan eenige ontwikkelingseischen (o. a. behoorlijke kennis van het Nederlandsch) voldoen en daarom in gelijke mate als hun Westersche kameraden vooralsnog onontbeerlijk zijn als kaderstof en anderzijds hen, die, beneden dat peil van ontwikkeling staande, niet als E u r o p e e s c h e soldaten in het leger noodig zijn, maar aan wie toch als Indiërs een plaats als militair niet ontzegd kan worden.

De tot eerstbedoelde categorie behoorende zal op gelijke bezoldiging en op gelijken proeftermijn zijn aan te nemen als de in Nederland aan te werven soldaat en dus moeten behooren tot de „aanvullingstroepen". Voor de andere categorie zullen de betalingsvoorwaarden — ook wat betreft premiën bij verbintenis en herverbintenis en aanspraken op pensioen — gelijk moeten worden gesteld met die voor andere Indiërs, die niet als Europeaan te boek staan, samen te vatten onder den naam „inheemsche troepen".

Wanneer eenmaal zekerheid bestaat dat door de instituten van aspirant-onderofficieren en, voor niet-Europeanen, van sergeanten 1e klasse, blijvend in de behoefte aan Europeesch of daarmede gelijkwaardig onderofficierskader kan worden voorzien, zal de evenbedoelde splitsing van de als gewoon soldaat in dienst tredende Indische Europeanen in twee categorieën kunnen vervallen.

Dan heeft men hen naast den aspirant-onderofficier niet langer noodig als kaderstof, evenmin als geïmpor-

teerde Europeesche soldaten. Het aannemen van k
genoemden zal dan, met uitzondering wellicht va
kelen voor de vervulling van bijzondere betrekki
moeten ophouden en het in dienst nemen van den
dischen Europeeschen soldaat heeft dan geen ander
meer dan om, zonder het stellen van ontwikkel
eischen, het militaire beroep voor hem open te st
evenals voor andere Indische bevolkingsgroepen.

Naar het oordeel onzer commissie behoort derh
in de thans voor Europeesche militairen te ontwe
bezoldigingsschaal rekening te worden gehouden m
bijzondere behoeften van den geïmporteerden Europ
en dient deze schaal van toepassing te zijn op a
Europeesche militairen, ongeacht dus de verschille
her- en afkomst, met uitzondering slechts van de
voren besproken groep van nieuw aan te nemen Indi
Europeanen, voor zoover zij niet aan de te st
eischen van ontwikkeling voldoen.

Thans zij de vraag aan de orde gesteld of het b
digingspeil der onderscheiden groepen van niet-E
peesche militairen dient te worden opgevoerd tot
van hunne Europeesche kameraden.

In tegenstelling met dezen zijn de niet-Europea
zoolang een staand leger naast een militieleger, no
geacht blijft, bestemd om het menschenmateriaal v
dat leger te leveren.

Zij zijn dus in de eerste plaats noodig in den st
van soldaat en behoeven als zoodanig geen hoogere
zoldiging als met dien eenvoudigen werkkring en
hunne behoeften als kinderen des lands overeenko
alzoo naar eene normale Indische bezoldigingssch
Het ware zoomin uit financiëel als uit opvoedkun
oogpunt te verantwoorden indien de op hooger uite
gezette gronden voorshands nog voor Europeanen
vermijdelijke abnormale, boven eene billijke waardeer
van het soldatenberoep en boven de behoeften van
landskinderen reikende bezoldigingsschaal ook op den
werd toegepast.

Met klem meent de commissie dan ook te moeten
komen tegen den haar van belanghebbende zijde
ruime mate kenbaar gemaakten drang naar völledi
gelijkstelling van den Amboineeschen met den Eur
peeschen soldaat op grond van gelijkheid der gev
derde diensten.

Werd reeds in 1908 — naar het oordeel der commiss
terecht— wegens de grootere behoefte van den Eur
peeschen militair gebroken met de te voren bestaan
gelijke soldijregeling, daarvoor pleit thans bovendien
omstandigheid, dat volgens het voorstel der commiss
de Europeesche militair in de toekomst nog slech
voornamelijk als stof voor onderofficierskader zal wo
den aangenomen, zoodat zijne militaire waarde geen
zins uitsluitend bepaald wordt door de hem als soldaa
of korporaal op te dragen diensten.

Er de aandacht op vestigend dat ook bij de Zeemach
de Europeanen op verschillenden voet worden bezoldig
als het inheemsche personeel, meent de commissie no
te moeten aanvoeren dat het in hooge mate van de in
spanning der Amboineesche en andere inheemsche m
litairen van de landmacht zal afhangen hoe lang zij no
naast zich hooger bezoldigde Europeesche kamerade
zullen zien.

Een op de thans nog onvermijdelijk hoogere bezold
ging van Europeesche soldaten berustend gevoel va

achterstelling mist dus naar het oordeel der commissie een redelijken grond, indien de bezoldiging van de inheemsche militairen en hunne vooruitzichten op het behalen van de verschillende onderofficiersrangen op zichzelf naar billijkheid worden geregeld.

Het een en ander geldt uiteraard evenzeer voor den gewonen soldaat als voor het kader beneden den onlangs bij wijze van proef ingestelden rang van sergeant 1e klasse.

Zelfs zouden overeenkomstige overwegingen er, naar het oordeel der commissie, strikt genomen toe moeten leiden om onderofficieren van laatstbedoelden rang en van de voor hen bereikbare hoogere rangen evenzeer naar een lageren maatstaf te bezoldigen dan hunne Europeesche ranggenooten, ook al worden zij met dezen in kennis en geschiktheid op één lijn gesteld.

Intusschen zijn in den laatsten tijd — zij het grootendeels bij wijze van proef — ten aanzien van eenige groepen van in de plaats van Europeesche onderofficieren tredende niet-Europeesche onderofficieren of speciale opgeleide Inlandsche burgerpersonen, door het Opperbestuur en de Indische Regeering reeds beslissingen genomen in den zin van gelijke bezoldiging en deels ook van gelijke vooruitzichten met Europeesche onderofficieren, op welke beslissingen, naar het oordeel der commissie, bezwaarlijk zou kunnen worden teruggekomen, zoolang het aannemen van daarmede strijdige grondslagen voor een algemeen Indisch bezoldigingsstelsel daartoe niet uitdrukkelijk noopt.

Deze beslissingen betreffen:

de ingevolge de regeling in Indisch Staatsblad 1914 No. 413, zooals gewijzigd bij Indisch Staatsblad 1918 No. 275, voor dienstneming als militair onderopzichter der genie toegelaten niet-Europeesche burgerpersonen;

de eveneens rechtstreeks uit de burgermaatschappij voortkomende niet-Europeesche sergeanten-conducteur bij de intendance (Gouvernementsbesluit van 17 November 1916 No. 22) (1) en bij de artillerie (Gouvernementsbesluit van 11 Januari 1917 No. 49) (1), zoomede niet-Europeesche sergeant-majoors der militaire administratie (Gouvernementsbesluit van 16 April 1917 No. 35) (1);

de voor Europeesche ranggenooten in de plaats tredende niet-Europeesche sergeanten of wachtmeesters (Indisch Staatsblad 1917 No. 595) en niet-Europeesche fouriers (Gouvernementsbesluit van 18 Mei 1918 No. 54) allen van de vier Wapens;

de ingevolge het Gouvernementsbesluit van 23 September 1918 No. 21 (Javasche Courant van 1 October 1918 No. 79) als aspirant-onderofficier tot sergeant bij de Infanterie op te leiden jongelieden van verschillenden landaard.

Tegen het handhaven van de in deze beslissingen begrepen gelijkstelling in b e z o l d i g i n g (2) voor onderofficieren van verschillende landaarden en het t.g.t. uitstrekken van die gelijkstelling over de verder nog voor niet-Europeanen bereikbaar te stellen onderofficiersbetrekkingen, overeenkomstig het in den brief van den Minister van Koloniën dd. 5 Juni 1917, 7e Afdeeling,

(1) Zooals gewijzigd bij het Besluit van 19 Februari 1919 No. 63.
(2) De beschouwingen der commissie omtrent de aan niet-Europeesche sergeanten der 1e klasse te verleenen *pensioens*-vooruitzichten vinden eene plaats in Hoofdstuk V.

No. 2/869 gehuldigde beginsel, kan naar het oordeel d
commissie te minder bedenking bestaan, omdat
heerschende kadernood er toe noopt de niet-Europees
militairen door gunstige vooruitzichten zoo krachtig
gelijk aan te moedigen tot het zich bekwamen voor
hoogere onderofficiersbetrekkingen.

Onvereenigbaar met den opbouw van een bruikba
militair bezoldigingsstelsel acht de commissie echter
bestendiging van de mede voor eenige groepen van n
Europeesche korporaals en soldaten vastgestelde eg
satie met Europeesche rang- of standgenooten, name
die voor korporaals- en soldaten-stafschrijver bij
vier Wapens (op grond van eene algemeene machtig
verleend bij Gouvernementsbesluit van 2 September 19
No. 12), voor een deel der niet-Europeesche korpora
van het schrijverspersoneel (Gouvernementsbesluit v
18 Mei 1918 No. 55) en voor de niet-Europeesche kor
raals-schoen- en kleermaker bij de intendance, die ing
volge Gouvernementsbesluit van 17 November 19
No. 22 bij wijze van proef uit de burgermaatschapp
kunnen worden gerecruteerd.

Ten aanzien van niet-Europeesche korporaals- en s
daten-stafschrijver en korporaals-schrijver gelden, na
het oordeel der commissie, gelijke redenen voor het to
passen van eene normale Indische bezoldigingsschaal a
ten aanzien van hunne rang- en standgenooten in
gelederen. Afwijking van die schaal schijnt ook bij h
schrijvers- en stafschrijverspersoneel in den korporaal
rang en soldatenstand alleen gewettigd voor de Eur
peesche militairen, voor zoover deze, in verband met ee
tekort aan geschikte inheemsche krachten, vooralsno
onmisbaar zijn als stof voor Europeesch en daarmed
gelijkwaardig onderofficierskader.

Werd de toepassing van eene abnormaal hooge (Eur
peesche) bezoldigingsschaal op de hoogerbedoelde nie
Europeesche korporaals en soldaten bestendigd, dan zo
billijkerwijze eene dergelijke te hooge bezoldiging ere
eens moeten worden toegekend aan alle andere nie
Europeesche korporaals en soldaten, die gelijke geschikt
heid voor hun werkkring bezitten als hunne Europeesche
kameraden, hetgeen zoowel uit geldelijk als uit opvoed
kundig oogpunt zou leiden tot onaannemelijke gevolgen.

Uiteraard zullen billijke overgangsbepalingen moeten
worden getroffen voor de thans reeds op gelijke bezol
diging met Europeanen dienende niet-Europeesche kor
poraals en soldaten; overigens zal voor het niet-Euro
peesche stafschrijvers- en schrijverspersoneel uitsluitend
een normale bezoldigingsschaal moeten gelden, waarin
rekening wordt gehouden met de voor hun werkkring te
stellen eischen.

Wat betreft de hiervoren genoemde niet-Europeesche
korporaals-kleer- en schoenmaker bij de intendance, kan
worden vermeld dat de genomen opleidingsproef als
mislukt is te beschouwen, zoodat met de voor hen in
uitzicht gestelde gelijkstelling zonder meer kan worden
gebroken.

2e. De verschillende niet-Europeesche rassen onderling beschouwd.

De sinds jaren bestaan hebbende bevoorrechting van
Amboineezen boven andere niet-Europeesche landaarden
in het leger was gegrond op de hen gezamenlijk toege-
kende meerdere geschiktheid als soldaat. In 't midden

latende in hoever ten deze inderdaad in loonregeling uit
te drukken verschillen tusschen raseigenschappen be-
staan, stelt de commissie op den voorgrond de onbillijk-
heid om, zonder inachtneming van de mate van indivi-
dueele geschiktheid, rasverschil den doorslag te doen
geven.

Zij wenscht dan ook voor de verschillende niet-Euro-
peesche landaarden het rasonderscheid als maatstaf voor
de bezoldiging te laten varen en in de bezoldigings-
schalen slechts individueele geschiktheid tot uiting te
brengen.

Dit meent zij op ook voor de tot dusver bevoorrechte
landaarden aannemelijke wijze te kunnen bereiken door
de niet-Europeesche soldaten en korporaals, evenals de
sergeanten, te splitsen in twee klassen. In de hoogste,
de 1e klasse, worden opgenomen allen, die in hun stand
of rang voldoen aan bijzondere, door den bevoegden mi-
litairen gezaghebbende, c. q. voor elk wapen of dienstvak
afzonderlijk, te formuleeren eischen van geschiktheid,
waarop dus hunne hoogere bezoldiging gebaseerd
wordt.

Bovendien biedt het stelsel eene zeer welkome gele-
genheid tot het geleidelijk opvoeren van de ontwikkeling,
vereischt voor sergeanten 1e klasse, aan allen die zich
daarvoor willen inspannen. Dit kan er waarschijnlijk
op den duur toe leiden om de uit den troep (dus buiten
de aspirantonderofficiers-instelling) voortkomende kader-
vorming in hoofdzaak langs de lijn soldaat 1e klasse —
korporaal 1e klasse — sergeant 1e klasse te leiden.
Daarnaast zal echter, naar het oordeel der commissie,
steeds gelegenheid moeten bestaan voor minder ver-
standelijk bedeelden om de rangen der 2e klasse te
behalen.

Wat de op het tijdstip van invoering der nieuwe re-
geling reeds in dienst zijnde niet-Europeesche militai-
ren betreft, acht de meerderheid van de commissie eene
overgangsbepaling noodig, waarbij de ongegradueerde
Amboineesche (Menadoneesche) militairen — behalve
voor zoover zij in een strafcursus zijn geplaatst — zon-
der beproeving in de 1e klasse worden gerangschikt.

Die overgangsbepaling is — naar het oordeel der
meerderheid — niet alleen noodig om te voorkomen dat
een gedeelte der ongegradueerde Amboineesche (Mena-
doneesche) militairen in inkomsten zou achteruitgaan,
maar ook omdat deze personen in militairen dienst zijn
getreden met het vooruitzicht, dat zij — zonder aan
eenigen eisch van bekwaamheid of kennis te behoeven
voldoen — eene hoogere soldij zouden genieten dan
hunne tot de andere inheemsche rassen behoorende
standgenooten en dat voorrecht hun niet zal mogen
worden ontnomen, tenzij zij niettemin in inkomsten
beduidend vooruit zouden gaan. Dit laatste zou ten
aanzien van hen, die in de 2e klasse van onge-
gradueerden zouden worden ondergebracht, niet het
geval zijn.

Een lid is eene tegengestelde meening toegedaan en
zou ook de reeds in dienst zijnde ongegradueerde Am-
boineesche (Menadoneesche) militairen aanvankelijk
allen in de 2e klasse willen onderbrengen en hen in de
1e klasse alleen willen doen overgaan, indien zij aan de
te stellen eischen voldoen; dat lid wenscht echter geen
gebruik te maken van zijn recht om zijne van de meer-
derheid afwijkende meening in eene afzonderlijke, aan
het verslag toe te voegen nota, neer te leggen.

OPCARD 101 X3

3e. Indeeling naar klassen, zo
aanduiding van rassen.

Bij eene onderscheiding van de militairen tot e
den sergeantsrang naar individueele geschiktheid
niet noodig in de benamingen van de versch
groepen van militairen te duiden op hun landaard

Wel is waar zullen blijkens de onder 1 en 2 hier
geleverde beschouwingen, naar het oordeel der
missie, verschillende bezoldigingsschalen van toep
moeten zijn op de thans in dienst zijnde en de op
eischen in dienst te nemen Europeanen eenerzij
op niet-Europeanen anderzijds, doch dit behoeft
aanleiding te geven om tusschen de beide groep
min of meer hatelijk klinkende tegenstelling van
peesche" en „niet-Europeesche" in het dagelijks
bruik te behouden. Hiertoe bestaat te minder
omdat van de in Indië aan te nemen Europeesche
tairen, zooals in punt 1 uiteengezet, een gedeelte
melijk zij die bij aanwerving niet aan eenige e
van ontwikkeling voldoen — zullen behooren te w
gebracht onder de „inheemsche troepen" en ond
korporaals en soldaten der andere groep (die der
vullingstroepen) bestemd zijn gaandeweg uit de
samenstelling te verdwijnen.

In verband met het vorenstaande acht de com
voor de militairen tot en met den sergeantsrang
troepenkorpsen der vier Wapens en bij den Hos
dienst de volgende indeeling naar bezoldigingsk
doelmatig.

Wel zullen daardoor niet alle schakeeringen w
aangegeven, die uit een administratief oogpunt n
kunnen zijn en waarvan dus in administratiev
scheiden aanteekening zal zijn te houden (o. m.
betrekking tot verschillen in voeding al naar het be
van den Christelijken of den Mohammedaanschen
dienst) doch in het dagelijksch gebruik worden d
rasonderscheiding duidende benamingen vermeden.

Aanvullingstroepen.

Infanterist. Artillerist. Huzaar. Mineur. Ziekenopziener (ziekenverpleger) 2e klasse, 1e klasse.	Brigadier der Infanterie, Artillerie, Cavalerie, Genie, Brigadier-ziekenopziener. / ziekenverpleger.	Sergeant (wacht meester, fo 1e klasse (f Infanterie, lerie, Cav Genie, Serg 1e klasse-zi opziener. / verpleger.

Inheemsche troepen.

Fuselier, kanonnier, stukrijder, geniesoldaat, cavalerist, hospitaalsoldaat 2e klasse, 1e klasse.	Korporaal der Infanterie, Artillerie, Cavalerie, Genie, Hospitaalkorporaal 2e klasse, 1e klasse.	Sergeant (wac meester) der terie, Artiller valerie, Geni Sergeant-zie zie opziener / verpleger 2e k 1e klasse (1

(1) Met sergeant (wachtmeester) 1e klasse worde derhalv
geduid, zoowel de Europeesche sergeant (wachtmeester) al
gelijkwaardige inheemsche ranggenoot.
Voor fouriers bestaat geen 2e klasse.

In plaats van de onderscheiding tusschen ongegradueerde Europeesche en Inlandsche werklieden en andere buiten de gelederen dienende militairen, ware voorts, voor zoover zij tot de aanvullingstroepen moeten worden gerekend, de aanduiding „Europeesch" weg te laten en voor de anderen de aanduiding „Inlandsch" te vervangen door „hulp-", te stellen vóór de benaming van de betrekking, bijvoorbeeld „geniewerkman 1e klasse" en „hulp-geniewerkman 1e klasse".

Voor gegradueerden kan weder de onderscheiding „brigadiers" en „korporaals", zoomede „sergeanten 1e klasse" en „sergeanten 2e klasse" dienen.

De commissie meent niet in bijzonderheden te moeten ingaan op de voor de verschillende rangen en klassen te stellen eischen; zij had reeds gelegenheid op te merken dat die eischen door de bevoegde militaire gezaghebbenden, c. q. voor elk Wapen en Dienstvak afzonderlijk, zullen zijn te bepalen. Toch acht de commissie het niet ondienstig het volgende als hare algemeene zienswijze kenbaar te maken.

In alle rangen moet, c. q. tijdelijke, terugstelling van de 1e naar de 2e klasse mogelijk zijn, op grond van slecht gedrag of vermindering van ijver en (of) geschiktheid.

Voor het bereiken van de 1e klasse door ongegradueerden moeten gedrag en practische geschiktheid op den voorgrond staan; de 1e klasse kan mede dienstbaar gemaakt worden aan het beloonen van militairen die zich eenige bijzondere practische bekwaamheid hebben eigen gemaakt bijvoorbeeld op het gebied van schijfschieten, schermen, seinen, richten, voor een deel van welke bijzondere bekwaamheden tot nog toe toelagen werden toegekend. De 1e klasse van ongegradueerden worde in beginsel niet bestemd voor het beloonen van behoorlijke plichtsvervulling en langdurigen dienst alléén; daarvoor dienen de periodieke soldijverhoogingen.

De toelating van ongegradueerden tot de 1e klasse ware niet aan formatiecijfers te binden, zoodat elk militair, die aan de te stellen eischen voldoet, aanstonds daarin kan worden opgenomen. In verband hiermede ware te overwegen alleen de ongegradueerden der 1e klasse in aanmerking te doen komen voor opleiding tot korporaal (brigadier).

Voor de korporaals dient — althans voorloopig — zoowel overgang naar den hoogeren rang in dezelfde klasse, als naar de hoogere klasse in denzelfden rang en naar den hoogeren rang in de lagere klasse mogelijk te zijn; sergeanten (wachtmeesters) der 2e klasse zullen slechts na overgang tot de 1e klasse de fouriersbetrekking of de hoogere onderofficiersrangen kunnen bereiken.

De thans in dienst zijnde korporaals en ongegradueerden, behalve de ongegradueerden van Amboineeschen landaard (zie het slot van punt 2e. hiervoren), zoomede zij, die nieuw worden aangenomen, waren in beginsel aanvankelijk in de 2e klasse te rangschikken; zij dienen echter zoo spoedig mogelijk getoetst te worden aan de voor de 1e klasse te stellen eischen om daarin bij geschiktbevinding al aanstonds te kunnen overgaan.

Wat betreft de ongegradueerde inheemsche militairen van anderen dan Amboineeschen (Menadoneeschen) landaard, is het — naar het oordeel der commissie — zelfs zeer gewenscht, zoo mogelijk, het daarheen te leiden, dat hunne beproeving voor de 1e klasse zoo tijdig plaats heeft, dat zij — voor zoover zij daaraan voldoen — reeds bij

OPCARD 101 N3

invoering van de nieuwe regeling dadelijk in de le
kunnen worden ondergebracht.

De functiën van korporaal 1e klasse, brigadier
geant 2e klasse denkt de commissie zich gelijk of
veer gelijk, hetgeen echter niet in zich behoeft te
dat de voor bevordering tot die rangen te stellen e
gelijk zijn. Zoo zal waarschijnlijk van korpora
klasse, in verband met hun verdere opleiding tot ser
1e klasse, eenige elementaire kennis van de Nederla
taal moeten worden gevorderd, welke kennis voor d
dit korporaals 2e klasse voortkomende sergeants
klasse niet noodig voorkomt; in andere opzichten
echter wellicht hoogere eischen gesteld moeten w
aan sergeanten 2e klasse dan aan korporaals 1e
en brigadiers.

Het ligt geheel in de lijn van de gelijkheid van
functiën om gelijke hiërarchieke rechten toe te
aan korporaals 1e klasse en aan brigadiers. Daarom
aan al dit kader een rangsgewijze gelijk onderscheid
teeken toe te kennen ter onderscheiding van het
der 2e klasse, overeenkomstig het teeken dat voor
peesche en daarmede gelijkgestelde sergeanten en b
raals werd vastgesteld naar aanleiding van de bij
vernementsbesluit van 14 December 1918 No. 20 bij
van tijdelijken maatregel verleende machtiging
2½ m.M. breed treskoord langs het rangdistinctief
Voor klasse-onderscheiding in den soldatenstand
voor alle landaarden het tegenwoordige 1e klasse-te
behouden kunnen blijven.

B. OFFICIEREN.

Sinds voor niet-Europeanen de officiersopleiding
komen dezelfde is als voor Europeesche jongelieden
ook de bezoldiging naar één schaal geregeld, w
toestand behouden dient te blijven.

De op den ouden voet in Indië opgeleide offici
die niet aan het aanvullingsexamen, vereischt voor
gelijkstelling met hunne Europeesche kameraden, heb
voldaan, zullen ook thans naar eene afzonderlijke sc
bezoldigd moeten blijven.

§ 3. Grootere invloed van den diensttijd en geringere invloed van rangsverhooging op de militaire bezoldiging.

De bezoldigingen der militaire landsdienaren we
tot nog toe in de eerste plaats beheerscht door
bereikten rang; de in de verschillende rangen, kla
of betrekkingen doorgebrachte diensttijden speelden
aanzien van het bezoldigingsbedrag een ondergeschik
rol.

Een onvermijdelijk gevolg van dit stelsel was, dat
niet te voorkomen verschillen in den bevordering
bij de onderscheidene wapens en diensten en zelfs
ongelijkmatige bevorderingsgang bij hetzelfde le
onderdeel, ongelijkheden in vooruitgang in het le
riepen, welke zich door de daaraan verbonden sala
verschillen dubbel deden gelden.

Ten einde deze niet gewilde en veelal als eene
billijkheid gevoelde achterstelling van minder door
voorspoedige bevordering begunstigden, althans in
geldelijke gevolgen zoo min mogelijk te doen druk
ontwierp de commissie op het voetspoor van de onla
in Nederland ingevoerde militaire bezoldigingsregeli
een stelsel waarbij de bezoldiging in de eerste pla
beïnvloed wordt door den diensttijd.

Door dit stelsel wordt het mogelijk dat een milit

van zekeren rang hooger bezoldigd wordt dan een hoo-
gergeplaatste met minder dienstjaren (zoogenaamd
„overlappen"), waaraan nog het groote voordeel is
verbonden dat de stijging in bezoldiging, nagenoeg on-
afhankelijk van den gang der bevordering en dus op
gelijkmatiger wijze dan tot nog toe, in verband kan
worden gebracht met de stijging van de gezinskosten.

§ 4. Minimum- en maximum-bezoldiging voor elken rang met periodieke verhoogingen naar dienstjaren als officier, onderofficier, enz.

Het zooeven bedoelde stelsel bestaat in het vaststellen
van eene minimum- en eene door periodieke verhoogingen
te bereiken maximum-bezoldiging voor elken daarvoor
in aanmerking komenden rang, waarbij de periodieke
verhoogingen nog eenigen tijd zijn voortgezet na het
tijdstip waarop gemiddeld de hoogere rang wordt
behaald.

In elken rang is de aanvangsbezoldiging zooveel mo-
gelijk gesteld op het vroegste tijdstip waarop die rang
kan worden verkregen; zij die eenigen rang later be-
reiken, treden des te eerder in het genot van een of
meer aan dien rang verbonden periodieke verhoogingen.

Het tijdsverloop, waarna telkens eene verhooging in
denzelfden rang wordt toegekend, is in navolging van
de Nederlandsche regeling voor officieren en voor onder-
officieren van af den rang van sergeant 1e klasse op
twee jaren gesteld.

Voor militairen van lageren rang achtte de commissie
een zoo korten termijn niet noodig, omdat voor hen,
gelet op hun eenvoudiger levensstandaard, de gezins-
kosten minder snel stijgen en niet doelmatig, omdat
daardoor het bedrag der periodieke verhoogingen te
gering zou moeten worden.

De bedoelde termijn werd daarom voor hen op drie
jaar gesteld, terwijl het tijdstip van indiensttreden als
uitgangspunt werd genomen.

Voor de sergeanten der 1e klasse, de sergeanten-
majoor en de adjudanten-onderofficier zijn de perio-
dieke verhoogingen doorgetrokken tot na een diensttijd
als onderofficier van 16 jaar, waardoor het voortdurend
stijgen der bezoldiging tot aan het eind van den voor
aanspraak op maximumpensioen vereischten diensttijd
verzekerd is.

De commissie acht dit noodig, omdat het haar geen
overdreven wensch voorkomt, indien deze onderofficie-
ren verlangen in staat te worden gesteld hunne kinderen
middelbaar (al of niet technisch) onderwijs te doen
volgen. Door de stijging der bezoldiging naar dien
wensch te voegen, zal men zeker bijdragen tot het in
dienst blijven van onderofficieren, nadat zij aanspraak
op normaal pensioen kunnen doen gelden.

Ten einde voor verdienstelijke onderluitenants op
wier behoud, ook nadat zij aanspraak op pensioen na
20-jarigen diensttijd kunnen doen gelden, prijs wordt
gesteld, het in dienst blijven na dat tijdstip aanlokkelijk
te maken, heeft de commissie voor hen nog eene perio-
dieke verhooging na 18-jarigen dienst als onderofficier
uitgetrokken.

Met betrekking tot militairen beneden den rang van
sergeant 2e klasse oordeelt de commissie, dat de gezins-
behoeften na het vervullen van een 15-jarigen diensttijd
niet of niet noemenswaard meer stijgen, in verband
waarmede zij voor dezen een laatste periodieke ver-
hooging na 12-jarigen dienst heeft uitgetrokken.

Voor sergeanten 2e klasse meende zij eene eenigszins
langduriger stijging der gezinsbehoeften te moeten

aannemen, zoodat voor hen na 15-jarigen dienst
eene verhooging wordt voorgesteld.

Aan het door de commissie voorgestane stelsel
periodieke verhoogingen ware uitdrukkelijk als
waarde te verbinden, dat die verhoogingen slechts
worden toegekend, indien de belanghebbende
aan naar billijkheid te stellen eischen van geda
dienstijver.

Bij niet voldoen aan dergelijke eischen worde de
kenning van verhooging der bezoldiging opgeschort
met dien verstande dat, zoodra de reden van het
ophoudt te bestaan, de bezoldiging weder wordt
kend als had geen onderbreking der verhooging
gevonden.

Militairen, die aan een strengere krijgstucht zijn
derworpen, behooren naar het oordeel der comm
geen hoogere dan de aanvangsbezoldiging te ge
en dus daarop in voorkomende gevallen te worden
gesteld.

De commissie acht het voorts billijk, dat voor
tairen, die na het Leger te hebben verlaten, opn
in militairen dienst treden, de diensttijd, volbracht
het verlaten van den militairen dienst, ten volle
telt bij de berekening van de hun toekomende,
matige traktements- of soldijverhoogingen.

Op dien regel behoort echter naar haar oordeel
aanzien van weder in dienst getreden gepensionneer
of gegageerde militairen in zoover eene uitzondering
worden gemaakt, dat zij wegens het genot van mili
pensioen, pensioentoelage of gagement aan, eene
te bespreken korting op traktement of soldij wor
onderworpen.

§ 5. Rangsgewijze egalisatie van de bezoldigingen.

De commissie heeft gemeend het bij de bestaande
geling van de bezoldigingen voor het personeel
landmacht reeds ten deele toegepaste beginsel
rangsgewijze egalisatie voor verschillende wapens
diensten zoo ver mogelijk te moeten doortrekken.

De aanzienlijke verhoogingen, noodig om te geraken
tot eene billijke regeling van de bezoldigingen, w
rekening houdt met de maatschappelijke omgev
waarin elke categorie van militaire landsdienaren
behoort te kunnen leven en waarbij bereikt wordt
de dienstvoorwaarden in het leger niet onderdoen v
die welke — bij gelijke kennis en ontwikkeling — in
burgerlijken staatsdienst worden geboden, stelden
voorwaarde dat niet dan bij hooge noodzakelijkh
boven het op de maatschappelijke behoeften gegro
bezoldigingspeil zou worden gegaan.

Mede met het oog op het behouden van gelijkheid
verlofsbezoldigingen, nadat deze in de toekomst uit
traktementen zullen worden afgeleid, biedt het ega
satiebeginsel onmiskenbare voordeelen.

Wat betreft de officieren heeft de commissie aan d
beginsel geheel vastgehouden, met inachtneming ev
wel van den langeren studietijd, welke bij den genee
kundigen dienst aan de officiersbenoeming voorafgaa
zoomede van het als gevolg daarvan later rendab
worden dezer studie.

Met betrekking tot het lagere personeel bleken ve
schillende bezoldigingsschalen noodig om belooning v
bijzondere vakkennis, hoofdzakelijk voor personeel buite
de troepenkorpsen, tot uiting te kunnen brengen, da
wel om voor bijzondere dienstvakken de aanvulling v

zekerd te houden. Mocht voor eenige betrekking de betreffende bezoldigingsschaal niet de juiste verhouding blijken aan te wijzen tusschen werkkring en bezoldiging, dan zal in de eerste plaats zijn te overwegen de vereischte verhouding te verkrijgen door wijziging van den aan den werkkring verbonden rang.

6. Toelagen en werkgelden.

In aansluiting met het egalisatiebeginsel heeft de commissie zooveel mogelijk gestreefd naar beperking van het toekennen van toelagen boven het traktement of de soldij. Zij is van oordeel dat bij eene goede regeling van deze laatsten de aan de verschillende betrekkingen verbonden dienstverrichtingen in het algemeen naar behooren worden beloond en dat front moet worden gemaakt tegen de door een uitgebreid toelagenstelsel bevorderde neiging om elke grootere inspanning op een goudschaaltje te wegen.

Slechts acht zij toelagen gewettigd voor die diensten, waaraan bijzondere gevaren of kosten zijn verbonden, dan wel waarvoor bijzondere studie en opleiding noodig zijn zonder dat deze uit zichzelf reeds eene redelijke belooning vinden in betere vooruitzichten, welk geval zich bijvoorbeeld bij den topografischen dienst voordoet.

Ook dienen naar het oordeel der commissie enkele toelagen te worden behouden voor werkzaamheden, welke, buiten het gebied der eigenlijke dienstverplichtingen vallende, in aanzienlijke mate beslag leggen op den vrijen tijd.

Overigens heeft de commissie de betalingen van verschillenden aard, waarvan het behoud noodig bleek — zooals werkgelden (behalve voor leerlingen; zie de betrekkelijke bezoldigingsschalen) — en welke tot dusver boven de soldijen of traktementen toegekend werden, zooveel mogelijk in de soldijen en traktementen opgenomen, zoowel in het belang van een beter overzicht als in dat van eenvoud in de administratie.

Bijlage I geeft een overzicht van de door de commissie in beschouwing genomen toelagen en van die welke daarvan naar haar oordeel dienen te vervallen, dan wel al dan niet gewijzigd gehandhaafd moeten blijven of nieuw ingevoerd moeten worden.

7. Gelijke bezoldiging voor gehuwde en ongehuwde onderofficieren en voor gehuwde en ongehuwde militiaren op maandelijksch traktement beneden den rang van onderofficier.

Behoudens de na te noemen uitzondering voor zeer jeugdige onderofficieren, dienen — evenals voor officieren en voor burgerlandsdienaren het geval is — naar het oordeel der commissie, de bezoldigingen (maandelijksche traktementen of soldijen) van onderofficieren van de verschillende rangen en landaarden geene verschillen aan te wijzen tusschen gehuwden en ongehuwden, tenzij het vergoeding geldt van door bijzondere diensten veroorzaakte uitgaven, welke zwaarder op gehuwden dan op ongehuwden drukken, bijvoorbeeld bij afwezigheid op meerdaagsche oefening, excursie of expeditie.

Tot deze met de wenschen van het meerendeel der belanghebbenden — zoo gehuwden als ongehuwden — strookende slotsom werd de commissie geleid door de overweging, dat de doorvoering van het beginsel tot afschaffing van het kazerneconcubinaat, met als eerste gevolg onbeperkte openstelling van de gelegenheid tot huwen voor alle onderofficieren, voor hen den gehuwden staat als den normalen moet doen beschouwen, waarmede de bezoldiging in overeenstemming behoort te zijn. Zij ziet geen enkelen grond om onderofficieren,

die van de algemeene vergunning tot het sluiten
een huwelijk geen gebruik maken, in tegenstelling
de regeling voor officieren en burgerlandsdiena
lager te bezoldigen dan hun gehuwde kamerad
slechts verschil in huisvesting komt haar gewettigd v

Hetzelfde geldt voor enkele categorieën van E
peesche militairen beneden den rang van onderoffi
die in stede van op soldij op maandelijksch traktem
zijn of zullen worden gesteld.

Met betrekking tot de soldijgenietende Europes
militairen beneden den onderofficiersrang staat de v
eenigszins anders.

Hoezeer eene algeheele doorvoering van het begi
tot afschaffing van het kazerneconcubinaat er op
duur toe zal moeten leiden ook aan hen tot een onbep
aantal het sluiten van een huwelijk toe te staan,
zullen, naar het oordeel der commissie, afgezien van
geldelijke gevolgen, tal van bezwaren — niet het m
die op het gebied van huisvesting en huwelijks
raliteit — vooralsnog een onoverkomelijk beletsel te
eene dergelijke algemeene vergunning blijven oplever

Tot dusver wordt die vergunning, zonder beperk
van het aantal, dan ook alleen aan de Europeesche
poraals en soldaten verleend, die niet kunnen gerek
worden tot de eigenlijke troepen van het legér
behooren.

Al meent de commissie te mogen aannemen, dat v
hunne in de gelederen dienende kameraden, vooral
hun eerste dienstverband, de gelegenheid tot huwen
steeds ruimer mate zal worden opengesteld, voorloo
zal voor de soldijgenietende Europeesche militair
beneden den rang van onderofficier de ongehuwde st
nog als regel dienen te worden beschouwd. Hunne
zoldiging zal dus gegrond behooren te zijn op de
hoeften van den ongehuwde, terwijl in de grootere
hoeften van den gehuwde zal zijn te voorzien door
toekennen van eene gezinstoelage.

Bij de korporaals en soldaten van niet-Europeesch
landaard doen zich ten aanzien van huisvesting van h
gezin in de kazerne niet zóó onoverkomelijke bezwar
voor als bij hunne Europeesche kameraden, terwijl
de kringen waaruit zij voortkomen het samenleven m
eene vrouw, zoodra de mannelijke leeftijd bereikt is, a
de natuurlijkste zaak ter wereld wordt aangemer
Voor hen bestaat dan ook van oudsher eene slechts aa
eenige formeele beperking onderworpen gelegenheid t
het aangaan van een huwelijk en er zou dus aanleidin
kunnen worden gevonden om hunne normale bezoldigin
daarnaar te regelen. Eene overweging van practische
aard doet echter de commissie de voorkeur geven aa
eene lagere standaardbezoldiging, gepaard met een
toelage voor de gehuwden. Door voor hen aan het hu
welijk materieel voordeel te verbinden, zal namelijk be
verdwijnen van het kazerneconcubinaat ten zeerste i
de hand worden gewerkt.

Uit het vorenstaande blijkt dat de commissie geen
aanleiding heeft kunnen vinden om voor het personee
beneden den rang van officier een bepaalden „huwelijks
leeftijd" aan te nemen, als door de Nederlandsche staats
commissie onderscheidenlijk voor onderofficieren en offi
cieren op 25 en 27 jaar gesteld, na het bereiken waarvan
eerst de bezoldiging geregeld zou behooren te worden
naar de behoeften van het gezinsleven.

Daartegen verzet zich, wat de Europeesche militaire

betreft, het streven naar afschaffing van het kazerne-
concubinaat en vormen, wat aangaat de inheemsche mili-
tairen, bovendien de voor hen geldende maatschappelijke
toestanden een beletsel.

Voor officieren zou, gelet op het in de kringen der
Europeesche maatschappij, waaruit zij in hoofdzaak voort-
komen, algemeene verschijnsel van huwen op eenigszins
rijperen leeftijd, het aanvangssalaris in theorie niet be-
rekend behoeven te zijn op den echtelijken staat. De
practijk is echter dat voor velen de mogelijkheid om ge-
huwd uit Nederland ter aanvaarding van de officiersloop-
baan naar Indië te vertrekken eene aantrekkelijkheid uit-
maakt, die hen of hunne ouders over de bezwaren van
den Indischen dienst doet heenstappen. Ook uit een mo-
reel oogpunt verdient het, naar het oordeel der commissie,
geen aanbeveling den jeugdigen officier door te geringe
aanvangsbezoldiging te noodzaken zijn voorgenomen hu-
welijk eenige jaren uit te stellen.

Om deze redenen heeft de commissie ook voor officiers-
bezoldigingen geen rekening gehouden met een bepaalden
huwelijksleeftijd.

Voor de zeer jeugdige sergeanten der 1e klasse, zooals
die o. m. door werking van het aspirant-onderofficiers-
instituut te verwachten zijn, en voor zeer jeugdige onder-
officieren van hoogeren rang, die bij enkele dienstvakken
zullen kunnen voorkomen, acht de commissie eene afwij-
king gewenscht van de bovenomschreven beginselen.

Zij heeft overwogen voor te stellen om aan die onder-
officieren geen toestemming tot het aangaan van een
huwelijk te verleenen, voordat zij den leeftijd van 20 jaar
hebben bereikt; dit is de minimum leeftijd, waarop ook
officieren kunnen huwen, doch zij heeft daarvan afgezien,
omdat zij — op grond van dezelfde overwegingen als hier-
boven voor officieren aangevoerd — aan de uit te zenden
sergeanten 1e klasse niet de gelegenheid zou willen zien
ontnomen om — ook al zijn zij jonger dan 20 jaar — ge-
huwd naar Indië te vertrekken.

In verband hiermede beveelt de commissie aan om wat
betreft de sergeanten 1e klasse en de hoogere onderoffi-
cieren — voor zoover zij den leeftijd van 20 jaar nog niet
hebben bereikt — aan de ongehuwden eene lagere bezol-
diging toe te kennen dan aan de gehuwden.

De gehuwden zullen al dadelijk de aanvangsbezoldiging
moeten ontvangen, welke voor hun rang is vastgesteld,
doch aan de ongehuwden ware, zoolang zij den leeftijd
van 20 jaar nog niet heben bereikt, eene bezoldiging toe
te kennen, welke *f* 30.— per maand lager is dan de aan-
vangsbezoldiging.

Dit maakt het noodig om den diensttijd voor de regel-
matige weddeverhoogingen als onderofficier niet te doen
medetellen vóór het bereiken van den 20-jarigen leeftijd
en derhalve de verhoogingen na 2, 4, 6 jaar enz. niet toe
te kennen voordat de genoemde leeftijdsgrens met 2, 4, 6
jaar enz. is overschreden.

Het opnemen van verschillende vergoedingen in traktementen en soldijen en het toekennen van maandelijksch traktement in stede van soldij aan eenige categorieën van militairen.

De commissie acht het noodzakelijk om tegemoet te
komen aan den naar haar oordeel rechtmatigen, door
belanghebbenden reeds jaren lang gekoesterden wensch,
dat bij de vaststelling van inkomsten, welke — zooals o. a.
met verlofstraktementen het geval is — worden geregeld
naar de werkelijke dienstbezoldiging, voor officieren en
onderluitenants het recht op eene gouvernementswoning
of op huishuurvergoeding — evenals het geval is bij
eenige categorieën van burgerlijke landsdienaren —

OPCARD 101 V3

worde aangemerkt als een integreerend deel va
werkelijke dienstbezoldiging.

In verband hiermede heeft zij — in overeenste
met de in 1917 voor ambtenaren van het Binnenla
Bestuur tot stand gekomen wedderegeling, welke
bij de vaststelling van de bezoldigingsschalen voor
terne officieren in hoofdzaak tot grondslag hee
diend — de bezoldigingen van officieren en onderluit
zoodanig geregeld, dat het 1/10 gedeelte daarvan
worden beschouwd als in geld omgezette huisvestin
landwege, zoodat bij aanwijzing van eene gouverne
woning niet meer dan dat 1/10 gedeelte zal moge
den gekort.

De Europeesche onderofficieren, voor zoover niet
reeds op maandelijksch traktement gesteld, zien
algemeen in de toekenning van soldij, naast het on
name om voor de uitbetaling daarvan elke vijf dage
beurt af te wachten, eene hinderlijke uitoefenin
voogdij op de beschikking over hun geldmiddelen e
achterstelling bij burgerlandsdienaren, ook bij di
ongeveer gelijken stand en inkomen. Zij wensche
om toekenning van een maandelijks uit te betalen
tement, evenals hun ranggenooten in Nederland res
zitten, dat hen in staat zal stellen op de in de In
maatschappij algemeen gangbare wijze, het gebru
hun inkomen maandsgewijze in te deelen.

De commissie is van oordeel dat aan dit, met he
ven naar verheffing van den onderofficiersstand ve
houdende verlangen behoort te worden tegemoetgek
Zij ziet niet voorbij dat de uit het stelsel van maand
sche traktementen voortvloeiende bevordering va
verleenen van maandelijksch crediet vooral aan he
zooals de onderofficieren, een bescheiden inkomen g
ten, zijne schaduwzijde heeft, maar acht het van nie
lang, ook uit een opvoedkundig oogpunt, dat van
heidswege zoo min mogelijk worde ingegrepen in de
waarop de militaire landsdienaren hunne inkomste
steden.

Voor militairen van eene ontwikkeling en stellin
de Europeesche onderofficieren, dus ook de niet-Eur
sche sergeanten 1e klasse, acht zij dit ingrijpen in
meenen zin niet noodig en derhalve niet gewen
mocht het blijken dat sommigen hunner de weelde
het ontvangen van een maandelijksch traktement in
niet kunnen dragen, dan kan aan die enkelen voor k
ren of langeren tijd het inkomen halfmaandelijks of w
lijks worden uitbetaald.

Voorts ware het stelsel van maandelijksche bezoldi
te behouden voor de enkele groepen van militairen
lageren rang (namelijk korporaals en soldaten van
Topografischen dienst) op wie dit stelsel thans reeds
toepassing is en ware het ook tot de leerling-stafmuzi
ten uit te breiden.

Verder te gaan, door ook voor andere dan de genoe
onderofficieren en militairen van lageren rang de s
door maandelijksch traktement te vervangen komt o
commissie vooralsnog niet aanbevelenswaardig voor.
hierbedoelde militairen hebben in het algemeen
maandelijksche uitgaven, zooals voor bedienden en
de levenswijze van de hand in den tand van het mee
deel hunner maakt het niet raadzaam aan hen de bes
king te geven over eene som gelds welke voor geruim
tijd moet toereiken, doch veelal in enkele dagen zou
verteerd.

De vervanging van onderofficierssoldijen door maandelijksche wedden kan dienstbaar gemaakt worden aan eene vereenvoudiging van het bezoldigingsstelsel door de thans boven de soldij toegekende vergoedingen en verstrekkingen, van verschillenden aard, alles in geldswaarde omgezet, in het traktement op te nemen. Niet alleen vermindert daardoor de administratieve omslag, maar ook uit een opvoedkundig oogpunt moet aan eene dergelijke samenvoeging waarde worden toegekend. De betrokkenen zullen er dan namelijk, evenals officieren en burgerlandsdienaren, van hebben af te zien allerlei kleine behoeften en de prijsverschillen in de verschillende garnizoenen nauwkeurig op te sporen en daaraan aanspraken op extra vergoedingen van ondergeschikten aard te ontleenen.

Tot nadere toelichting merkt onze commissie op, dat het tegenwoordige inkomen van een soldijgenietend gehuwd Europeesch onderofficier — ongeacht de tijdelijke toekenning van duurtetoeslag en, voor sommigen, de toekenning van bijzondere toelagen — uit de volgende posten bestaat:

1. de dagelijksche soldij, e. q. met verhooging;
2. twee rantsoenen levensmiddelen of het geldswaardig bedrag daarvan;
3. bijslag op de voeding voor een rantsoen;
4. het genot van vrije woning of, bij gemis daarvan, maandelijksche vergoeding voor huishuur;
5. maandelijksche vergoeding voor water;
6. idem voor verlichting;
7. idem voor schoenreparatie;
8. idem als tegemoetkoming voor de aanschaffing van geriefelijk meubilair;
9. vrije kleeding;
10. vergoeding voor het vullen en wasschen van het nachtleger.

Bij opneming van al deze posten in de bezoldiging zullen — wanneer aan de betrokkenen van landswege huisvesting of voeding wordt verstrekt — daarvoor van de traktementen bedragen moeten worden ingehouden, waarbij in acht zal zijn te nemen, dat — evenals bij officieren en onderluitenants het geval is — het 1/10 gedeelte van het traktement de in geld omgezette huisvesting van landswege vertegenwoordigt.

Ook voor de hiervoren bedoelde groepen van militairen beneden den rang van onderofficier, voor wie het stelsel van maandelijksch traktement wordt aanbevolen, acht de commissie het gewenscht de tot nog toe boven het traktement of de soldij genoten vergoedingen en verstrekkingen in de bezoldiging op te nemen en kortingen toe te passen wanneer van landswege in de huisvesting en de voeding wordt voorzien.

Hoewel onze commissie voor de sergeanten 2e klasse, dit zijn de inheemsche onderofficieren, die niet met hunne Europeesche ranggenooten zijn gelijkgesteld, verandering van soldij in maandelijksch traktement niet aanbeveelt, acht zij het wel gewenscht om de voeding voor henzelven en voor hun gezin, in geld omgezet, in de soldij op te nemen.

Deze militairen hebben namelijk als regel vrouwen en kinderen en nemen slechts bij uitzondering aan menages deel.

Wordt hun soldij op die wijze geregeld, dan zal bij voeding van landswege een bedrag op de soldij moeten worden gekort.

OPCARD 101 V3

Verder zijn in de soldijen van die sergeanten 2c
en in alle overige soldijen begrepen de vergoedingen
schoenreparatie en voor het wasschen en vullen van
nachtleger, zoodat afzonderlijke vergoedingen daar-
niet meer behoeven te worden uitbetaald.

§ 9. Tegemoetkoming in de onkosten voor het gezin aan soldijgenietende militairen beneden den rang van onderofficier en verstrekking van levensmiddelen aan niet-gehuwde vrouwen met hare kinderen.

Zooals hiervoren reeds is opgemerkt, zal — voor
de soldijgenietende militairen beneden den rang
onderofficier betreft — in de grootere behoeften vo
gehuwden zijn te voorzien door het toekennen van
moetkomingen ten behoeve van het gezin.

De tegemoetkomingen, welke thans aan de gebo
Europeesche militairen beneden den rang van ond
tenant worden toegekend, n.l. een rantsoen levensmi
len voor het gezin of de vergoeding daarvoor, zoo
vergoedingen voor aanschaffing en onderhoud van
bilair, voor water en voor licht, acht de commissie —
houdens de na te noemen tegemoetkoming aan on
militairen, die wettige of gewettigde kinderen hebbe
voor de brigadiers en ongegradueerden van de aan
lingstroepen voldoende. Dit geldt mede voor de ov
op de voorwaarden voór uitgezonden Europeanen aa
nomen militairen beneden den rang van onderofficier
een wettig gezin te hunnen laste hebben.

Het komt haar echter gewenscht voor om hun
stede van een rantsoen levensmiddelen voor het gezi
de vergoeding voor aanschaffing en onderhoud van me
lair — een vast bedrag van *f* 24.— 's maands toe te
nen en — wanneer in de behoeften aan water en l
niet van landswege wordt voorzien — hun daarvoor
goedingen van onderscheidenlijk *f* 4.50 en *f* 1.50
maand te verleenen.

Verder acht de commissie het noodig om de onde
onder de evenbedoelde Europeesche militairen behe
den rang van onderofficier, voor zoover zij wettige
gewettigde kinderen te hunnen laste hebben, in de a
meene stijging van de gezinsonkosten, welke niet ge
uit de periodieke soldijverhoogingen bestreden kun
worden, bij te staan, zonder hen evenwel geheel van
verantwoordelijkheid voor gezinsuitbreiding te o
heffen.

Zij stelt daarom voor om hun — wanneer zij ten min
6 jaar hebben gediend en wettige of gewettigde kinde
te hunnen laste hebben — boven de vorengenoemde v
goedingen eene maandelijksche geldelijke tegemoet
ming te geven van *f* 6.— per kind, doch voor ten hoog
twee kinderen.

Wat betreft de wettige gezinnen van de inheems
korporaals en de inheemsche soldaten, waartoe ook
rekenen de op de voorwaarden voor inheemsche militair
in Indië aan te nemen Europeanen, kan naar het oord
van de commissie niet worden volstaan met de rijstv
strekkingen van per dag 0.25 K.G. voor de vrouw en 0.
K.G. voor elk kind, welke reeds zijn voorgesteld en m
de kosten waarvan op eene aanvullingsbegrooting vo
1918 rekening is gehouden.

Daarentegen acht zij het niet noodig om de te verleen
tegemoetkomingen over een onbeperkt aantal kinder
uit te strekken, omdat ook de evengenoemde militair
niet geheel ontheven behooren te worden van de verar
woordelijkheid voor het vormen van groote gezinnen.

De commissie stelt daarom voor om aan de evenb
doelde korporaals en soldaten, die een wettig gezin he
ben, per dag te doen verstrekken 0.5 K.G. rijst en 0.

K.G. zout voor de vrouw en 0.25 K.G. rijst en 0.01 K.G.
zout per kind, doch voor ten hoogste twee kinderen.

Hoewel het veelal aanbeveling zal verdienen om deze verstrekkingen in natura te doen geschieden, omdat dan meer zekerheid bestaat, dat het met den maatregel beoogde doel wordt bereikt, moet de mogelijkheid bestaan om in plaats daarvan een geldelijk bedrag uit te keeren.

Die geldelijke tegemoetkoming ware alsdan te stellen op *f* 0.08 per dag voor de vrouw en op *f* 0.04 per dag en per kind, doch voor ten hoogste twee kinderen.

Ten einde de oudere inheemsche korporaals en soldaten in de niet geheel uit de periodieke soldijverhoogingen te bestrijden stijging van de gezinsonkosten bij te staan, stelt de commissie voor hun — wanneer zij ten minste 6 jaar hebben gediend en wettige of gewettigde kinderen hebben — boven de vorenbedoelde verstrekking van rijst en zout of de daarvoor in de plaats tredende geldelijke tegemoetkoming, een bedrag uit te keeren van *f* 0.10 per dag voor het geheele gezin.

Alle vorenbedoelde tegemoetkomingen ten behoeve van de wettige gezinnen zullen — naar het oordeel van de commissie — ook moeten worden genoten, wanneer de man of vader in het hospitaal wordt verpleegd of om andere redenen afwezig is en, wat de gezinnen van de inheemsche korporaals en soldaten betreft, alsdan in de plaats moeten komen van de verstrekkingen van rijst en vleesch of van rijst en zout, waarop die gezinnen in enkele gevallen thans aanspraak hebben.

Voor de reeds in dienst zijnde met vrouwen van hun landaard gehuwde Amboineesche korporaals en soldaten is echter eene overgangsbepaling noodzakelijk.

Ten behoeve van het wettig gezin van deze militairen wordt — bij verpleging van den man of vader in het hospitaal — thans een rantsoen levensmiddelen als voor Europeanen en Amboineezen vastgesteld, of de geldswaarde daarvan, te goed gedaan.

Dit is belangrijk meer dan de vorengenoemde verstrekkingen van rijst en zout voor de wettige gezinnen van de inheemsche korporaals en soldaten.

De commissie stelt daarom voor te bepalen, dat de met vrouwen van hun landaard gehuwde Amboineesche korporaals en soldaten, die bij invoering van de onderwerpelijke verbeteringen reeds in militairen dienst zijn, bij verpleging in de militaire hospitalen ten behoeve van hun gezin aanspraak blijven behouden op het bovenbedoeld rantsoen levensmiddelen of de geldswaarde daarvan, tegen stilstand van de verstrekking van rijst en zout aan dat gezin.

In die gevallen, waarin thans ook aan de niet-gehuwde vrouwen met hare kinderen van militairen beneden den rang van onderluitenant van landswege levensmiddelen worden verstrekt, zullen voortaan aan de niet-gehuwde vrouwen met hare kinderen van de soldijgenietende militairen beneden den rang van onderofficier dezelfde hoeveelheden rijst en zout, met dezelfde beperking, zijn te verstrekken als hierboven voor de wettige gezinnen van de inheemsche korporaals en soldaten is aanbevolen.

Niet-gehuwde vrouwen met hare kinderen van onderofficieren en van militairen beneden den rang van onderofficier op maandelijksch traktement, zullen in de bedoelde gevallen niet meer voor verstrekking van levensmiddelen van landswege in aanmerking moeten komen.

OPCARD 101 V3

§ 10. Kortingen op traktementen en soldijen voor huisvesting en (of) voeding en tegemoetkomingen bij gemis van huisvesting van landswege.

In aansluiting met de vorige paragraaf stelt
missie de volgende regelen voor.

a. Bij aanwijzing van eene gouvernementswo
bij genot van huisvesting in de troepenkaz
door militairen beneden den rang van onderl
wordt aan officieren, onderofficieren met den
sergeant 1e klasse of hooger en militairen op
lijksch traktement beneden den rang van ond
eene korting opgelegd van 10% van de
ging, met inbegrip van de regelmatige w
hoogingen.

b. Voor elk garnizoen en voor elken rang
— afhankelijk van de plaatselijke huurprijzen
huurbedragen vastgesteld.

Bij gemis van eene gouvernementswoning of
sende huisvesting in de kampementen, wordt
cieren, onderofficieren met den rang van serg
klasse of hooger en militairen op maandelijks
tement uitgekeerd het evenbedoeld voor hun
standplaats vastgesteld bedrag verminderd met
gedeelte van hunne bezoldiging, met inbegrip
regelmatige weddeverhoogingen.

c. Indien de hieronder genoemde militair
menages deelnemen, wordt daarvoor op hun tra
of op hunne soldij een vast bedrag gekort, dat
litairen van dezelfde categorie in alle gar
gelijk is.

Hetgeen hunne voeding aan de betrokken
meer kost dan het bedrag, dat daarvoor op h
komsten wordt ingehouden, wordt van landsw
die menage vergoed.

De korting ware te stellen op:

ƒ 1 per dag voor adjudanten-onderofficier, serg
majoor en sergeanten 1e klasse;

ƒ 0.75 per dag voor militairen beneden den ra
onderofficier op maandelijksch traktement;

ƒ 0.50 per dag voor sergeanten 2e klasse.

Deze bedragen zijn ongeveer gelijk aan het
voeding aan levensmiddelen en bijslag thans ko
onderscheidenlijk Europeesche onderofficieren,
peesche militairen beneden den rang van onder
en Inlandsche militairen en geven de bedragen a
gerekend kunnen worden als kosten voor eigen
te zijn opgenomen in onderscheidenlijk de trakte
van de sergeanten 1e klasse en hoogere onderoff
de traktementen van militairen beneden den ra
onderoffcier op maandelijksch traktement en de s
der sergeanten 2e klasse.

Bij meerdaagsche oefeningen, excursiën of mano
genieten de Europeesche onderofficieren geheel de
voeding als de Europeesche militairen beneden
rang, zoodat bij voeding van landswege in die ge
op de traktementen der sergeanten 1e klasse en h
onderofficieren niet meer dan ƒ 0.75 per dag zal
korten.

Voor de overige hierbovengenoemde militairen k
die gevallen hetzelfde worden gekort als bij deeln
aan menages in het garnizoen.

§ 11. Kortingen op militaire bezoldigingen wegens het genot van militair pensioen, pensioenstoelage of gagement.

De door de commissie voorgestelde regelmatig
hoogingen van traktementen en soldijen omvatten
haar oordeel, onder meer eene alleszins voldoend
looning voor reeds bewezen militaire diensten, t
de aldus verhoogde bezoldigingen, c. q. vermeerder

gezinstoelagen, de betrokkenen in staat stellen behoorlijk rond te komen.

Daarom acht de commissie het gelijktijdig genieten van militair pensioen, pensioentoelage voor het gezin of gagement met eene volledig naar het aantal dienstjaren verhoogde militaire bezoldiging overbodig.

Daarbij komt nog dat eene zoodanige samenvoeging zou leiden tot groote onbillijkheid jegens militairen die, zonder onderbreking, langer dan het aantal voor aanspraak op pensioen vereischte dienstjaren zijn blijven doordienen; dit geval doet zich o. m. herhaaldelijk voor bij onderluitenants, die vóór een 15-jarigen werkelijken diensttijd dezen rang bereikten en uit dien hoofde na 15 jaar dienst geen pensioen gelijk met traktement kunnen genieten, in tegenstelling met hun ranggenooten die vóór het bereiken van den onderluitenantsrang reeds aanspraak op pensioen konden doen gelden.

Op deze gronden overwoog de commissie de wenschelijkheid van een voorstel om terug te komen op de onlangs door den begrootingswetgever goedgekeurde wijzigingen in de militaire pensioensregelingen, volgens welke het volle pensioen of gagement, dan wel — voor zoover reeds toegekend — eene pensioenstoelage of het geheele of halve gagement voor het gezin, gelijktijdig kan worden genoten met militaire inkomsten.

De omstandigheid, dat deze wijziging eerst kort geleden is tot stand gekomen en de pensioenen, de pensioenstoelagen of de gagementen, welke thans reeds gelijktijdig met militaire inkomsten worden genoten, toch niet zouden kunnen worden ingetrokken, deed haar echter de voorkeur geven aan eene andere wijze om de hoogervermelde nadeelen te ontgaan.

In aansluiting met hetgeen zij reeds in het slot van § 4 aanstipte beveelt zij daarom aan kortingen toe te passen op de militaire bezoldigingen wegens het gelijktijdig genot van militair pensioen, pensioenstoelage of gagement.

Die kortingen zouden, naar het oordeel der commissie, behooren te worden opgelegd tot het netto-bedrag (1) van het pensioen, de pensioentoelage of het gagement, met dien verstande dat door de korting de bezoldiging nimmer zou mogen dalen beneden de aanvangsbezoldiging vastgesteld voor den rang, de militaire betrekking of den stand, door den betrokken militair bekleed.

Aangezien voor sergeanten 1e klasse en hoogere onderofficieren de som der periodieke traktementsverhoogingen welke worden genoten op het tijdstip dat aanspraak op pensioen wordt verkregen in den regel hooger zal zijn dan het bedrag van dat pensioen, zal de voorgestelde regeling voor deze onderofficieren, voor zoover zij in het genot van pensioen, gagement of pensioentoelage mochten zijn of worden gesteld, neerkomen op eene vermindering van de hun in verband met diensttijd toekomende volledige bezoldiging met het netto-bedrag van het pensioen enz.

Practisch ondervinden hunne inkomsten dus geen verandering door het gepensionneerd zijn, tenzij ze vóór hunne pensionneering abnormaal kort in den rang van sergeant 1e klasse of hooger hebben gediend.

Voor militairen beneden den rang van sergeant 1e klasse zal echter het pensioensbedrag steeds, het bedrag van het gagement of van de pensioenstoelage bijna steeds, hooger zijn dan de som der in hun rang

(1) D. w. z. na aftrek van de inhouding op de pensioenen van contributie voor het militair weduwen- en weezenfonds.

OPCARD 101 V3

of stand bereikbare periodieke soldijverhoogingen zullen dus in den regel, indien zij in het genot pensioen, gagement of pensioenstoelage zijn of gesteld, boven die inkomsten de aan hun rang verbonden aanvangsbezoldiging ontvangen.

§ 12. Kortingen bij verpleging in hospitalen.

Het door de Nederlandsche Staatscommissie aanzien van het personeel van de landmacht ingenomen standpunt, volgens hetwelk bij verpleging in hospitalen, sanatoria, krankzinnigengestichten e. d. alleen de gewone korting op de bezoldiging zou moeten worden toegepast, wanneer de belanghebbenden geen aanspraak hebben op vrije voeding, kan door onze commissie voor het Indisch Leger niet worden aanbevolen.

De militaire landsdienaren hebben namelijk bij de hospitalen wel recht op vrije genees- en heelkundige behandeling en op kostelooze verstrekking van geneesmiddelen, maar niet op verpleging, zooals die in de hospitalen door het verplegingspersoneel wordt gegeven; bovendien is de voeding in de hospitalen over het gemeen duurder dan die in het garnizoen en dragen de betrokkenen in die inrichtingen hospitaalkleeding. Ook voor landsrekening wordt gewasschen.

Het wordt daarom volstrekt niet onbillijk geacht ook aan de militairen, wier voeding niet in het traitement of de soldij is begrepen en die dus in het garnizoen recht hebben op vrije voeding boven de bezoldiging, de verpleging in de hospitalen eene korting op te leggen.

Dit beginsel wordt dan ook gehandhaafd door de Commissie — waarmede op de begrooting voor 1919 reeds rekening werd gehouden — dat de verpleging in militaire inrichtingen van soldijgenietende militairen niet langer zou geschieden tegen stilstand van de soldij, doch tegen betaling van verpleegkosten.

De tot uitvoering van dien maatregel door den legercommandant in het eind van 1918 voorgestelde regeling zal echter in verband met de door onze commissie voorgestelde, ten deele op geheel nieuwe grondslagen berustende bezoldigingsregelen, niet ongewijzigd kunnen worden gevolgd.

Daarom wordt door onze commissie de volgende regeling aanbevolen, waarbij geen wijziging is gebracht in de bedragen, welke de officieren voor verpleging thans reeds verschuldigd zijn en waarbij voor de sergeanten 1e klasse en de hoogere onderofficieren de bedragen dezelfde zijn als die, welke voor hun ranggenooten gelden die thans reeds op maandelijksch traktement dienen.

RANG OF STAND.	Verpleeggeld per	
	Bijdrage geen recht heeft op vrije voeding van traktement of soldij.	Bijdrage recht heeft op vrije voeding van
Opper- en Hoofdofficieren	*f* 5.—	—
Kapiteins	„ 3.—	—
Luitenants en de Kapelmeester der Staf-muziek	„ 2.50	—
Onderluitenants en adjudantonderofficier.	„ 1.80	—
Sergeant-majoors	„ 1.25	—
Sergeanten der 1e klasse	„ 0.90	—
Sergeanten der 2e klasse	„ 0.65	—
Brigadiers	„ 0.60	*f* 0.—
Ongegradueerden van de aanvullingstroepen.	„ 0.55	„ 0.—
Korporaals der 1e klasse	„ 0.55	„ 0.—
Korporaals der 2e klasse	„ 0.50	„ 0.—
Ongegradueerden van de inheemsche troepen.	„ 0.45	„ 0.—

3. Gratificatiën en premiën.

Daar het der Commissie is gebleken, dat de gratificatiën voor eerste uitrusting, welke bij benoeming of bevordering tot verschillende militaire rangen worden toegekend, reeds vóór den oorlog onvoldoende waren, acht zij verhooging daarvan noodzakelijk, terwijl zij het voorts gewenscht acht om in enkele gevallen, waarin zulks thans niet geschiedt, gratificatiën voor eerste uitrusting toe te kennen.

Ten einde aan de officieren, die hier te lande tot de Hoogere Krijgsschool in Nederland worden toegelaten, eene afdoende vergoeding te geven voor de kosten, die met het aan de opleiding verbonden verblijf aldaar gepaard gaan, dienen — naar het oordeel der commissie — niet alleen de onlangs tot *f* 900.— verhoogde uitrustingskosten andermaal een weinig te worden verhoogd en op *f* 1000.— gebracht (1), maar zullen ook ten behoeve van de gezinnen van die officieren gratificatiën voor uitrusting moeten worden toegekend. Hierbij zal er rekening mede zijn te houden dat de gehuwde officier, in tegenstelling met den ongehuwde, de kosten zal hebben te bestrijden voor het betrekken van eene woning en het opzetten van eene eigen huishouding.

Eene overeenkomstige regeling ware te treffen voor officieren, die van uit Indië worden gedetacheerd bij het Departement van Koloniën, als leeraar bij de Hoogere Krijgsschool, de Koninklijke Militaire Academie, de Cadettenschool of den Hoofdcursus, dan wel bij de Rij- en Hoefsmidschool te Amersfoort.

Bijzondere inspanning en onkosten voor het verkrijgen van kennis of bedrevenheid, welke aan de vervulling van betrekkingen in het Leger ten goede komt zonder in het algemeen als eisch te kunnen worden gesteld, behooren naar het oordeel der commissie te worden beloond en vergoed door het toekennen van gratificatiën.

Zoo ware de bestaande regeling betreffende gratificatiën voor officieren wegens kennis van inlandsche talen te handhaven, terwijl eene gewijzigde toepassing daarvan op Europeesche onderofficieren ware te overwegen.

Gratificatën voor het behalen van sommige ingenieursdiploma's, bijvoorbeeld door officieren van de genie, de artillerie en van de vliegafdeeling, tot met de studiekosten verband houdende bedragen, waren in uitzicht te stellen.

Voorts acht de commissie het — mede om te voorkomen, dat de aanvulling van de korpsen officieren van den generalen staf en der intendance in gevaar wordt gebracht door het ook op hen toe te pasen egalisatiesysteem — noodig, dat, behalve de vergoeding van de kosten, welke met het aan de opleiding verbonden verblijf in Nederland gepaard gaan, eene graficatie worde toegekend aan hen, die met goeden uitslag de studiën aan de Hoogere Krijgsschool en de daarop volgende detacheeringen hebben volbracht. Aan deze regeling is tevens het voordeel verbonden, dat de mate van belooning niet langer afhankelijk is van het min of meer toevallige tijdstip van plaatsing als staf- of intendanceofficier.

De commissie acht het voorts billijk om die gratificatie geheel of gedeeltelijk ook toe te kennen aan de subalterne officieren, die — hoewel bij invoering van die nieuwe re-

(1) Dit is het bedrag, dat als gratificatie voor eerste uitrusting wordt toegekend aan officieren, die krachtens Staatsblad 1871 No. 176— in verband met de wederzijdsche detacheering tusschen beide legers — van het Indische bij het Nederlandsche leger worden gedetacheerd.

OPCARD 101 V3

geling de evenbedoelde studiën reeds met gunst
slag volbracht hebbende — alsdan nog niet of sle
bij den Generalen Staf of de Intendance zijn
omdat deze officieren de hoogere bezoldiging, we
aan staf- of intendance-officieren wordt toegek
of slechts zeer kort genoten zullen hebben.

Zij stelt daarom voor aan diegenen van de
doelde subalterne officieren, die op het tijdstip
voering der nieuwe regeling nog niet bij den G
Staf of bij de Intendance zijn ingedeeld, de b
lijke gratificatie ten volle uit te keeren en aan d
reeds bij den Generalen Staf of de Intendan
doelde subalterne officieren uit te keeren het
dat die gratificatie hooger is dan het totale bed
hetgeen zij door plaatsing bij die dienstvakk
aan traktement hebben genoten dan het geval
geweest, wanneer zij bij hun eigen wapen of d
waren blijven doordienen.

De premiën voor het verwerven en onderhou
bekwaamheid als schutter, seiner, richter, gra
per enz., zoomede de bedragen, welke ter bes
van verschillende chefs zijn gesteld voor toeken
premiën of gratificatiën, dienen — naar het oor
commissie — behouden te blijven, terwijl het haar
gewenscht voorkomt daaraan nog toe te voegen
bedrag per jaar, dat ter beschikking worde gest
den Inspecteur van den Militair Geneeskundigen
voor het beloonen van de goede waarneming do
taires van bijzondere betrekkingen bij dien
waarvoor normaal burgerpersonen worden aang
op eene hoogere dan de militaire bezoldiging.

De bedragen tot welke eenige reeds bestaande
ficatiën, naar het oordeel der commissie, behoo
worden verhoogd, zoomede de bedragen van de
door haar aanbevolen gratificatiën en premi
vermeld op den als bijlage II bij het verslag ge
„Staat van gratificatiën en premiën, met uit
„ring van die, welke ongewijzigd waren te
„haven".

§ 14. Geldelijke tegemoetkoming ten behoeve van de naar Indië vertrekkende echtgenooten van in Nederland gehuwde militairen.

De Commissie acht het niet noodig om de gel
tegemoetkoming van *f* 250, welke wordt uitbetaa
behoeve van de naar Nederlandsch-Indië vertre
echtgenooten van in Nederland of in West-Indië g
onderofficieren, te blijven toekennen op den v
thans geschiedt.

Waar de bezoldiging van de onderofficieren, v
de voorstellen der commissie, zoodanig zal word
regeld, dat zij — zoolang zij ongehuwd zijn — g
kelijk zooveel kunnen oversparen, als noodig is
het sluiten van een huwelijk een eigen huishoud
beginnen en c. q. de uitrustingskosten voor hunne
Indië vertrekkende echtgenooten te bestrijden, b
er geen aanleiding om hen, wat de onderwerpelij
gemoetkoming betreft, op andere wijze te behan
dan de burgerlijke landsdienaren.

De Commissie stelt daarom voor de betrekkelijk
palingen te wijzigen in dier voege, dat de bovengen
tegemoetkoming van *f* 250 voortaan alleen nog
verleend aan hen, die bij eerste uitzending
Oost-Indië gehuwd onderofficier zijn.

Wat betreft de tegemoetkoming van *f* 125 re
hoeve van de echtgenooten van de naar Indië ver
kende militairen beneden den rang van onderoff

oordeelt de commissie handhaving van de ter zake bestaande bepalingen noodig.

De Commissie acht het voorts billijk en in hooge mate wenschelijk, dat eene geldelijke tegemoetkoming, ten bedrage van één maand Indisch aanvangstraktement, als ingevolge artikel 1 van het Koninklijk besluit van 28 Juli 1914 No. 78 (Indisch Staatsblad No. 645) wordt toegekend aan alle gehuwde mannelijke personen, die door den Minister van Koloniën ten behoeve van 's Lands burgerlijken dienst in Nederlandsch-Indië worden uitgezonden, ook worde toegekend aan de bij eerste uitzending gehuwd naar Nederlandsch-Indië vertrekkende luitenants.

Bezoldiging van het reserve- en dienstplichtig personeel.

De Commissie acht het gewenscht het reserve- en dienstplichtpersoneel naar dezelfde beginselen te bezoldigen als het verlofspersoneel van de Nederlandsche landmacht en het dus in het algemeen slechts het aanvangssalaris toe te kennen, zonder de daaraan verbonden periodieke verhoogingen.

Op rasonderscheid berustende verschillen in de bezoldiging acht zij voor het dienstplichtig personeel niet noodig en ook niet gewenscht.

De commissie stelt daarom voor om — behoudens de na te noemen uitzonderingen — te dier zake voor normale omstandigheden de volgende algemeene regelen in acht te nemen:

1°. alle dienstplichtigen (militie- en landstormplichtigen) en reservisten in werkelijken dienst genieten de aanvangsbezoldiging (aanvangstraktement of aanvangssoldij), verbonden aan den rang of stand welken zij bekleeden of waaraan zij zijn gelijkgesteld, zonder aanspraak te hebben op de aan die rangen of standen verbonden regelmatige weddeverhoogingen;

2°. alle dienstplichtigen, zoowel Europeanen als niet-Europeanen, genieten bij opkomst voor 1e oefening de aanvangssoldij van een inheemsch soldaat der 2e klasse; zij zullen c. q. tot inheemsch soldaat der 1e klasse zijn aan te stellen en zullen bij bevordering den rang van korporaal der 2e klasse of van korporaal der 1e klasse, doch niet dien van brigadier, kunnen bereiken.

In overeenstemming met het in Nederland ingenomen standpunt ten opzichte van het reservepersoneel, dat ingevolge punt 6 van artikel 2 van de pensioenwet 1902 is gepensionneerd, zal van die algemeene regelen zijn af te wijken voor de wegens langdurigen dienst gepensionneerde officieren en onderluitenants, die verplicht zijn om nog tot hun 45e jaar als reserve-officier te dienen.

Van de bedoelde algemeene regelen zal waarschijnlijk ook moeten worden afgeweken ten aanzien van de kaderreservisten, dit zijn zij, die overeenkomstig de voorloopige regeling voor het reservekader bij het leger in Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1918 No. 548) tot vaandrig (kornet) zullen worden opgeleid en te wier aanzien bij artikel 21 van die regeling is bepaald, dat de Gouverneur-Generaal — voor zooveel noodig — nadere voorschriften vaststelt betreffende betaling, kleeding, uitrusting, voeding, geneeskundige verpleging en reizen voor 's lands rekening.

Evenmin als men in Nederland het beginsel om aan het verlofspersoneel van de landmacht in normale omstandigheden geen periodieke verhoogingen toe te kennen, in strijd heeft geacht met artikel 9 van de reservewet 1905, acht onze commissie de door haar aanbevolen regelen in

OPCARD 101 V3

strijd met artikel 11 van de regeling voor het
personeel van het leger in Nederlandsch-Indië
Staatsblad 1918 No. 774) of met het ongeveer
dend artikel 37 van het dienstplichtbesluit
Staatsblad 1918 No. 70), volgens welke artikelen
lofspersoneel in werkelijken dienst met gelijke
onder dezelfde verplichtingen staat als het overig
neel van denzelfden rang of stand van het staand

Ook artikel 28 van het dienstplichtbesluit, wa
bepaald, dat de ingelijfden bij de militie op dezelfd
dienen als de vrijwilligers bij de landmacht ver
niet tegen die algemeene regelen.

Wel zal het Gouvernementsbesluit van 11 M
No. 68 (Staatsblad No. 243), waarbij o. m. is bepa
de ingelijfden bij den verplichten krijgsdienst
zicht tot de toepassing van de tarieven, reglemen
voorschriften gelijke aanspraken zullen hebben
rang- en standgenooten bij het Leger, gewijzigd
worden, doch dit wordt door de commissie geen b
geacht.

Voor het verlofspersoneel, dat bij invoering
bovenbedoelde algemeene regelen in werkelijken
is en alsdan hoogere inkomsten geniet dan die waa
volgens die regelen aanspraak zullen kunnen mak
eene overgangsbepaling in het leven moeten word
roepen in dien zin, dat zij — zoolang zij onafgebro
werkelijken dienst blijven — die hoogere inkomste
ven genieten; bij latere opkomst voor herhalingsoe
gen kunnen zij zonder bezwaar overeenkomstig d
bevolen algemeene regelen worden bezoldigd.

Het vorenstaande geldt alleen voor normale om
digheden.

Wanneer in tijden van oorlog, oorlogsgevaar of
buitengewone omstandigheden, het reserve- of
plichtig personeel langdurig achtereen verplicht
doet, kan het noodig zijn om, evenals gedurende de
lisatie van het Nederlandsche leger heeft plaats
voor dat personeel een afzonderlijk stelsel van re
tige traktements- of soldijverhoogingen in het le
roepen.

HOOFDSTUK II.

BEZOLDIGINGSREGELINGEN VOOR HET MILITAIR PERSONEEL VAN DE LANDMACHT EN VOOR HET BURGERPERSONEEL BIJ HET LEGER BEHOORENDE, VOOR ZOOVER DIT LAATSTE IN BESCHOUWING IS GENOMEN.

Bezoldigingsschalen officieren.

1. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR BEROEPS-OFFICIEREN, UITGEZONDERD DIE, BEHOORENDE TOT HET PERSONEEL VAN DEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Aantal dienstjaren als officier.	2e Luitenant.	1e Luitenant.	Kapitein.	Majoor.	Luit.-Kolonel.	Kolonel.	Generaal-Majoor.	Luit.-Generaal.
Minder dan 3 jaren	ƒ 300.—	ƒ 325.—	—	—	—	—	—	—
Na 3 jaren	—	„ 375.—	—	—	—	—	—	—
„ 5 „	—	„ 425.—	—	—	—	—	—	—
„ 7 „	—	„ 475.—	ƒ 550.—	—	—	—	—	—
„ 9 „	—	„ 525.—	„ 600.—	—	—	—	—	—
„ 11 „	—	„ 575.—	„ 650.—	ƒ 750.—	—	—	—	—
„ 13 „	—	„ 625.—	„ 700.—	„ 800.—	—	—	—	—
„ 15 „	—	—	„ 750.—	„ 850.—	ƒ 900.—	—	—	—
„ 17 „	—	—	„ 800.—	„ 900.—	„ 950.—	—	—	—
„ 19 „	—	—	„ 850.—	„ 950.—	„ 1000.—	—	—	—
„ 21 „	—	—	„ 900.—	„ 1000.—	„ 1050.—	ƒ 1200.—	—	—
„ 23 „	—	—	—	„ 1050.—	„ 1100.—	„ 1300.—	—	—
„ 25 „	—	—	—	„ 1100.—	„ 1150.—	„ 1400.—	ƒ 1800.—	—
„ 27 „	—	—	—	—	„ 1200.—	„ 1500.—	„ 1900.—	—
„ 29 „	—	—	—	—	—	„ 1600.—	„ 2000.—	ƒ 3000.—

Bijzondere bepalingen.

1. Van het Nederlandsche bij het Indische leger tijdelijk te werk gestelde en daarbij overgegane officieren hebben recht op de regelmatige bezoldigingsverhoogingen overeenkomstig hun aantal dienstjaren als officier.

2. Bij het berekenen van het aantal dienstjaren wordt niet medegeteld de tijd, gedurende welken een officier op zijn verzoek op non-activiteit is geweest of verlof buiten bezwaar van den lande heeft genoten.

3. De officieren, die gerechtigd zijn tot het houden van een of meer dienstrijpaarden, genieten voor voeding, oppassing, waardevermindering en verzekeringspremie een vergoeding van:

ƒ 50.— per maand voor het eerste dienstrijpaard;
„ 40.— „ „ „ „ tweede „ .

Bij opassing door een militairen oppasser worden deze bedragen met ƒ 10.— verminderd.

4. Ter tegemoetkoming in de kosten van eerste aanschaffing wordt aan een officier voor elk dienstrijpaard, waarvan hij zich voor de eerste maal en dus zonder vroeger tot het houden daarvan gerechtigd te zijn geweest, voorziet, eene geldelijke vergoeding van ten hoogste ƒ 500.— toegekend.

5. De officieren van den Topografischen Dienst genieten, met uitzondering van het Hoofd van den Dienst, een toelage van:

ƒ 100.— per maand voor majoors en luitenant-kolonels;
„ 150.— „ „ „ subalterne officieren.

Officieren, in of boven de vastgestelde sterkte, bij de opleidingsbrigade in beproeving in afwachting hunner vaste plaatsing, genieten, nadat zij volgens een ter zake door het Hoofd van den Topografischen Dienst afgegeven verklaring met „nuttig werk" zijn belast, een toelage van ƒ 100.— per maand.

OpCARD 101 v3

6. De officieren van de Luchtvaartafdeeling
een maandelijksche toelage van:
voor den commandant .....
„ „ officier dienstdoende als ingenieur
„ „ leerling-vliegenier .....
„ „ vliegenier met internationaal brevet
„ „ vliegenier met militair brevet .....
„ „ instructeur .....
Voorts genieten zij per kwartier vlucht de
toelagen:
leerling-vliegenier .....
vliegenier en instructeur gewone vlucht ...
vliegenier en instructeur overlandvlucht en
verkenningsvlucht bij oefeningen en manoeuvres
7. Het daggeld bij buitenwerk voor officieren
boven de formatie bij de opleidingsbrigade in ber
of gedetacheerd, wordt gebracht van *f* 5.— op *f* 6.
wijl de daggelden op dagen, waarop geen buite
wordt verricht, vervallen.

2. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR BE
OFFICIEREN, BEHOORENDE TOT HET PE
NEEL VAN DEN GENEESKUNDIGEN
DIENST.

a. Officieren van gezondheid.

Aantal dienstjaren als officier.	Off. v. Gez. 2e kl.	Off. v. Gez. 1e kl.	Dir. Off. v. Gez. 2e kl.	Dir. Off. v. Gez. 1e kl.	Kolonel
Minder dan 2 jaren	*f* 475.—	—	—	—	—
Na 2 jaren.	„ 525.—	—	—	—	—
„ 4 „ .	„ 575.—	*f* 650.—	—	—	—
„ 6 „ .	„ 625.—	„ 700.—	—	—	—
„ 8 „ .	—	„ 750.—	—	—	—
„ 10 „ .	—	„ 800.—	*f* 900.—	—	—
„ 12 „ .	—	„ 850.—	„ 950.—	*f* 1000.—	—
„ 14 „ .	—	„ 900.—	„ 1000.—	„ 1050.—	—
„ 16 „ .	—	„ 950.—	„ 1050.—	„ 1100.—	—
„ 18 „ .	—	„ 1000.—	„ 1100.—	„ 1150.—	—
„ 20 „ .	—	—	„ 1150.—	„ 1200.—	—
„ 22 „ .	—	—	„ 1200.—	„ 1250.—	*f* 1300.—
„ 24 „ .	—	—	—	„ 1300.—	„ 1400.—
„ 26 „ .	—	—	—	—	„ 1500.—
„ 28 „ .	—	—	—	—	„ 1600.—

Bijzondere bepalingen.

Als schaal No. 1.

b. Militaire apothekers en paar
artsen.

Aantal dienstjaren als officier.	Mil. Apotheker en paardenarts 2e kl.	Mil. Apotheker en paardenarts 1e kl.	Dir. Apotheker en paardenarts 2e kl.	Dir. Apotheker en paardenarts 1e kl.	Kol
Minder dan 2 jaren	*f* 400.—	—	—	—	—
Na 2 jaren ...	„ 450.—	—	—	—	—
„ 4 „ ...	„ 500.—	—	—	—	—
„ 6 „ ...	„ 550.—	*f* 625.—	—	—	—
„ 8 „ ...	„ 600.—	„ 675.—	—	—	—
„ 10 „ ...	—	„ 725.—	—	—	—
„ 12 „ ...	—	„ 775.—	*f* 875.—	—	—
„ 14 „ ...	—	„ 825.—	„ 925.—	*f* 975.—	—
„ 16 „ ...	—	„ 875.—	„ 975.—	„ 1025.—	—
„ 18 „ ...	—	„ 925.—	„ 1025.—	„ 1075.—	—
„ 20 „ ...	—	„ 975.—	„ 1075.—	„ 1125.—	—
„ 22 „ ...	—	—	„ 1125.—	„ 1175.—	*f* 13
„ 24 „ ...	—	—	„ 1175.—	„ 1225.—	„ 14
„ 26 „ ...	—	—	—	„ 1275.—	„ 15
„ 28 „ ...	—	—	—	—	„ 16

Bijzondere bepalingen.

Als schaal No. 1.

3. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR INLANDSCHE BEROEPS-OFFICIEREN, DIE NIET MET GUNSTIG GEVOLG HET AANVULLINGS-EXAMEN HEBBEN AFGELEGD BEDOELD IN INDISCH STAATSBLAD 1916 No. 194.

Aantal dienstjaren als officier.	1e Luitenant.	Kapitein.	Majoor.	Luitenant-Kolonel.
Na 3 jaren	*f* 300.—	—	—	—
„ 5 „	„ 340.—	—	—	—
„ 7 „	„ 380.—	*f* 440.—	—	—
„ 9 „	„ 420.—	„ 480.—	—	—
„ 11 „	„ 460.—	„ 520.—	*f* 600.—	—
„ 13 „	„ 500.—	„ 560.—	„ 640.—	—
„ 15 „	—	„ 600.—	„ 680.—	*f* 720.—
„ 17 „	—	„ 640.—	„ 720.—	„ 760.—
„ 19 „	—	„ 680.—	„ 760.—	„ 800.—
„ 21 „	—	„ 720.—	„ 800.—	„ 840.—
„ 23 „	—	—	„ 840.—	„ 880.—
„ 25 „	—	—	„ 880.—	„ 920.—
„ 27 „	—	—	—	„ 960.—

Bijzondere bepalingen.

Als schaal No. 1.

4. SCHAAL DER JAARLIJKSCHE TRAKTEMENTEN VAN IN NEDERLAND GEDETACHEERDE BEROEPSOFFICIEREN VAN HET NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER.

a. Bij het Departement van Koloniën, als leeraar of leerling bij de Hoogere Krijgsschool, als leeraar bij de Koninklijke Militaire Academie of den Hoofdcursus, bij de Rij- en Hoefsmidschool, dan wel bij het vaste personeel van de Normaal Schietschool.

Aantal dienstjaren als officier.	1e Luitenant.	Kapitein.	Majoor.	Luit.-Kolonel.
Na 5 jaren	*f* 3400.—	—	—	—
„ 7 „	„ 3600.—	—	—	—
„ 9 „	„ 3800.—	*f* 4100.—	—	—
„ 11 „	„ 4000.—	„ 4300.—	—	—
„ 13 „	„ 4200.—	„ 4500.—	—	—
„ 15 „	—	„ 4700.—	—	—
„ 17 „	—	„ 4900.—	*f* 5200.—	—
„ 19 „	—	„ 5100.—	„ 5400.—	*f* 5700.—
„ 21 „	—	„ 5300.—	„ 5600.—	„ 5900.—
„ 23 „	—	—	„ 5800.—	„ 6100.—
„ 25 „	—	—	„ 6000.—	„ 6300.—
„ 27 „	—	—	—	„ 6500.—

Bijzondere bepalingen.

1. Bij het berekenen van het aantal dienstjaren wordt niet medegeteld de tijd, gedurende welken een officier op zijn verzoek op non-activiteit is geweest of verlof buiten bezwaar van den lande heeft genoten.

b. Overige officieren.

1. Officieren van het Nederlandsch-Indisch Leger, ingedeeld bij de Koloniale Reserve, genieten de bezoldiging, die voor hun ranggenooten met verlof in Europa zijnde, is vastgesteld, vermeerderd met een toelage van:

OPCARD 101 V3

ƒ 500.— voor een 1e luitenant,
„ 700.— „ „ kapitein,
„ 1300.— „ „ majoor-korpscommandant,
„ 1500.— „ „ luitenant-kolonel-korpscomma
„ 800.— „ „ officier van gezondheid 2e k
„ 1000.— „ „ „ „ „ 1e
„ 1000.— „ „ dirigeerend officier van ge
2e klasse.

2. Officieren van het Nederlandsch-Indisch
à la suite gevoerd van de Koloniale Reserve
een traktement als hun ranggenooten bij het L
Nederland, doch niet hooger dan het aan hun
aantal dienstjaren verbonden verlofstraktement.

3. Officieren gedetacheerd bij de Normaal
school (niet tot het vaste personeel behoorende)
Militaire Gymnastiekschool en bij de Werkplaats
de Hembrug genieten voor den duur hunner detac
een maandelijksche toelage naar reden van:

a. officieren met verlof in Europa:
ƒ 900.— per jaar voor een kapitein;
„ 600.— „ „ „ „ luitenant;

b. officieren n i e t met verlof in Europa:
ƒ 200 per jaar.

§ 17. Bezoldigingsschalen voor militairen beneden den rang van officier.

5. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR MILIT
DER INHEEMSCHE TROEPEN BENEDE
DEN RANG VAN SERGEANT
1e KLASSE.

Heeft betrekking op:
Infanterie (behalve wielrijders, marechaussee op
en te velde),
Cavalerie,
Artillerie (behalve stukrijders),
Genietroepen (behalve radiotelegrafisten en zoo
bedienaars),
Hoornblazers, tamboers, trompetters, stafhoornbl
staftamboers en staftrompetters,
Schrijvers en stafschrijvers,
Hospitaaldienst,
Trein,
Meesters kleer- en schoenmakers bij de korpse
Korporaals van de militaire arrest- en provoosth
Personeel van de automobielcompagnie, niet val
onder bezoldigingsschaal No. 8.

Aantal dienstjaren.	Soldaat 2e kl.	Soldaat 1e kl.	Korporaal 2e kl.	Korporaal 1e kl.	Aantal dienstjaren als onderofficier.	Sergeant 2e kl.	Toelichtingen.
Minder dan 3 jaren ...	ƒ 0.35	ƒ 0.50	ƒ 0.80	ƒ 1.10	Minder dan 3 jaren.	ƒ 2.50	In de soldijen voor de serg
Na 3 jaren	„ 0.40	„ 0.55	„ 0.90	„ 1.25	Na 3 „	„ 2.70	ten 2e klasse zijn opgen
„ 6 „	„ 0.45	„ 0.60	„ 1.—	„ 1.40	„ 6 „	„ 2.90	de vergoeding voor eigen
„ 9 „	„ 0.55	„ 0.70	„ 1.10	„ 1.55	„ 9 „	„ 3.10	ding en de gezinstoelage
„ 12 „	„ 0.55	„ 0.80	„ 1.20	„ 1.70	„ 12 „	„ 3.30	vergoeding en toelage ge
					„ 15 „	„ 3.50	de korporaals en soldate
							in de soldijen begrepen.

Bijzondere bepalingen.

Korporaals en ongegradueerde hoornblazers, tambo
trompetters, stafhoornblazers, staftamboers en staftr
petters, schrijvers en stafschrijvers, meesters kleer
schoenmaker, zoomede korporaals van de militaire hu
van arrest en provoost zijn gerangschikt in de 1e kla
Pupillen ontvangen een zakgeld van ƒ 0.10 per dag.

6. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR MILITAIREN DER INHEEMSCHE TROEPEN BENEDEN DEN RANG VAN SERGEANT 1e KLASSE.

Heeft betrekking op:
Marechaussee op Java,
Wielrijders,
Stukrijders.

Aantal dienstjaren.	Soldaat 2e kl.	Soldaat 1e kl.	Korporaal 2e kl.	Korporaal 1e kl.	Aantal dienstjaren als onderofficier.	Sergeant 2e kl.	Toelichtingen.
Minder dan 3 jaren ...	ƒ 0.45	ƒ 0.60	ƒ 0.90	ƒ 1.20	Minder dan 3 jaren.	ƒ 2.60	Overeenkomstig de toelichtingen
Na 3 jaren	„ 0.50	„ 0.65	„ 1.—	„ 1.35	Na 3 „	„ 2.80	op bezoldigingsschaal No. 5.
„ 6 „	„ 0.55	„ 0.70	„ 1.10	„ 1.50	„ 6 „	„ 3.—	
„ 9 „	„ 0.65	„ 0.80	„ 1.20	„ 1.65	„ 9 „	„ 3.20	
„ 12 „	„ 0.75	„ 0.90	„ 1.30	„ 1.80	„ 12 „	„ 3.40	
					„ 12 „	„ 3.60	

7. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR MARECHAUSSEE TE VELDE BENEDEN DEN RANG VAN SERGEANT 1e KLASSE.

Aantal dienstjaren.	Marechaussee 2e kl.	Marechaussee 1e kl.	Korporaal 2e kl.	Korporaal 1e kl.	Aantal dienstjaren als onderofficier.	Sergeant 2e kl.	Toelichtingen.
Minder dan 3 jaren.	ƒ 0.50	ƒ 0.65	ƒ 1.10	ƒ 1.40	Minder dan 3 jaren.	ƒ 3.—	Overeenkomstig de toelichtingen
Na 3 jaren	„ 0.55	„ 0.70	„ 1.20	„ 1.55	Na 3 „	„ 3.20	op bezoldigingsschaal No. 5.
„ 6 „	„ 0.60	„ 0.75	„ 1.30	„ 1.70	„ 6 „	„ 3.40	
„ 9 „	„ 0.70	„ 0.85	„ 1.40	„ 1.85	„ 9 „	„ 3.60	
„ 12 „	„ 0.80	„ 0.95	„ 1.50	„ 2.—	„ 12 „	„ 3.80	
					„ 15 „	„ 4.—	

8. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR INHEEMSCHE MILITAIREN BENEDEN DEN RANG VAN SERGEANT 1e KLASSE BEHOORENDE TOT DE WERKLIEDEN EN ANDERE BIJZONDERE DIENSTEN.

Heeft betrekking op:
Artillerie-werklieden,
Geniewerklieden,
Teekenaars der genie,
Zadel- en wagenmakers,
Hoefsmeden,
Korporaal-koks bij de menages,
Lademakers,
Geweermakers,
Bestuurders (behalve sergeanten 2e klasse) en hulpherstellers bij de Automobielcompagnie,
Rijwielherstellers,
Sergeanten 2e klasse — bakkers.

Aantal dienstjaren.	Geniewerkman IIIe kl.	Geniewerkman IIe kl.	Geniewerkman 1e kl. en ongegradueerden der overige diensten.	Korporaal.	Aantal dienstjaren als onderofficier.	Sergeanten 2e kl. geweermaker en bakker.	Overige Sergeanten 2e kl.	Toelichtingen.
Minder dan 3 jaren ...	ƒ 0.75	ƒ 0.80	ƒ 0.85	ƒ 1.60	Minder dan 3 jaren	ƒ 3.50	ƒ 3.—	Overeenkomstig de toelichtingen op bezoldigingsschaal No. 5.
Na 3 jaren	„ 0.80	„ 0.85	„ 0.90	„ 1.75	Na 3 „	„ 3.70	„ 3.20	
„ 6 „	„ 0.85	„ 0.90	„ 0.95	„ 1.90	„ 6 „	„ 3.90	„ 3.40	
„ 9 „	„ 0.95	„ 1.—	„ 1.05	„ 2.05	„ 9 „	„ 4.10	„ 3.60	
„ 12 „	„ 1.05	„ 1.10	„ 1.15	„ 2.20	„ 12 „	„ 4.30	„ 3.80	
					„ 15 „	„ 4.50	„ 4.—	

OPCARD 101 V3

Bijzondere bepalingen.

Leerling- en helper-bakkers en leerling-gewee
ontvangen een werkgeld naar bekwaamheid van
tot ƒ 0.70 per dag.

Leerlingen bij de overige categorieën ontvang
werkgeld naar bekwaamheid van ƒ 0.10 tot ƒ 0.25

Lademakers in opleiding voor geweermaker on
geen werkgeld.

Met gunstigen uitslag geëxamineerde leerling
vangen, in afwachting van een vacature, voor elk
dat zij in hun vak werkzaam zijn, een daggeld o
komstig het hoogste daggeld, dat in hun leerling
reikbaar is.

9. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR MILITAIRE
AANVULLINGSTROEPEN BENEDEN DEN R
VAN SERGEANT 1e KLASSE.

Heeft betrekking op:
Infanterie (behalve wielrijders),
Cavalerie,
Artillerie,
Genietroepen (behalve radiotelegrafisten en zoe
bedienaars),
Hoornblazers, tamboers, trompetters, stafhoornb
staftamboers en staftrompetters,
Schrijvers en stafschrijvers,
Hospitaaldienst,
Trein,
Meesters kleer- en schoenmaker bij de korpsen,
Brigadiers van de militaire huizen van provo
arrest.

Aantal dienstjaren.	Sol-daat 2e kl.	Sol-daat 1e kl.	Briga-dier.	Toelichting
Minder dan 3 jaren....	ƒ 0.75	ƒ 1.—	ƒ 1.30	In de soldijen z
Na 3 jaren	„ 0.80	„ 1.15	„ 1.45	begrepen de v
„ 6 „	„ 0.85	„ 1.30	„ 1.60	ding voor eig
„ 9 „	„ 0.95	„ 1.45	„ 1.75	ding, de gezi
„ 12 „	„ 1.05	„ 1.60	„ 1.90	lage en even
				vergoeding v
				ter en licht.

Bijzondere bepalingen.

Ongegradueerde hoornblazers, tamboers, trompe
schrijvers en stafschrijvers zijn gerangschikt i
1e klasse.

10. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR MILITAI
DER AANVULLINGSTROEPEN BENEDEN D
RANG VAN SERGEANT 1e KLASSE.

Heeft betrekking op:
Wielrijders.

Aantal dienstjaren.	Sol-daat 2e kl.	Sol-daat 1e kl.	Briga-dier	Toelichtinge
Minder dan 3 jaar	ƒ 0.85	ƒ 1.10	ƒ 1.40	Overeenkomstig
Na 3 „	„ 0.90	„ 1.25	„ 1.55	toelichtingen o
„ 6 „	„ 0.95	„ 1.40	„ 1.70	soldijingsschaal
„ 9 „	„ 1.05	„ 1.55	„ 1.85	
„ 12 „	„ 1.15	„ 1.70	„ 2.—	

Bijzondere bepalingen.

Ongegradueerde hoornblazers zijn gerangschikt in de 1e klasse.

11. SCHAAL DER SOLDIJEN VOOR MILITAIREN DER AANVULLINGSTROEPEN BENEDEN DEN RANG VAN SERGEANT 1e KLASSE BEHOORENDE TOT DE WERKLIEDEN EN ANDERE BIJZONDERE DIENSTEN.

Heeft betrekking op:
Artillerie-werklieden,
Pyrotechnisten,
Geniewerklieden,
Teekenaars der genie,
Radiotelegrafisten,
Zoeklichtbedienaars,
Kleer- en schoenmakers der Intendance,
Hoefsmeden,
Korporaal-koks bij de menages,
Rijwielherstellers.

Aantal dienstjaren.	Genie-werk-man IIe kl.	Genie-werk-man IIe kl.	Geniewerkman 1e kl. en ongegradueerden der overige diensten.	Briga-dier.	Toelich-tingen.
Minder dan 3 jaar. ..	ƒ 1.25	ƒ 1.40	ƒ 1.55	ƒ 1.90	Overeen-
Na 3 „ ..	„ 1.40	„ 1.55	„ 1.70	„ 2.05	komstig de
„ 6 „ ...	„ 1.55	„ 1.70	„ 1.85	„ 2.20	toelichtin-
„ 9 „ ...	„ 1.70	„ 1.85	„ 2.—	„ 2.35	gen op be-
„ 12 „ ...	„ 1.85	„ 2.—	„ 2.15	„ 2.50	zoldigings-
					schaal No. 9.

Bijzondere bepalingen.

Leerling-geweermakers, leerling-autoherstellers, leerling- en helper-bakkers ontvangen een werkgeld naar bekwaamheid van ƒ 0.20 tot ƒ 0.70 per dag.

Leerlingen bij de overige categorieën ontvangen een werkgeld naar bekwaamheid van ƒ 0.20 tot ƒ 0.50 per dag.

Met gunstigen uitslag geëxamineerden ontvangen, in afwachting van een vacature, voor elken dag, dat zij in hun vak werkzaam zijn, een daggeld overeenkomstig het hoogste daggeld, dat in hun leerlingtijd bereikbaar is.

12. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR ONDER-OFFICIEREN DER TROEPENKORPSEN EN EENIGE BIJZONDERE DIENSTEN MET DEN RANG VAN SERGEANT 1e KLASSE EN HOOGER.

Heeft betrekking op:
Infanterie (behalve marechaussee te velde),
Cavalerie,
Artillerie,
Genietroepen (behalve radiotelegrafisten en zoeklicht-bedienaars),
Stafhoornblazers, staftamboers en staftrompetters,
Schrijvers en stafschrijvers,
Hospitaaldienst,
Trein,

OpCARD 101 V3

Militaire arrest- en provoosthuizen,
Vliegeniers,
Personeel bij de automobielcompagnie, niet g
onder Bezoldigingsschaal No. 13,
Pyrotechnisten.

Aantal dienstjaren als onderofficier der 1e klasse.	Sergeant (wachtmeester) 1e kl. of fourier.	Sergeant-majoor (Opperwachtmeester).	Adjudant-Onderofficier. (1)	Toelichtin
Minder dan 2 jaren....	*f* 160	*f* 175	*f* 190	Voor wat ond
Na 2 jaren	„ 170	„ 190	„ 210	traktemente
„ 4 „	„ 180	„ 205	„ 230	grepen, als
„ 6 „	„ 190	„ 220	„ 250	het verslag
„ 8 „	„ 200	„ 235	„ 270	(1) Voor het
„ 10 „	„ 210	„ 250	„ 290	ment van de
„ 12 „	„ 220	„ 265	„ 310	dant-onderof
„ 14 „	„ 230	„ 280	„ 330	opzichter de
„ 16 „	„ 240	„ 295	„ 350	zie Bezold
				schaal No. 1

Bijzondere bepalingen.

1. Voor de toepassing van deze bezoldiging
rekent de diensttijd als onderofficier vóór het be
van den twintigjarigen leeftijd niet mede.

Vóór het bereiken van dien leeftijd wordt aan
gehuwde onderofficieren een bezoldiging toeg
welke dertig gulden per maand minder bedraagt d
in de bezoldigingsschaal voor hun rang vastgesteld
vangssalaris.

Gehuwde onderofficieren beneden den twi
rigen leeftijd ontvangen een traktement gelijk aa
van de aanvangsbezoldiging van de bezoldigingss
ook voor hen rekent echter de diensttijd voor d
kenning der periodieke verhoogingen in te gaan t
bereiken van den twintigjarigen leeftijd.

2. De diensttijd als onderofficier doorgebrac
het Nederlandsche Leger telt mede voor het toek
der periodieke verhoogingen.

3. Vliegeniers genieten een maandelijksche to
van:
voor den leerling-vliegenier ..... *f*
„ „ vliegenier met internationaal bre
vet ..... „
voor den vliegenier met militair brevet .... „
Voorts genieten zij per kwartier vlucht de volg
toelagen:
leerling-vliegenier ..... *f*
vliegenier met internationaal brevet gewone
vlucht ..... „
vliegenier met internationaal brevet overland-
vlucht en verkenningsvlucht bij oefeningen en
manoeuvres ..... „
vliegenier met militair brevet gewone vlucht. „
„ „ „ „ overlandvlucht
en verkenningsvlucht bij oefeningen en manoeu
vres ..... „

13. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR M
TAIREN MET DEN RANG VAN SERGEANT
1e KLASSE EN HOOGER BEHOORENDE
TOT DE WERKLIEDEN EN ANDERE
BIJZONDERE DIENSTEN.

Heeft betrekking op:
Artillerie-werklieden,

Geniewerklieden,
Teekenaars der genie,
Radiotelegrafisten,
Zoeklichtbedienaars,
Autoherstellers,
Rijwielherstellers,
Geweermakers en meester-geweermakers,
Hoefsmeden,
Personeel der militaire bakkerij,
Kleer- en schoenmakers der Intendance,
Conducteurs,
Vuurwerkers,
Militairé onderopzieners van de Pyrotechnische Werkplaats,
Marechaussee te velde,
Sergeant-majoors-betaalmeesters der Genie.

Aantal dienstjaren als onderofficier der 1e klasse.	Sergeant 1e klasse.	Sergeant-majoor.	Adjudant-Onderofficier.	Toelichtingen.
Minder dan 2 jaar....	*f* 180	*f* 195	*f* 210	Overeenkomstig de toelichtingen op bezoldigingsschaal No. 12.
Na 2 „	„ 190	„ 210	„ 230	
„ 4 „	„ 200	„ 225	„ 250	
„ 6 „	„ 210	„ 240	„ 270	
„ 8 „	„ 220	„ 255	„ 290	
„ 10 „	„ 230	„ 270	„ 310	
„ 12 „	„ 240	„ 285	„ 330	
„ 14 „	„ 250	„ 300	„ 350	
„ 16 „	„ 260	„ 315	„ 370	

Bijzondere bepalingen.

Overeenkomstig de punten 1 en 2 der bijzondere bepalingen van de bezoldigingsschaal No. 12.

14. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR MILITAIREN MET DEN RANG VAN SERGEANT-MAJOOR EN HOOGER BEHOORENDE TOT DEN MAGAZIJNSDIENST EN EENIGE ANDERE BIJZONDERE DIENSTEN.

Heeft betrekking op:
Magazijnmeesters,
Militaire opzichters der Genie,
Militaire apothekers-assistenten,
Militaire Administratie.

Aantal dienstjaren als onderofficier der 1e klasse.	Sergeant-majoor.	Adjudant-Onderofficier.	Toelichtingen.
Minder dan 2 jaar....	*f* 205	*f* 220	Overeenkomstig de toelichtingen op bezoldigingsschaal No. 12.
Na 2 „	„ 220	„ 240	
„ 4 „	„ 235	„ 260	
„ 6 „	„ 250	„ 280	
„ 8 „	„ 265	„ 300	
„ 10 „	„ 280	„ 320	
„ 12 „	„ 295	„ 340	
„ 14 „	„ 310	„ 360	
„ 16 „	„ 325	„ 380	

OpCARD 101 \3

Bijzondere bepalingen.

Overeenkomstig de punten 1 en 2 der bijzon
palingen van de bezoldigingsschaal No. 12.

15. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VO MILITAIREN BIJ HET KORPS STAFMUZIKANTEN.

Leerling-stafmuzikanten.

Aantal dienstjaren als leerling-staf-muzikant.	Leer-ling-staf-muzi-kant 2e klasse.	Leer-ling-staf-muzi-kant 1e klasse.	Toelichti
Minder dan 2 jaren ...	ƒ 125	ƒ 135	Overeenkomstig
Na 2 jaren	„ 130	„ 140	lichting op
„ 4 „	„ 135	„ 145	gingsschaal
„ 6 „	„ 140	„ 150	

Bijzondere bepalingen.

Leerling-stafmuzikanten der 1e klasse, die de g
heid hebben voor stafmuzikant, worden als re
dien rang bevorderd.

Stafmuzikanten.

Aantal dienstjaren als stafmuzikant.	Staf-muzi-kant 3e kl.	Staf-muzi-kant 2e kl.	Staf-muzi-kant 1e kl.	Toelichtin
Minder dan 2 jaren....	ƒ 160	ƒ 180	ƒ 195	Overeenkomst
Na 2 jaren	„ 170	„ 190	„ 210	toelichting o
„ 4 „	„ 180	„ 200	„ 225	digingsscha
„ 6 „	„ 190	„ 210	„ 240	12.
„ 8 „	„ 200	„ 220	„ 255	
„ 10 „	„ 210	„ 230	„ 270	
„ 12 „	„ 220	„ 240	„ 285	
„ 14 „	„ 230	„ 250	„ 300	
„ 16 „	„ 240	„ 260	„ 315	

Kapelmeesters.

Aantal dienstjaren in de betrekking.	Hulpkapel-meester.	Kapel-meester.	Toelichtin
Minder dan 2 jaar....	ƒ 300	ƒ 500	Overeenko
Na 2 „	„ 325	„ 530	de toelichtin
„ 4 „	„ 350	„ 560	bezoldigings
„ 6 „	„ 375	„ 590	No. 12.
„ 8 „	„ 400	„ 620	
„ 10 „	„ —	„ 650	

Bijzondere bepalingen.

Wanneer de hulpkapelmeester in eene vorige milit
betrekking eene bezoldiging heeft genoten van ƒ 30
's maands of hooger wordt hem bij benoeming tot h
kapelmeester al dadelijk de eerste der aan deze bet
king verbonden verhoogingen toegekend.

16. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR HET MILITAIR PERSONEEL BENEDEN DEN RANG VAN OFFICIER VAN DE VLIEGAFDEELING MET UITZONDERING VAN DE VLIEGENIERS.

Aantal dienstjaren als onderofficier.	Monteurs. Sergeant.	Monteurs. Sergeant-majoor.	Monteurs. Adjudant-O.-O.	Opzichters. Sergeant.	Opzichters. Sergeant-majoor.	Werkmeesters Adj. O.-O.	Toelichtingen.
Minder dan 2 jaar.....	ƒ 220	ƒ 250	ƒ 300	ƒ 200	ƒ 230	ƒ 280	Overeenkomstig de toelichtingen op bezoldigingsschaal No. 12.
Na 2 „	„ 230	„ 265	„ 320	„ 210	„ 245	„ 300	
„ 4 „	„ 240	„ 280	„ 340	„ 220	„ 260	„ 320	
„ 6 „	„ 250	„ 295	„ 360	„ 230	„ 275	„ 340	
„ 8 „	„ 260	„ 310	„ 380	„ 240	„ 290	„ 360	
„ 10 „	„ 270	„ 325	„ 400	„ 250	„ 305	„ 380	
„ 12 „	„ 280	„ 340	„ 420	„ 260	„ 320	„ 400	
„ 14 „	„ 290	„ 355	„ 440	„ 270	„ 335	„ 420	
„ 16 „	„ 300	„ 370	„ 460	„ 280	„ 350	„ 440	

Bijzondere bepalingen.

1. Overeenkomstig de punten 1 en 2 der bijzondere bepalingen van de bezoldigingsschaal No. 12.

2. Monteurs genieten per kwartier vlucht de volgende toelagen:

gewone vlucht ..... ƒ 1.—

overlandvlucht en verkenningsvlucht bij oefeningen en manoeuvres ..... „ 1.50

17. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR HET MILITAIR PERSONEEL BENEDEN DEN RANG VAN OFFICIER BIJ DEN TOPOGRAFISCHEN DIENST.

a. Personeel bij de brigades.

Soldaat-leerling-opnemer.	Brigadier-leerling-opnemer.	Toelichtingen.	Aantal dienstjaren als onderofficier der 1e klasse.	Sergeant 1e klasse.	Sergeant-majoor.	Adjud.-Onderofficier.	Toelichtingen.
ƒ 125	ƒ 140	Overeenkomstig de toelichtingen bij leerling-stafmuzikanten.	Minder dan 2 jaar..	ƒ 190	ƒ 205	ƒ 220	Overeenkomstig de toelichtingen op bezoldigingsschaal No. 12.
			Na 2 „ ..	„ 200	„ 220	„ 240	
			„ 4 „ ..	„ 210	„ 235	„ 260	
			„ 6 „ ..	„ 220	„ 250	„ 280	
			„ 8 „ ..	„ 230	„ 265	„ 300	
			„ 10 „ ..	„ 240	„ 280	„ 320	
			„ 12 „ ..	„ 250	„ 295	„ 340	
			„ 14 „ ..	„ 260	„ 310	„ 360	
			„ 16 „ ..	„ 270	„ 325	„ 380	

b. Personeel bij de Topografische Inrichting.

Soldaat.	Brigadier.	Toelichtingen.	Aantal dienstjaren als onderofficier der 1e klasse.	Sergeant 1e klasse.	Sergeant-majoor.	Adjud. Onder-Off.	Toelichtingen.
ƒ 125	ƒ 140	Als boven.	Minder dan 2 jaar..	ƒ 180	ƒ 195	ƒ 210	Overeenkomstig de toelichtingen op bezoldigingsschaal No. 12.
			Na 2 „ ..	„ 190	„ 210	„ 230	
			„ 4 „ ..	„ 200	„ 225	„ 250	
			„ 6 „ ..	„ 210	„ 240	„ 270	
			„ 8 „ ..	„ 220	„ 255	„ 290	
			„ 10 „ ..	„ 230	„ 270	„ 310	
			„ 12 „ ..	„ 240	„ 285	„ 330	
			„ 14 „ ..	„ 250	„ 300	„ 350	
			„ 16 „ ..	„ 260	„ 315	„ 370	

OPCARD 101 V3

Bijzondere bepalingen.

1. Overeenkomstig de punten 1 en 2 der bepalingen van de bezoldigingsschaal No. 12 betreft het personeel met den rang van s klasse en hooger.

2. Aan het militair personeel bij de brig den rang van sergeant 1e klasse en hooger wor hun traktement de volgende maandelijksche toegekend:

bij de Triangulatiebrigade .....
„ „ overige brigades op de Buitenbez tingen .....
bij de overige brigades op Java en Madoer

3. Door het militaire opnemerspersoneel plaatst, in opleiding, of gedetacheerd in of vastgestelde sterkte) wordt bij buitenwerk een genoten van ƒ 5.—.

18. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VO DERLUITENANTS VAN ALLE WAPE EN DIENSTEN.

Diensttijd als onderofficier.	Bedrag
Minder dan 6 jaren	ƒ 270
Na 6 „	„ 300
„ 8 „	„ 330
„ 10 „	„ 360
„ 12 „	„ 390
„ 14 „	„ 420
„ 16 „	„ 460
„ 18 „	„ 500

Bijzondere bepalingen.

Onderluitenants-vliegenier genieten een ma sche toelage en vliegtoelage overeenkomstig cieren-vliegenier.

§ 18. Bezoldigingsschalen voor burgerlijke ambtenaren.

19. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VO ARCHITECTEN EN OPZICHTERS BURGER TENAREN BIJ HET WAPEN DER GEN ZOOMEDE VAN DEN ADJUDANT-ON DEROFFICIER—ONDEROP. ZICHTER DER GENIE.

Aantal dienstjaren in den rang.	Adjudant-Ond. Off. onderop. zichter.	Opzichters 1e, 2e en 3e kl.	Arch
Minder dan 3 jaar	ƒ 150	f 200	ƒ
Na 3 „		„ 250	„
„ 6 „		„ 300	„
„ 9 „		„ 350	
„ 12 „		„ 400	
„ 15 „		„ 450	

Bijzondere bepalingen.

1. Bij het bereiken van een maandelijksch trakt van ƒ 300.— en ƒ 400.— wordt de titel verkrege

onderscheidenlijk opzichter 2e klasse en opzichter 1e klasse.

2. Opzichters, die in het bezit zijn van het getuigschrift voor architect, ontvangen tegelijk met de vierde verhooging, of zooveel tijd daarna, als dat het getuigschrift zal zijn behaald, een extra verhooging van ƒ 25.— 's maands.

20. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR BURGERAMBTENAREN VAN DEN MAGAZIJNSDIENST.

Aantal dienstjaren in den rang.	Magazijnmeester.	Hoofd-magazijnmeester.
Minder dan 3 jaar.....	ƒ 400	ƒ 700
Na 3 „	„ 450	„ 750
„ 6 „	„ 500	„ 800
„ 9 „	„ 550	
„ 12 „	„ 600	

21. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR COMMIEZEN EN BURGERLIJKE SCHRIJVERS.

Aantal dienstjaren in den rang.	Burgerlijke schrijvers							Commiezen.
	4e klasse.		3e klasse.		2e klasse.		1e klasse.	
		Met geschiktheid 3e kl.		Met geschiktheid 2e kl.		Met geschiktheid 1e kl.		
Aanvangsbezoldiging.....	ƒ 40	ƒ 40	ƒ 70	ƒ 70	ƒ 110	ƒ 110	ƒ 140	ƒ 250
Na 1 jaar.....	„ 50	„ 50	—	„ 80	—	—	—	—
„ 2 „	—	„ 60	„ 80	—	„ 120	„ 125	„ 155	—
„ 3 „	„ 60	„ 70	—	„ 90	—	—	—	„ 300
„ 4 „	—	—	„ 90	„ 100	„ 130	„ 140	„ 170	—
„ 6 „	—	—	„ 100	„ 110	—	—	—	„ 350
„ 9 „	—	—	—	—	—	—	—	„ 400
„ 12 „	—	—	—	—	—	—	—	„ 450
„ 15 „	—	—	—	—	—	—	—	„ 500

Bijzondere bepalingen.

De in dienst zijnde niet-Europeesche burgerlijke schrijvers, die reeds zijn of nog worden bevorderd tot burgerlijk schrijver der 3e klasse en slechts hebben voldaan aan het lichtere examen voor niet-Europeesch burgerlijk schrijver der 3e klasse, genieten als zoodanig — zoolang zij het examen voor Europeesch burgerlijk schrijver niet met gunstigen uitslag hebben afgelegd — eene bezoldiging van ƒ 70.— 's maands met 3 tweejaarlijksche verhoogingen elk van ƒ 5.— per maand tot een maximum van ƒ 85.— per maand.

De niet-Europeesche burgerlijke schrijvers der 4e klasse, die slechts het examen voor niet-Europeesch burgerlijk schrijver der 3e klasse met gunstig gevolg hebben afgelegd genieten niet de bezoldiging, welke is aangegeven voor burgerlijke schrijvers der 4e klasse met geschiktheid voor de hoogere klasse.

OpCARD 101

22. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VO
BURGERAMBTENAREN WERKZAAM
DE TECHNISCHE INRICHTINGEN

Heeft betrekking op:
Het personeel van den Artillerie-Construct
„ „ „ de Pyrotechnische Werk
„ „ „ „ Geweermakersschool.

Aantal dienstjaren in de betrekking.	Werkbaas.	Onderopziener.	Opzieners en Wapencontroleur.	Teekenaar.	Teekenaar-Constructeur.	Toelichting
Minder dan 3 jaren	f 125	f 250	f 300	f 125	f 250	(1) Deze verhoo
Na 3 jaren	„ 150	„ 275	„ 340	„ 150	„ 290	den alleen toe
„ 6 „	„ 175	„ 300	„ 380	„ 175	„ 330	dien de geschi
„ 9 „	„ 200	„ 325	„ 420	„ 200	„ 370	de hoogere be
„ 12 „	—	„ 350	„ 460	„ 225	„ 410	verkregen.
„ 15 „	—	„ 380(1)	„ 500	„ 250	„ 450	
„ 18 „	—	„ 430(1)	—	„ 290(1)	—	
„ 21 „	—	—	—	„ 330(1)	—	

23. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR B
AMBTENAREN-TOPOGRAAF VAN DE
TOPOGRAFISCHEN DIENST.

Aantal dienstjaren als topograaf-burgerambtenaar.	Traktem
Minder dan 2 jaar	f 350
Na 2 „	„ 380
„ 4 „	„ 410
„ 6 „	„ 440
„ 8 „	„ 470
„ 10 „	„ 500

Bijzondere bepalingen.

1. De burgerambtenaren-topograaf genieten bo
traktement een maandelijksche toelage van:
f 100.— bij de Triangulatiebrigade,
„ 75.— „ „ overige brigades op de Buite
tingen,
„ 50.— bij de overige brigades op Java en M
2. Bij buitenwerk genieten de burgerambtenare
graaf een daggeld van f 6.—.

24. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR I
PEESCHE BURGERAMBTENAREN BIJ DE
TOPOGRAFISCHE INRICHTING.

Aantal dienstjaren in de betrekking.	Lithograaf-Chef.	Teekenaar-Chef, Photograaf-Chef, Instrument maker-Chef.	Boekdrukker-Chef.	Lithograaf, Teekenaar, Photograaf, Instrument maker.	
Minder dan 2 jaar	f 450	f 450	f 325	f 325	f
Na 2 „	„ 475	„ 475	„ 350	„ 375	„
„ 4 „	„ 500	„ 500	„ 375	„ 400	„
„ 6 „	„ 525		„ 400	„ 425	„
„ 8 „	„ 550			„ 450	
„ 10 „	„ 575				
„ 12 „	„ 600				

N.B. Europeesche burgerlijke beamb
genieten een bezoldiging gelijk aan die van
militaire personeel, waarmede zij zijn geli
steld, met dien verstande, dat hierbij reke
wordt gehouden met het door hen genoten pens

25. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VOOR HET INLANDSCH BURGERPERSONEEL VAN DEN TOPOGRAFISCHEN DIENST.

a. Topografen en verkenners.

Rang	Aantal dienstjaren.	Traktement.
Leerling	Minder dan 1 jaar	f 25
	Na 1 „	„ 35
3e klasse	„ 2 „	„ 45
	„ 4 „	„ 55
	„ 6 „	„ 65
2e klasse	„ 8 „	„ 75
	„ 10 „	„ 85
	„ 12 „	„ 95
1e klasse	„ 14 „	„ 105
	„ 16 „	„ 120
	„ 18 „	„ 135
Opzichter	Aanvangsbezoldiging	„ 150
	Na 2 jaar	„ 165

Bijzondere bepalingen.

1. De topografen en verkenners genieten boven hun traktement een maandelijksche toelage van:
f 15.— voor den topograaf, leerling-topograaf, verkenner en leerling-verkenner op Java en Madoera;
„ 30.— „ „ topograaf op de Buitenbezittingen;
„ 45.— „ „ verkenner en leerling-verkenner op de Buitenbezittingen.

2. Bij buitenwerk worden de volgende daggelden genoten:
Opzichters-topografen en verkenners ..... f 2.50
Topografen en verkenners der 1e klasse ..... „ 2.—
„ „ „ „ 2e en 3e klasse, leerling-topografen en leerling-verkenners ..... „ 1.50

b. Teekenaars, Retoucheurs, Lithografen en Instrumentmakers.

Rang.	Aantal dienstjaren.	Traktement.
Leerling	Minder dan 1 jaar	f 20
	Na 1 „	„ 26
3e klasse	„ 2 „	„ 32
	„ 4 „	„ 40
	„ 6 „	„ 48
	„ 8 „	„ 56
2e klasse	„ 10 „	„ 64
	„ 12 „	„ 72
	„ 14 „	„ 80
	„ 16 „	„ 88
1e klasse	„ 18 „	„ 96
	„ 20 „	„ 104
	„ 22 „	„ 112
	„ 24 „	„ 120
Opzichter	Aanvangsbezoldiging	„ 130
	Na 2 jaar	„ 140

Bijzondere bepalingen.

De teekenaars op de Buitenbezittingen genieten boven hun traktement een maandelijksche toelage van f 20.—.

c. Timmerlieden van den Instrumentmakerswinkel; Letterzetters en Boekbinders.

Aanvangstraktement f 20.— per maand; naarmate van gebleken geschiktheid en ijver opklimmende tot f 70.— door verhoogingen van f 5.—.

OPCARD 101 \3

d. Mandoers en handlangers.

Mandoers: *f* 30.— per maand.

Handlangers: Aanvangstraktement ... maand; naarmate van gebleken geschiktheid opklimmende tot *f* 25.— door verhoogingen ...

26. SCHAAL DER TRAKTEMENTEN VO... BURGERPERSONEEL BEHOORENDE ... TOT HET LEGER.

(Voor zooverre in beschouwing genomen en niet elders vermeld).

Betrekking.	Minimum.	Maximum.	Ver...
Administrateur van het kantoor boekhouding en begrooting.....	*f* 900	*f* 1000	twee ... om de
Referendaris van het kantoor boekhouding en begrooting.....	„ 600	„ 800	vier ... om de
Chef van het bureau inlichtingen.	„ 600	„ 750	drie ... om de
Directeur van het Krijgsgeschiedkundig archief.....	„ 600	„ 1000	vier ... om drie
Bibliothecaris.....	„ 400	„ 550	drie ... om de
Stamboekbeheerder.....	„ 550	„ 650	twee ... om de
Archivaris.....	„ 500	„ 550	één ... na drie
Administrateur van het grasland voor Tjimahi en Bandoeng.....	„ 300	„ 400	twee ... om de
Opziener van idem.....	„ 60	„ 100	twee ... om de
Concierge bij het Departement van Oorlog;.....			
Amanuensis bij het Centraal Geneeskundig laboratorium te Weltevreden;.....	„ 100	„ 150	tien ... om het
Portier bij den Artillerie-Constructie-Winkel.....			

(1)

Bijzondere bepalingen.

Bij toewijzing van een dienstwoning aan den ... bij het Departement van Oorlog, den amanuensis ... Centraal Geneeskundig laboratorium te Weltevr... den portier bij den Artillerie-Constructie-Winke... 1/10 deel van hun maandelijksch traktement inge...

(1) Bij instelling van de betrekkingen van Algemeen ... ris en Hoofdexpediteur bij het Departement van Oorlo... hieraan een traktement verbonden van:
Algemeen Archivaris *f* 550 tot *f* 700 (drie verhoogingen ... om de drie jaar);
Hoofdexpediteur *f* 500 tot *f* 600 (twee verhoogingen ... om de drie jaar.)

Toelichtingen op de bezoldigingsschalen voor het personeel van de Landmacht, voor zoover niet vermeld op de schalen zelven.

I. Officieren.

gelijking der officiersbezoldiging met die van ...kwaardige burgerbetrekkingen.

Zooals aan het slot van § 1 werd aangeteekend, heeft de commissie de door haar noodzakelijk geachte bezoldiding van officieren door vergelijking getoetst aan die van gelijkwaardige burgerbetrekkingen, waarbij in 't bijzonder het korps ambtenaren van Binnenlandsch Bestuur in beschouwing is genomen, wier opleidingstijd overeenkomt met die van het grootste deel der officieren.

Bijlage III geeft een grafische voorstelling van de bezoldigingen aan enkele dezer burgerbetrekkingen verbonden, dan wel op de begrooting voorgesteld, zoomede van de voor officieren ontworpen traktementsregeling.

Boven de voorgestelde bezoldiging komt voor officieren nog het recht op vrije geneeskundige behandeling en vrij gebruik van medicijnen. Deze gunstige voorwaarde meent de commissie te moeten toekennen als vergoeding voor het nadeel van beperking der persoonlijke vrijheid, aan het militaire beroep verbonden.

...icieren van den Geneeskundigen Dienst. (Be... ...oldigingsschalen No. 2, *a* en *b*).

Overeenkomstig het gestelde in § 5 is rekening gehouden met den langeren studietijd, welke bij den geneeskundigen dienst aan de officiersbenoeming voorafgaat, zoomede met het als gevolg daarvan later rendabel worden dezer studie.

Dit verschil in studietijd tusschen den troepenofficier en den officier van gezondheid, respectievelijk militairen apotheker en paardenarts, is aangenomen op 5 en 3 jaren, overeenkomende met het verschil in den vereischten diensttijd van elke categorie voor het verkrijgen van recht op pensioen.

Als vergoeding voor het later rendabel worden der studie is aan den officier van gezondheid een verhooging toegekend van *f* 50.— 's maands, aan den militairen apotheker en paardenarts van *f* 25.—.

Indië opgeleide niet-Europeesche officieren, die niet hebben voldaan aan het aanvullingsexamen, vereischt voor de gelijkstelling met Europeesche officieren. (Bezoldigingsschaal No. 3).

De verhouding, die bestaat tusschen de bij Koninklijk besluit van 27 Maart 1919 No. 56 vastgestelde bezoldiging voor deze niet-Europeesche officieren en die hunner Europeesche kameraden, is gehandhaafd en naar dien maatstaf hun bezoldiging afgeleid uit de voor Europeesche officieren ontworpen bezoldigingsschaal.

Bij de bezoldiging van de hoofdofficiersrangen is mede deze verhouding in acht genomen, wordende daardoor eene geleidelijke stijging bereikt.

...fficieren, gedetacheerd bij het departement van Koloniën, als leeraar of leerling bij de Hoogere Krijgsschool, als leeraar bij de Koninklijke Militaire Academie of den Hoofdcursus, bij de Rij- en Hoefsmidschool, dan wel bij het vaste personeel van de Normaal Schietschool. (Bezoldigingsschaal No. 4*a*).

In overeenstemming met het in Nederland geldende gebruik is voor deze officieren een schaal van jaarlijksche traktementen ontworpen.

In den geest van het stelsel van rangsgewijze egalisatie van de bezoldigingen is voor de verschillende categorieën van officieren eenzelfde schaal voorgesteld.

Bij deze bezoldigingsschaal is eerst nagegaan de verhouding tusschen de thans geldende bezoldiging der gedetacheerde officieren en die hunner collega's van het Nederlandsche Leger vóór de in 1918 tot stand gekomen positieverbetering.

In verband met de bij laatstbedoelde regeling tot stand gekomen aanzienlijke verhooging in inkomsten, achtte de commissie het echter niet noodig bedoelde verhouding te bestendigen, voor zoover daardoor het traktement zou stijgen met meer dan 30%, welk percentage in Nederland

geschat wordt als zijnde de blijvende verhooging
en loonniveau tengevolge van den oorlog.

Toelagen aan officieren van den Topografischen dienst. (Bijzondere bepalingen bij bezoldigingsschaal No. 1).

Reeds in § 6 is gezegd, dat voor de officieren
Topografischen Dienst toekenning eener toela
wordt geacht, omdat de bijzondere studie en op
zich zelf niet reeds een redelijke belooning vind
vooruitzichten.

Deze toelage kan echter een algemeen karakt
en behoeft niet afhankelijk te zijn van de betre
bij het dienstvak wordt vervuld.

Echter brengt de bewoegreden, die tot het t
van de toelage heeft geleid, mede, dat deze v
kan worden, naarmate van het bereiken van een
rang.

Bij het vaststellen van het bedrag is, behalv
thans bestaande toelagen, rekening gehouden
doen vervallen van de halve daggelden, welke to
aan deze officieren als een vermomde toelage wer
gekend op de dagen, waarop zij hun dienst op d
plaats verrichten.

II. Militairen beneden den rang
officier en burgerambtenaren

Grondslagen voor de vaststelling van de bezoldigingen.

Naar de beginselen vermeld in § 2 is de commis
gonnen met een loonschaal te ontwerpen voor de
bezoldigde categorie, zoowel van de Inheemsche
de Aanvullingstroepen.

Waardevolle gegevens werden hiervoor ontvan
den vorm van budgetten over de noodzakelijke uit
zoowel uit eigen beweging door de betrokkenen ing
als door de commissie opgevraagd.

Deze loonschalen zijn als uitgangspunten g
voor de vaststelling van de bezoldigingen der
rangen en bijzondere diensten, rekening houdend
hunne hoogere waardeering.

Afwijkende meening van eenige leden.

Hoewel instemmende met de in § 1 voor verschil
zoldiging van militairen der aanvullingstroepen
heemsche militairen ontwikkelde beginselen en m
als punten van uitgang aangenomen cijfers voor de
bezoldigde categorieën, konden twee leden zich nie
heel vereenigen met de daaruit door de meerderhe
commissie afgeleide loonen voor eenige hoogere kl
en rangen beneden den rang van sergeant 2e klasse
Zij deden van hun afwijkend oordeel blijken in
aan het verslag toegevoegde, afzonderlijke nota.

De meerderheid der commissie vestigt er, naar a
ding van die nota, de aandacht op, dat de door de m
heid aanbevolen loonen niet gebaseerd zijn op de be
ten van de betrokken groepen van militairen, doch op
gelijking, uit hoofde van gelijke dienstpre
ties, met beter bezoldigde groepen, voor welke e
de hoogere bezoldiging uitsluitend verband houdt
grootere levensbehoeften en met gering
bod, gepaard aan hunne onmisbaarheid.

Bezoldiging van sergeanten 1e klasse en hoogere onderofficiersrangen. (Bezoldigingsschaal No. 12).

De commissie vestigt de aandacht op de als bijlage
tot en met X bijgevoegde overzichten van de bestaa
inkomsten van onderofficieren en militairen beneden
rang.

In 't bijzonder ten aanzien van de bezoldiging va

onderofficieren, wier inkomsten thans, behalve uit hun soldij, uit tal van vergoedingen en toelagen bestaan, doen deze overzichten zien, dat de voorgestelde regeling niet zóóveel hooger gaat als op het eerste gezicht zou lijken.

gelden.

Zooals in § 6 is aangeteekend, heeft de commissie gemeend de thans aan verschillende categorieën van militaire werklieden toegekende werkgelden (soms daggelden genoemd) in de soldijen en traktementen te moeten opnemen, waarbij in aanmerking is genomen, dat het verhoogde inkomen ook zal worden genoten op dagen, dat geen werk wordt verricht.

Voor leerlingen, die in het genot blijven van de soldij, vastgesteld voor het wapen of dienstvak waarvan zij afkomstig zijn, zijn de werkgelden behouden. De bedragen van die werkgelden zijn vermeld in de bijzondere bepalingen op de bezoldigingsschalen 8 en 11.

Evenals overigens de werkgelden komen te vervallen, zal zulks ook het geval moeten zijn met de maandelijksche premie aan geweermakers, aan het hoofd staande van een atelier, voor ieder stel vuurwapenen in hun ressort aanwezig, met de maandelijksche werkloonen voor hoefsmeden, de indemniteit voor zadelmakers bij de Cavalerie en de toelagen aan zadel- en wagenmakers van den Trein en aan de zadelmakers en hoefsmeden van de mitrailleur-compagnieën.

Daar hiermede voor de geweermakers en enkele andere categorieën in sommige gevallen achteruitgang van inkomsten gepaard zal kunnen gaan, als gevolg van de soms buitensporig hooge baten thans uit de premies getrokken, is hierin bij de overgangsbepalingen op billijke wijze voorzien.

rwerkgelden.

Voor werk, verricht buiten den vastgestelden gewonen werktijd van 8 uren daags ware aan de werklieden, aan wie thans in zulk een geval overwerkgelden worden uitgekeerd, per uur een vergoeding toe te kennen van:

1°. voor de soldijgenietenden:
arbeidende tot zonsondergang ⅙ van de soldij;
arbeidende na zondsondergang ¼ van de soldij;

2°. voor hen, die maandtraktement genieten:
arbeidende tot zonsondergang ½% van het maandelijksch inkomen;
arbeidende na zonsondergang ¾% van het maandelijksch inkomen.

Voor de berekening van het overwerkgeld van de leerlingen worden de soldij en het hun toekomende werkgeld samengevoegd.

fmuzikant 1e klasse van de politie.

In afwijking van de thans bestaande regeling is voor dezen geen hooger traktement uitgetrokken, doch een toelage aan de functie verbonden, als vergoeding voor de bijzondere werkzaamheden.

Hierdoor wordt bereikt, dat geen aanspraak bestaat op hoogere bezoldiging tijdens verlof in Europa, gedurende welken tijd de meerdere diensten worden verricht door een vervanger, die dan tevens in 't genot van de toelage treedt.

elagen aan personeel van den Topografischen dienst. Bezoldigingsschalen Nos. 17 en 23).

Aan het personeel van de brigades zijn toelagen toegekend, in verband met het vervallen der daggelden op de standplaats.

In afwijking van de regeling dienaangaande voor officieren, is voor hen het bedrag der toelage afhankelijk

OPCARD 101 v3

gesteld van aard en plaats der werkzaamheden ten
de aanvulling verzekerd te houden.

Wijzigingen in de formatie van het Indische leger.

Afgescheiden van de wijzigingen in de legerfor
welke noodig zullen zijn, indien wordt ingestemd
indeeling in rangen en klassen, zoomede met de
aanduidingen, als voorgesteld in § 2, acht de com
nog de volgende wijzigingen van ondergeschikten
wenschelijk.

Voor de toepassing van de betrekkelijke loonsch
het noodzakelijk, dat aan de betrekking van „bakke
rang van sergeant wordt verbonden en aan di
„hoofdbakker" den rang van sergeant-majoor.

De teekenaars 1e en 2e klasse van den Artillerie
structiewinkel voeren in de loonschaal den titel
respectievelijk teekenaar-constructeur en teekenaar

Ten slotte komt het de commissie gewenscht voo
de betrekking van adjudant-onderofficier-onderop
van de Genie wordt vervangen door een burgerlijk
trekking. De bezoldiging behoeft hiertoe geen wij
te ondergaan.

§ 20. Overgangsbepalingen betrekking hebbende op de bezoldigingsschalen.

Met uitzondering van de hierna te noemen bijzo
gevallen acht de commissie het billijk, dat zij, die o
tijdstip van invoering der door haar voorgestelde
ling meer inkomsten mochten genieten, dan waar
volgens die regeling aanspraak kunnen doen gel
het genot van die hoogere inkomsten blijven tot het
stip, waarop door bevordering of periodieke verhoog
dat hoogere inkomen wordt overschreden.

Uitzonderingen op den algemeenen regel.

Hoewel bij het ontwerpen van de bezoldigingssc
voor militairen, behoorende tot de bijzondere dien
in 't algemeen rekening is gehouden met hun tegen
dige inkomsten en met de hoogere waardeering,
drukt in den vorm van werk- of daggelden, welke z
nieten boven hun ranggenooten van den troep, is
niet volkomen kunnen worden doorgevoerd bij e
groepen van werklieden, waarbij het hoogere ink
niet voor de geheele groep geldt, doch afhankelijk is
plaatselijke factoren.

Geweermakers.

Dit geval doet zich voor bij de baas-geweermakers
thans een maandelijksche premie ontvangen, afhank
van het aantal vuurwapenen dat bij hun werkplaat
herstelling kan komen of daarbij opgelegd is.

Hierdoor stijgen hun inkomsten somtijds ver bove
waardeering, die hun arbeid toekomt en zijn ze bove
niet constant, doch wisselen met de werkplaats, aan w
regeling tal van nadeelen zijn verbonden.

De ontworpen bezoldiging is zoodanig, dat voor
die nog tot geweermaker moeten worden aangestel
voor hen, die den rang van sergeant bekleeden, het
vallen van de premie geen nadeel medebrengt.

Voor dezen kan de nieuwe regeling dus zonder
worden aanvaard.

Voor de aan hoogere rangen verbonden betrekkin
van baas-geweermaker bij de grootere garnizoensatel
kan zulks echter niet.

Deze toch hebben in de lagere rangen niet in de g
stige omstandigheden verkeerd, waarin de nieuwe r
ling deze rangen brengt en welke het nadeel van het
vallen der premies te niet doet.

Toch zou het tot groote onbillijkheden aanleiding geven, indien aan elken sergeant-majoor- en adjudant-onderofficier-geweermaker het verschil in inkomsten volgens de nieuwe bezoldigingsschaal en hetgeen zij op het tijdstip van invoering genieten, in den vorm van een toelage zou worden vergoed.

Hierdoor zouden niet alleen de fouten, die aan het premiestelsel kleven, bestendigd worden, doch zou een voortdurende bevoorrechting ontstaan van hen, die op het oogenblik van invoering van de nieuwe regeling bij een werkplaats zijn geplaatst, waaraan een groote maandelijksche premie is verbonden.

De commissie heeft daarom een, naar haar meening billijke, oplossing gevonden in de toekenning van een rangsgewijze gelijke toelage aan allen, die op het tijdstip van invoering harer voorstellen den rang bekleeden van adjudant-onderofficier- en sergeant-majoor-geweermaker.

Deze toelage houdt rekening met het gemiddelde van de premies, onderscheidenlijk bij alle geweermakers-ateliers der 1e en 2e klasse uitgekeerd in den loop van eenige jaren.

De desbetreffende berekening heeft aangetoond, dat voor den adjudant-onderofficier de toelage *f* 50.— 's maands zal moeten bedragen, voor den sergeant-majoor *f* 40.—, welke laatste bij bevordering kan vervallen.

Hoefsmeden.

De nieuwe regeling zal, ondanks het gemis van een maandelijksch werkloon, afhankelijk van het bij het troepengedeelte aanwezig aantal paren beslagen hoeven, voor de meeste Europeesche hoefsmeden vermeerdering van inkomsten medebrengen.

Bij enkele korpsen met een groot aantal paarden (depôt-eskadron en -batterij) zal het echter kunnen voorkomen, dat de inkomsten van den hoefsmid verminderen.

Daarom ware te bepalen, dat zij, die op het oogenblik van invoering der nieuwe regeling bij zulk een korps werkzaam zijn, gedurende den tijd, welken zij bij dat korps ingedeeld blijven, het gemiddelde verschil in inkomsten in den vorm eener maandelijksche toelage boven hun soldij of traktement ontvangen.

Ook bij Inlandsche hoefsmeden van den Trein kan zich, afhankelijk van het gedeelte waarbij zij zijn ingedeeld, het overeenkomstig feit voordoen.

Voor hen ware daarom een regeling te treffen in den geest als hierboven voor de Europeesche hoefsmeden voorgesteld.

Inlandsche zadelmakers.

De bij de eskadrons Cavalerie ingedeelde Inlandsche zadelmakers ontvangen thans een indemniteit, afhankelijk van het aantal aanwezige zadels.

Hoewel hun tegenwoordige inkomsten met inbegrip van deze indemniteit meer kunnen bedragen dan volgens de voorgestelde regeling, zal deze toch voor hen aanvaard kunnen worden.

Tot nu toe betalen deze zadelmakers hun helpers uit hun eigen inkomsten, waardoor het nettobedrag hiervan minder is, dan uit de hun toekomende indemniteit zou worden besloten.

Bij toepassing van de voor zadelmakers ontworpen loonschaal zal de betaling der helpers (vrije werklieden) echter van 's landswege moeten geschieden.

Voor den Inlandschen zadelmaker van het depôt-eskadron, wiens inkomsten thans abnormaal hoog zijn, zal

OPCARD 101 \3

hiermede niet kunnen worden volstaan. Hem wo
om een vergoeding toe te kennen in den vorm ee
lage, dan wel door het openstellen van een hooger

§ 21. Regeling van de bezoldiging bij overgang als militair in eene burgerlijke betrekking of bij overgang van de eene burgerlijke betrekking naar de andere.

Bij de vaststelling van de bezoldigingsscha
meerdere tot het Departement van Oorlog beh
burgerlijke betrekkingen, welke uitsluitend of in
zaak uit het Leger worden aangevuld, is het der
sie niet mogelijk gebleken de aanvangsbezoldiging
maximum bezoldiging, verbonden aan de militaire
waaruit de aanvulling plaats heeft, te doen aanslu
dien zin, dat de eerstbedoelde bezoldiging gelijk is
hooger is dan de laatstbedoelde.

Ook zal het kunnen voorkomen, dat bij overgang
eene onder het Departement van Oorlog behoorend
gerlijke betrekking tot een andere, de aanvangsb
ging van de laatstbedoelde betrekking lager is d
reeds genoten bezoldiging in den vorigen werkkri

Voor de hierbovenbedoelde gevallen bevelt de c
sie toepassing van de volgende algemeene regelen a

Wanneer een militair wordt benoemd in eene b
Departement van Oorlog behoorende burgerlijke b
king, waaraan regelmatige weddeverhoogingen zij
bonden, worden hem, zoo noodig, al dadelijk zooveel
dieke verhoogingen toegekend, dat hij, na aftrek v
gewone en van de noodzakelijke buitengewone kor
voor het burgerlijk pensioenfonds en voor het burg
weduwen- en weezenfonds, niet minder inkomen
dan hij laatstelijk in militairen dienst genoot aan t
ment, verminderd met de gewone kortingen voor het
tair weduwen- en weezenfonds.

Het dienovereenkomstig toe te leggen traktement
verder op dezelfde wijze periodiek verhoogd als het
zou zijn, wanneer het door dienst in de burgerlijke
trekking ware verkregen.

Wanneer een burgerlijk ambtenaar, die eene tot
Departement van Oorlog behoorende burgerlijke be
king bekleedt, wordt bevorderd tot of overgaat in
andere tot dat departement behoorende burgerlijke
trekking, worden hem, zoo noodig, al dadelijk zoo
periodieke traktementsverhoogingen toegekend, dat
in de nieuwe betrekking niet minder inkomen geniet
hij in de vorige betrekking genoot. Wordt hem in
nieuwe betrekking betzelfde traktement toegekend al
de vorige betrekking, dan telt de tijd op dat traktem
in de oude betrekking doorgebracht, mede voor den dui
tijd, welke wordt vereischt voor de eerstvolgende aan
nieuwe betrekking verbonden weddeverhoging.

Wat de aanspraken op verdere verhoogingen betr
wordt het toegelegd traktement beschouwd als door dien
in de nieuwe betrekking te zijn verkregen.

HOOFDSTUK III.

§ 22. Bezoldiging tijdens verloven.

Op de aanvullingsbegrooting voor 1919 is reeds rekening gehouden met een voorstel om de aan officieren en onderluitenants bij buitenlandsche verloven toe te kennen verlofstraktementen te regelen op dezelfde wijze als voor burgerlijke landsdienaren is bepaald, namelijk het verlofstraktement te stellen op 70% van de eerste ƒ 125.— der laatstgenoten activiteitsbezoldiging, 50% van de tweede ƒ 125.—, 30% van de volgende ƒ 500.— en 25% van elk volgend bedrag.

Voor hen is te dier zake derhalve geen nadere voorziening noodig.

Wanneer voor de sergeanten der 1e klasse en de hoogere onderofficieren de herverbintenissen worden afgeschaft (zie Hoofdstuk IV), zullen voor hen uit de reeds ontworpen reglementen betreffende verloven wegens langdurigen dienst aan militairen beneden den rang van onderluitenant, moeten vervallen de bepalingen, volgens welke zij alleen voor verlof in aanmerking komen, wanneer zij na een verlof in Nederland nog 3 jaar en na een verlof in Indië nog één jaar hebben te dienen van eene aangegane verbintenis of herverbintenis.

De commissie stelt voor deze wijziging in de betrekkelijke reglementen aan te brengen en daarbij tevens voor hen, die zich wegens langdurigen dienst naar Nederland hebben laten opzenden, eene bepaling in het leven te roepen als eenige jaren geleden voor officieren en burgerlijke ambtenaren is tot stand gekomen, namelijk dat het recht op overtocht van Indië naar Nederland voor landsrekening vervalt, zoo de betrokkene binnen een jaar na terugkeer in Indië den dienst op verzoek verlaat om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten eigen toedoen ontstaan.

Aan het gebruik maken van het recht op binnenlandsch verlof wegens langdurigen dienst zou de voorwaarde kunnen worden verbonden, dat zij, die binnen een jaar na terugkeer van verlof het Leger op verzoek verlaten, om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten eigen toedoen ontstaan, dit zullen moeten doen op de plaats, waar zij zich dan bevinden, zoodat zij in dat geval het recht verliezen om ter paspporteering of pensionneering naar elders te worden opgezonden.

De commissie acht het voorts gewenscht om — waar de vorengenoemde onderofficieren, volgens de door haar voorgestelde bezoldigingsschalen, in eene geheel andere stelling zullen komen dan tot dusver het geval is en zij bijvoorbeeld in stede van soldij maandelijksch traktement zullen genieten — hun bezoldiging, bij verloven wegens langdurigen dienst na opzending naar Nederland, op overeenkomstige wijze te regelen als met de verlofsbezoldiging voor burgerlijke landsdienaren reeds geschiedt en voor officieren is voorgesteld.

Ook de soldijen voor de ongegradueerden en brigadiers, die wegens langdurigen dienst naar de Koloniale Reserve worden opgezonden, ten einde aldaar des-

gewenscht in het genot van verlof te worden
zullen — om de premiën bij herverbintenissen
kunnen houden — naar het oordeel der com
langrijk moeten worden verhoogd en bij een
van 6 jaar moeten worden gesteld op ongeve
per dag voor ongegradueerden en ongeveer
dag voor brigadiers, met behoud van vrije woo
vergoeding daarvoor en voor de gehuwden de
Koloniale Reserve in Nederland geldenden bij
het gezin. Aangezien de commissie de gegev
tot eene juiste beoordeeling van de onderw
soldijen, noemt zij deze bedragen slechts om
dachten te bepalen.

Voorts acht de commissie het billijk, dat
nenlandsche verloven, welke aan militairen beneden
rang van onderluitenant worden verleend in afw
van ontslag uit den dienst en die thans buiten
van den lande worden toegekend, de militaire bij
behouden blijven uiterlijk tot het einde der maa
gende op die, waarin het verlof is ingegaan.

HOOFDSTUK IV.

23. Premiën en duur der verbintenissen. Aanbrenggelden. Premiën bij herverbintenissen.

De commissie is van gevoelen, dat in algemeenen zin het systeem om door premiën gegadigden te trekken voor den militairen dienst niet mag worden aanbevolen, doch dit neemt niet weg, dat voor het behoud van premiën bij verbintenissen en herverbintenissen voor de militairen van het Indisch Leger verschillende beweegredenen van practischen aard gelden.

Alleen voor hen, die zich, hetzij in Nederland hetzij in Indië, in den rang van sergeant der 1e klasse of in een hoogeren onderofficiersrang verbinden, kunnen naar het oordeel van de commissie de handgelden worden afgeschaft, doch overigens zal het premiestelsel — als prikkel om zich voor den militairen dienst te verbinden — nog niet kunnen worden gemist.

Het komt echter wel gewenscht voor om alsdan aan hen, die als onderofficier worden uitgezonden, op denzelfden voet als geschiedt met uitgezonden burgerlijke landsdienaren, bij eerste uitzending eene gratificatie voor eerste uitrusting toe te kennen, welke — gelet op de omstandigheid, dat de betrokkene militaire kleeding van landswege ontvangt — ware te stellen op *f* 250.—; eene mogelijk reeds genoten premie bij het aangaan van eene verbintenis als minder militair zou daarbij niet moeten worden teruggevorderd.

Evenals de burgerlijke landsdienaren zouden die onderofficieren zich moeten verbinden om in Indië 5 jaar als militair te dienen en bij ontslag uit den militairen dienst binnen dien termijn, anders dan wegens welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, aan den lande terug te betalen de genoten gratificatie en de overtochtskosten, c. q. ook voor het gezin.

Het zal voorts noodig zijn ook van hen, die in Indië als sergeant der 1e klasse of in een hoogeren onderofficiersrang in den militairen dienst treden, een kort eerste verband te vorderen, in verband met de kosten voor eerste uitrusting en mogelijke andere kosten, welke de indiensttreding tengevolge heeft.

De premiën voor verbintenissen (ook voor detacheering van het Nederlandsche bij het Indische Leger) van hen, die als militair beneden den rang van sergeant der 1e klasse worden aangeworven, zullen zooveel mogelijk zijn te verlagen, ten einde daaraan het karakter van lokmiddel tot dienstneming te ontnemen.

Hoever hiermede kan worden gegaan kan door onze commissie niet worden beoordeeld, omdat dit grootendeels afhangt van vraag en aanbod. Wat de niet-Europeanen betreft, is voor eene verlaging van die premiën het oogenblik in zooverr gunstig, dat er thans een groot overcompleet bestaat aan niet-Europeesche militairen, dat geleidelijk zal moeten worden ingekrompen.

Voor de Europeanen, die worden uitgezonden om hier te lande tot sergeant der 1e klasse te worden opgeleid en voor de met hetzelfde doel in Indië aan te nemen Europeanen, zal — wat de eerstbedoelden betreft onge-

rekend eene mogelijke proefverbintenis bij de K
Reserve — de duur van het verband op 3 jaar
stellen; eene langere verbintenis acht onze co
voor hen niet gewenscht.

De aanbrenggelden zullen, naar het gevoelen v
commissie, voor Europeanen en voor niet-Europea
reeds als militair hebben gediend, kunnen worde
schaft.

Voor personen van inheemschen landaard, die
als militair hebben gediend, zullen zij nog behoud
ten blijven, omdat voor hen de tusschenkomst v
werver nog niet kan worden gemist. Wellicht i
mogelijk zijn daarvoor een vast bedrag te stelle
voorbeeld van ƒ 20.— voor elke verbintenis.

De commissie is van meening, dat voor sergean
klasse en hoogere onderofficieren de herverbinte
met de daaraan verbonden premiën kunnen worde
schaft.

Die onderofficieren zullen dan na afloop van d
onderofficier aangegane eerste verbintenis of na be
ging van het bij bevordering in Indië tot sergean
1e klasse nog loopend verband, verder zonder ve
doordienen.

De maatregel maakt eenige beperkende bepali
noodig in zake het ontslag van de hierbedoelde
officieren, om te voorkomen, dat ontslag zou moeten
den verleend ook wanneer 's lands belang zich daar
uitdrukkelijk verzet, dan wel dat van het zonder v
dienen misbruik zou worden gemaakt door zich, mi
het vragen van ontslag, aan eene minder gewenschte
plaatsing te onttrekken en zich dan na korten tij
nieuw te verbinden.

In verband hiermede ware te bepalen, dat een ver
om ontslag van de bedoelde onderofficieren in bijz
omstandigheden — ter beoordeeling van den Comman
van het Leger — kan worden afgewezen en dat aan
die op verzoek uit den militairen dienst zijn ontsla
voordat zij aanspraak op pensioen kunnen doen gel
als regel niet wordt vergund zich in den laatstbekle
rang of de laatstbekleede betrekking opnieuw te
binden.

Voor de militairen beneden den rang van sergeant
te klasse zullen de premiën bij herverbintenis wel b
nen worden verminderd, doch zij zullen niet kunnen w
den afgeschaft, vooral niet nu ook aan deze militair
verloven wegens langdurigen dienst zullen worden v
leend en de man, die als regel vóór dat verlof eene h
verbintenis heeft aangegaan, het premiegeld zeer goed
kunnen gebruiken om de meerdere uitgaven, welke v
loven steeds meebrengen, te kunnen bestrijden.

Voor wat betreft Amboineezen (Menadoneezen), Tim
reezen en overige Inlanders en Europeanen, die op
voor inheemsche militairen geldende voorwaarden zull
worden aangenomen, behoeft geen verschil te bestaan
premiën bij herverbintenis, doch het komt wel gewensch
voor om voor de verschillende klassen en rangen versch
lende premiën vast te stellen.

De Commissie stelt daarom voor om voor elk jaar de
herverbintenis de premie te stellen op:

ƒ 10.— voor een soldaat der 2e klasse,
„ 12.50 „ „ „ „ 1e „
„ 15.— „ „ korporaal der 2e klasse.
„ 20.— „ „ „ „ 1e „
„ 25.— „ „ sergeant „ 2e „

ƒ 25.— voor uitgezonden ongegradueerden en in Indië in dienst getreden ongegradueerde Europeanen, die op de voor uitgezonden militairen geldende voorwaarden zijn aangenomen,
„ 37.50 voor een brigadier.

Voor de uitgezonden ongegradueerden en de brigadiers die in Nederland in dienst zijn getreden, zal de verlaging van de premiën bij herverbintenis gepaard moeten gaan met eene verhooging van inkomsten bij een in Nederland door te brengen verlof wegens langdurigen dienst.

Bestaat hiertegen bezwaar, dan komt het beter voor met die verlaging niet verder te gaan dan tot ƒ 50.— voor elk jaar der herverbintenis voor een uitgezonden ongegradueerde en ƒ 62.50 voor een brigadier, die in Nederland is aangenomen.

Wanneer de voorschriften in zake verbintenissen en herverbintenissen in vorenstaanden zin worden herzien, zal het aanbeveling verdienen aan de sergeanten der 1e klasse en de hoogere onderofficieren de gelegenheid te ontnemen om middels plaatsvervanging het Leger te verlaten.

Mocht hiertegen bezwaar bestaan, dan zullen voor hen in elk geval de betreffende bepalingen zijn te wijzigen.

§ 24. Gratificatiën bij het verlaten van den militairen dienst.

De Commissie acht het niet noodig om aan Europeesche onderofficieren, die zijn onderworpen aan het pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 299, bij het verlaten van den militairen dienst nog de gratificatiën van ƒ 100.— toe te kennen, bedoeld bij artikel 2, § 2, van het Koninklijk besluit van 20 September 1905 No. 60 (Indisch Staatsblad No. 562), omdat zij — wanneer hunne bezoldigingen volgens de voorstellen der commissie worden geregeld — in staat kunnen worden geacht zich op den overgang in de burgermaatschappij voor te bereiden.

Hierbij worde in aanmerking genomen, dat er bij de bepaling door onze commissie van de onderstanden voor eens voor Europeesche onderofficieren, die na korten diensttijd worden afgekeurd, rekening mede is gehouden, dat zij de bedoelde gratificatiën niet meer zullen ontvangen.

Eene overgangsbepaling in dien zin, dat de in dienst zijnde Europeesche onderofficieren het recht op de bestaande gratificatie behouden, is — naar het oordeel der commissie — alleen noodig voor hen, die het Leger verlaten binnen korten tijd — bijvoorbeeld één jaar — nadat de nieuwe regeling zal zijn ingevoerd en die daardoor niet in staat zullen zijn om zich voldoende op den overgang in de burgermaatschappij voor te bereiden.

Voor de Europeesche militairen beneden den rang van onderofficier, die niet steeds in staat zullen zijn om zich op dien overgang voldoende voor te bereiden, zullen de gratificatiën bij het verlaten van den militairen dienst behouden moeten blijven.

In verband met haar voorstel daartoe strekkende, dat de in Nederland en in Indië als kaderstof aan te nemen Europeanen zich voor niet langer dan 3 jaar mogen verbinden en zij — zoo zij niet voldoen en ook niet in bijzondere betrekkingen kunnen blijven doordienen — na afloop van dat verband het leger zullen moeten verlaten, acht de commissie het zelfs gewenscht de betrekkelijke bepalingen te wijzigen in dien zin, dat hij, die wegens diensteindiging het leger verlaat, de gratifcatie reeds deelachtig wordt, zoo hij drie jaar onafgebroken heeft

gediend; thans worden daarvoor 6 jaren onafg
dienst vereischt.

De commissie acht het voorts gewenscht om in
paalde omstandigheden ook aan niet-Europeesche
ren bij het verlaten van den dienst gratificatiën
kennen, ten einde hun den overgang in de burger
schappij te vergemakkelijken.

Voor hen, die geheel vrijwillig den dienst be
voordat zij recht op pensioen kunnen doen gelden
zij die gratificatiën niet noodig en evenmin voor
die met een onderstand voor eens worden ontsla
daardoor al dadelijk over geld kunnen beschikken.

De commissie stelt daarom voor, om aan de niet
peesche militairen, die aanspraak op tijdelijk of op
durend pensioen kunnen doen gelden, bij het verlaten
den militairen dienst gratificatiën toe te kennen
drage van:

ƒ 40.— voor een inheemsch ongegradueerde
klasse,
„ 45.— voor een inheemsch ongegradueerde
klasse,
„ 50.— voor een korporaal der 2e klasse,
„ 60.— „ „ „ „ 1e „
„ 75.— „ „ sergeant „ 2e „

De Europeanen, die in Indië zullen worden aangeg
op de voor inheemsche militairen geldende voorwa
zullen dan slechts in aanmerking kunnen komen voo
voor deze militairen vast te stellen gratificatiën en
voor die, welke voor uitgezonden militairen gelden.

HOOFDSTUK V.

PENSIOENEN EN ONDERSTANDEN.

25. Pensioenen en onderstanden aan militaire landsdienaren.

Zooals de commissie reeds in de Inleiding van dit Verslag aanstipte heeft zij gemeend de aan de militaire landsdienaren toe te kennen pensioenen niet buiten beschouwing te mogen laten.

Gaat namelijk met eene verhooging van de bezoldigingen van burgerlijke landsdienaren automatisch eene verhooging van hunne pensioenen gepaard, omdat bij de berekening van de pensioenen de genoten traktementen den grondslag vormen, de pensioenen van de militaire landsdienaren zijn op vaste bedragen gesteld, welke door wijziging der bezoldiging geen verandering ondergaan.

Ten einde het verband, dat er — naar het oordeel der commissie — ook voor militaire landsdienaren behoort te bestaan tusschen de in den militairen dienst genoten inkomsten en de pensioenen waarmede die militaire dienst wordt beloond niet geheel te verbreken, maakt eene belangrijke verhooging van de militaire bezoldiging — zooals thans door haar wordt voorgesteld — het noodig om ook de militaire pensioenen te herzien.

Ook afgescheiden echter hiervan, acht de commissie de militaire pensioenen, zooals die thans zijn vastgesteld, over het algemeen te laag.

Zij stelt daarom voor die pensioenen te stellen op de in de door haar ontworpen pensioensschalen aangegeven en toegelichte bedragen.

Behalve herziening van de thans geldende pensioensbedragen acht de commissie eenige wijzigingen gewenscht in de pensioensbepalingen voor militairen beneden den rang van onderluitenant en heeft zij tevens in beschouwing genomen de tot nu toe nog niet geregelde pensioensvooruitzichten voor de niet-Europeesche onderofficieren, die Europeesche kaderbetrekkingen vervullen.

In de eerste plaats is het — naar hare meening — noodzakelijk, dat het voor niet-Europeesche militairen gestelde aantal dienstjaren voor het verkrijgen van recht op pensioen wegens langdurigen dienst van 25 op 20 jaar wordt teruggebracht.

Niet alleen heeft namelijk eene over de jaren 1912 tot en met 1914 gemaakte statistiek aangetoond, dat de gemiddelde diensttijd van Inlandsche militairen, die het Leger met pensioen hebben verlaten, 19 à 20 jaar is, maar bovendien mag wel worden aangenomen, dat velen van de niet-Europeesche militairen, die langer dan 20 jaar hebben gediend, hoewel zij voor hun werkkring niet meer volkomen geschikt waren, nog tot herverbintenissen zijn toegelaten, alleen omdat men hun de gelegenheid niet wilde ontnemen om het volle voor hun rang of stand vastgestelde pensioen te verwerven.

Voorts bevecht de commissie aan, om de minimum diensttijd, welke volgens het Inlandsch militair pensioenreglement (Indisch Staatsblad 1910 No. 170), wordt

vereischt om bij afkeuring wegens gebre
ontstaan in en door den dienst, recht op voo
pensioen te verwerven, van 10 jaar op 8 jaar
brengen en aan de aan dat reglement onderw
litairen, die wegens de evenbedoelde gebreken d
moeten verlaten na een diensttijd van minder
doch ten minste 5 dienstjaren, tijdelijk pensioen
leenen, waartoe in bedoeld reglement overeenk
bepalingen waren op te nemen — ook wat be
minima van de in verschillende gevallen te v
pensioenen — als te dier zake zijn vervat in h
sioenreglement voor Europeesche militairen in
Staatsblad 1905 No. 299.

Aan de niet-Europeesche sergeanten te klass
niet-Europeesche onderofficieren van hoogere
zullen — naar het oordeel der commissie — d
pensioenen in uitzicht moeten worden gesteld als
Europeesche ranggenooten, met wie zij ook
in betaling zijn gelijkgesteld, kunnen bereiken.

Zij is echter van gevoelen, dat van de bedoel
Europeesche onderofficieren, die hun dienst ver
in eigen land en in een klimaat, waaraan zij g
zijn, zonder bezwaar kan worden geëischt, dat z
het verkrijgen van recht op pensioen wegens volg
diensttijd 20 jaar dienen, zonder in de gelegenh
worden gesteld om — behoudens wegens physi
geschiktheid of ongeschiktheid voor den rang
korteren dienst met een lager of een gedeeltel
sioen het Leger te verlaten.

Het stellen van dezen eisch acht de commissie
zeer gewettigd voor de in den vervolge in Indië
nemen Europeanen, ongeacht of zij zullen worden
genomen op de voorwaarden voor inheemsche
voor aanvullingstroepen, omdat zij onder dezelfde
standigheden hun dienst verrichten als de niet
peanen.

De commissie stelt daarom voor om de bovenbed
met hunne Europeesche ranggenooten gelijkge
niet-Europeesche onderofficieren, zoomede alle
peanen, die na de totstandkoming van de door
ontworpen regelingen in Indië voor den militairen d
worden aangenomen, te brengen onder het te wijz
Inlandsch militair pensioenreglement (Indisch S
blad 1910 No. 170) en aan die onderofficieren, zoo
aan diegenen onder de evenbedoelde Europeanen,
op voor aanvullingstroepen geldende voorwaarden
worden aangenomen, na 20 jaar dienst pensioenen
te kennen, waarvan de bedragen gelijk zijn aan die
de maximum-pensioenen van hunne Europeesche
of standgenooten, die zijn onderworpen aan het
sioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 29

Als gevolg van de bovenbedoelde maatregelen
verband ook met de omstandigheid, dat het
pensioensbedrag voor de aan laatstgenoemd reglem
onderworpen onderofficieren lager is gesteld dan
evenredig deel van het maximum-pensioensbedrag
ook dit reglement eenige wijziging moeten ondergaa

In de eerste plaats zal aan hen, die den dienst
verlaten wegens gebreken, in en door den dienst
niet in den strijd ontstaan, in stede van het
pensioen, het maximum-pensioen zijn toe te kenn
omdat anders hunne onder gelijke omstandigheden
volgens het Inlandsch reglement gepensionneerde kam
raden zonder grond boven hen bevoorrecht zouden

Verder ware aan hen, die het leger moeten verlaten wegens gebreken, niet in en door den dienst ontstaan of wegens ongeschiktheid voor den verkregen rang of stand, voor elk dienstjaar, in stede van $^1/_{20}$ van het normale pensioen $^1/_{40}$ van het maximum-pensioen toe te kennen en waren ook de minimum-pensioensbedragen, welke in bepaalde, in artikel 18 onder 2°, 3° en 4° van bedoeld reglement omschreven, gevallen worden toegekend, in stede van op $^2/_3$, $^1/_2$ of $^1/_3$ van het normale op dezelfde gedeelten van het maximum-pensioen te stellen.

De commissie heeft voorts nog een voorstel overwogen tot wijziging van het pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 299 in dien zin, dat de aan dat reglement onderworpen militairen beneden den rang van onderofficier in de gelegenheid zouden worden gesteld om — ook al zijn zij niet ongeschikt voor den dienst — met minder dan 30 dienstjaren (15 werkelijke jaren) doch ten minste 20 dienstjaren (10 werkelijke jaren) met een evenredig deel van het normale pensioen het Leger te verlaten.

Zij heeft echter van dat voorstel afgezien, omdat de bedoelde militairen alsdan te veel zouden worden bevoorrecht boven de onder het in Indisch Staatsblad 1910 No. 170 opgenomen pensioenreglement te rangschikken Europeanen, voor wie de maatregel in kwestie niet zou kunnen tot stand komen, zonder hem ook voor de aan dat reglement onderworpen niet-Europeesche korporaals en soldaten in te voeren. En een algemeene invoering van dien maatregel acht de commissie geheel onnoodig en — met het oog op de daaraan verbonden groote kosten — ook hoogst ongewenscht.

Niettemin meent zij ten behoeve van de brigadiers en de ongegradueerden, die op den duur geen bevrediging kunnen vinden in de eenvoudige aan dien rang of stand verbonden werkzaamheden, eene ruime toepassing te moeten aanbevelen van de in artikel 1 punt 6e. van het pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 299 vervatte bepaling, volgens welke de militair, die ongeschikt voor den militairen dienst wordt verklaard, omdat hij niet meer ten volle de intellectueele en moreele eigenschappen bezit, die de hem toevertrouwde functiën eischen, recht op pensioen heeft, zoo hij 20 dienstjaren (10 werkelijke jaren) voor pensioen kan doen gelden.

Er dienen in het leger nog ± 200 à 300 Europeesche militairen, die nog zijn onderworpen aan het gagementsreglement, opgenomen in Indisch Staatsblad 1876 No. 44.

Wel zijn zij bij de invoering van het pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 299 in de gelegenheid gesteld om zich binnen zekeren termijn aan de bepalingen van dat reglement te onderwerpen, maar toen zij die gelegenheid onbenut lieten, konden zij niet voorzien, dat de pensioenen belangrijk zouden worden verhoogd.

Het komt der commissie daarom billijk voor om de bedoelde militairen in de gelegenheid te stellen zich vóór het verlaten van den militairen dienst alsnog aan de bepalingen van het evengenoemd pensioenreglement te onderwerpen.

De bepalingen betreffende onderstanden voor ééns, welke toepassing vinden ten aanzien van de aan het pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 299

OPCARD 101

onderworpen militairen, die met minder dan
jaren (4 werkelijke jaren) worden afgekeurd
aan de bovenvermelde voorstellen o. a. betreffende
toekennen van tijdelijke pensioenen aan
militairen gevolg wordt gegeven — zullen
worden toegepast ten aanzien van de aan het
reglement in Indisch Staatsblad 1910 No. 176
pen militairen, die afgekeurd wordende minder
(werkelijke) dienstjaren kunnen doen gelden
— maar het oordeel der commissie — gewijzigd
te worden.

Eene berekening van den onderstand naar het
dienstjaren, zooals thans volgens de bepalingen
eerstgenoemd reglement geschiedt, komt haar
gewenscht voor, vooral wanneer de bedragen per
jaar zoo laag zijn gesteld als het geval is in de
reglement gevoegden staat letter C.

Zij stelt daarom voor aan de voor toekenning
onderstand voor één in aanmerking komende militair
het vaste bedrag uit te keeren, dat voor hun rang
of stand is aangegeven op de aan het dezer § opgenomen
schaal van onderstanden voor één.

Voor de op het tijdstip van invoering der nieuwe
geling reeds in dienst zijnde niet-Europeesche militairen
beneden den rang van sergeant 1e klasse, zal een
gangsbepaling noodig zijn, ingevolge welke hun
neer de onderstand, waarop zij volgens de nieuwe
ling aanspraak kunnen maken, kleiner is dan de
stand, waarop zij volgens de thans van kracht
bepalingen en bedragen recht hebben — de hun
doelde onderstand wordt toegekend.

Hoewel het buiten de opdracht van de commissie
om de vraag te beantwoorden of de door haar voorgestelde
pensioenen ook zullen moeten worden toegekend
aan de reeds gegageerde en gepensionneerde militairen,
meent zij die kwestie, in verband met het Koninklijk
besluit van 27 Juni 1918 No. 36 (Indisch Staatsblad
No. 745), waarbij is bepaald, dat de pensioenen van
vóór 1 Januari 1914 gepensionneerde kapiteins en
majoors zouden worden herzien overeenkomstig de
ingang van dien datum voor de genoemde rangen
kracht zijnde bedragen, niet geheel buiten beschouwing
te mogen laten, vooral niet waar de laatstbedoelde
maatregel in de Zitting van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal van 22 Februari 1918 een onderwerp
van uitvoerige gedachtenwisseling heeft uitgemaakt en
het daartoe strekkend amendement met bijna algemeene
stemmen werd aangenomen.

De commissie heeft daarom — voor zoover zij daartoe
in staat was — nagegaan, welke geldelijke gevolgen
verbonden zouden zijn aan het geven van terugwerkende
kracht aan de door haar voorgestelde pensioenen,
dien zin, dat de gagementen en pensioenen van alle gewezen
wezen militairen overeenkomstig de voorgestelde
dragen worden herzien.

Volgens de door haar gemaakte kostenraming zal de
gevolg van de voorgestelde pensioenen de eindstijging
van den pensioenslast, welke vermoedelijk voor officieren
ren en onderluitenants na ± 25 à 30 jaar, voor Europeesche
peesche militairen beneden den rang van onderluitenant
na ± 20 à 25 jaar en voor niet-Europeesche militairen
na ± 20 jaar zal worden bereikt, bedragen:

voor officieren	ƒ	990.000.—
„ onderluitenants	„	153.000.—
„ Europeesche en met dezen gelijkgestelde niet-Europeesche militairen beneden den rang van onderluitenant	„	1.429.000.—
„ inheemsche en met dezen gelijkgestelde militairen	„	1.559.000.—
Totaal	ƒ	4.131.000.—

Wanneer derhalve aan de door de commissie voorgestelde pensioenen terugwerkende kracht zou worden verleend ten behoeve van alle reeds gegageerde en gepensionneerde militairen, zouden de meerdere uitgaven al dadelijk per jaar ongeveer op het genoemde totale bedrag van ƒ 4.131.000.— komen.

Hierbij zij er evenwel de aandacht op gevestigd, dat — bij gebrek aan voldoende gegevens — de kostenraming voor wat betreft de militairen beneden den rang van officier slechts zeer globaal heeft kunnen plaats hebben en voorts, dat de stijging van den pensioenslast voor Europeesche militairen slechts het verschil aangeeft tusschen den totalen pensioenslast, welke voor hen volgens de door de commissie voorgestelde pensioenen zal worden bereikt en den totalen pensioenslast, welke voor die militairen op den duur op de begrooting zou drukken, wanneer de regeling hunner pensioenen zou blijven geschieden overeenkomstig de bedragen, aangegeven in het voorstel tot pensioensverhooging, waarmede op de aanvullende begrooting van 1918 is rekening gehouden.

Verreweg het grootste gedeelte van de reeds gepensionneerde Europeesche militairen beneden den rang van onderluitenant zijn echter in genot van lagere pensioenen, dan die welke zij bij regeling naar de laatstbedoelde bedragen zouden hebben genoten, terwijl er vermoedelijk nog een zeer groot aantal gewezen militairen is, dat in het genot is van het nog veel lagere gagement, hun toegekend overeenkomstig de bepalingen van het gagementsreglement in Indisch Staatsblad 1876 No. 44.

Als gevolg hiervan zal een dadelijke invoering van de voorgestelde pensioenen voor alle reeds gepensionneerden en gegageerden eene vermeerdering van uitgaven vorderen, welke vermoedelijk in de eerste jaren nog eenige tonnen gouds hooger is dan het vorengenoemde totale bedrag van ƒ 4.131.000.

De commissie meent zich te moeten onthouden van besliste voorstellen omtrent het verleenen van terugwerkende kracht van de door haar voorgestelde pensioenen over alle gegageerden en gepensionneerden en zich tot de bovenvermelde kostenraming te moeten bepalen, omdat zij niet kan beoordeelen of, in verband met de daaraan verbonden geldelijke gevolgen, de in 1918 ten aanzien van gepensionneerde kapiteins en majoors genomen beslissing tot den evenbedoelden maatregel zal kunnen leiden en evenmin of daarbij niet ook in beschouwing zouden moeten worden genomen de pensioenen van gewezen burgerlijke landsdienaren, wier pensioenen zijn geregeld naar lagere traktementen, dan die welke voor de door hen vroeger bekleede betrekking thans zijn vastgesteld.

Wel meent zij echter uitdrukkelijk in overweging te moeten geven om aan de door haar voorgestelde pensioenen in elk geval terugwerkende kracht te verleenen minstens tot 5 November 1918, datum waarop de commissie

OPCARD 101

is ingesteld, omdat er verscheidene militairen sedert dien datum wegens redenen, onafhankelijk wil, het Leger hebben moeten verlaten, doch die den datum van ontslag zelf hadden kunnen bepalen den zijn blijven doordienen totdat omtrent eene lijke verhooging der pensioenen zou zijn beslist.

Aan hen, die sedert dien datum het Leger ment hebben verlaten en niet opnieuw in dienst treden, ware desgewenscht pensioen toe te kennen gens de door de commissie voorgestelde bedragen, terugstorting in 's lands kas van de gratificatie, zij ingevolge artikel 3 van het Koninklijk besluit Maart 1888 No. 17 (Indisch Staatsblad No. 81) bij laten van den dienst hebben ontvangen.

De commissie vestigt er ten slotte nog de aandacht dat — voor het geval er termen worden gevonden pensioenen of gagementen van de vóór genoemden gepensionneerde of gegageerde militairen voor noodig met een zeker percentage te verhoogen in van die gagementen of pensioenen te herzien overeenstig de door haar voorgestelde pensioenen — daarbepaling zal moeten worden gemaakt, dat door dien regel het gagement of het pensioen niet zal mogen boven het bedrag, dat den betrokkene zou zijn gekend indien hij ware gepensionneerd volgens den gestelden maatstaf.

Pensioenschaal voor officieren onderluitenants.

Na 40 voor pensioen tellende dienstjaren (20 werkelijke jaren).

Voor een luitenant-generaal	ƒ	9000.— per
„ „ generaal-majoor	„	7500.— „
„ „ kolonel	„	6000.— „
„ „ luitenant-kolonel	„	4500.— „
„ „ majoor	„	3800.— „
„ „ kapitein	„	3000.— „
„ „ eerste luitenant	„	2000.— „
„ „ tweede luitenant	„	1500.— „
„ „ onderluitenant	„	1800.— „

Toelichting.

Uit eene statistiek over de jaren 1894 tot en met is gebleken, dat de gemiddelde diensttijd als officier welken de hoogere rang wordt bereikt in de onderde rangen bedraagt:

voor den kapitein 21 jaar en 4 maanden,
„ „ majoor 24 jaar,
„ „ luitenant-kolonel 28 jaar,
„ „ kolonel 30 jaar en 10 maanden,
„ „ generaal-majoor meer dan 31 jaar.

Na die tijdvakken komen de betrokkenen derhalve de beurt voor bevordering, doch — zoo zij daarvoor geschikt zijn — zijn zij gedwongen het leger te verlaten.

Er kan worden aangenomen, dat zij alsdan meestal evenveel (werkelijke) jaren voor pensioen kunnen gelden als zij als officier hebben gediend. Wel is tijd met buitenlandsch verlof doorgebracht slechts halve diensttijd voor pensioen mede, maar daar tegenover, dat de opleidingstijd, die — ook bij overgang in burgerlijken dienst — voor pensioen medetelt, die als regel langer is dan de met buitenlandsch doorgebrachte tijd, buiten beschouwing is gelaten.

Worden nu de pensioenen bij de genoemde diensttijden volgens den grondslag voor het Europeesch burgerlijk pensioenreglement en naar de traktementen door onze commissie voorgesteld berekend, dan zouden de pensioenen bedragen:

voor een kapitein	ƒ	2747.—	per jaar
„ „ majoor	„	3660.—	„ „
„ „ luitenant-kolonel	„	4900.—	„ „
„ „ kolonel	„	7025.—	„ „
„ „ generaal-majoor	„	9000.—	„ „

Voor den kapitein dient daarbij in aanmerking te worden genomen, dat hij — zoo hij niet voor bevordering in aanmerking komt — gedwongen is het leger te verlaten op een leeftijd, waarop hij gewoonlijk van de zorg voor de opvoeding van zijne kinderen nog niet is ontheven. Dit is eene hardheid, die door het belang van den militairen dienst wordt geboden, maar die het tevens billijk doet zijn om hem een hooger pensioen toe te kennen dan wordt toegelegd aan den burgerlijken landsdienaar met denzelfden diensttijd, die echter door langer te dienen zijn pensioen kan verhoogen, iets wat den kapitein moet worden ontzegd.

Onze commissie acht het daarom billijk het pensioen voor den kapitein niet lager te stellen dan op ƒ 3.000.— 's jaars.

Het vorenstaande geldt in eenigszins mindere mate ook voor den majoor; daarom acht zij ook voor dien rang een eenigszins hooger pensioen gewenscht dan volgens den burgerlijken grondslag zou worden verkregen en wordt een bedrag van ƒ 3.800.— 's jaars door haar aanbevolen.

Voor wat de luitenant-kolonels, de kolonels en de generaal-majoors betreft, zijn de door onze commissie voorgestelde bedragen belangrijk lager dan die, welke volgens de berekening overeenkomstig de bepalingen voor het Europeesch burgerlijk pensioenreglement zouden worden verkregen, doch dit is niet te ontgaan, omdat voor de hoogere rangen de pensioenen geleidelijk zullen moeten opklimmen naar het slechts voor luitenant-generaals bereikbaar te stellen algemeene maximum van ƒ 9.000.— 's jaars.

Daar de officieren-magazijnmeester gaandeweg uit het leger zullen verdwijnen, zal het in de toekomst — behoudens bijzondere omstandigheden — niet meer voorkomen, dat luitenants wegens volbrachten diensttijd worden gepensionneerd.

Wanneer zij dus het leger met pensioen verlaten, zal dit als regel wegens afkeuring zijn, maar die afkeuring zal veelal een gevolg zijn van het militair beroep, ook al wordt de ongeschiktheid niet altijd beschouwd als in en door den dienst te zijn ontstaan.

Het wordt daarom door de commissie billijk geacht om — in verband met de groote stijging der levensbehoeften — ook deze pensioenen, die sedert 1880 onveranderd zijn gebleven, te verhoogen en te brengen van ƒ 1500.— op ƒ 2000.— 's jaars voor eerste luitenants en van ƒ 1200.— op ƒ 1500.— 's jaars voor tweede luitenants.

Eene belangrijke vermeerdering van den pensioenslast zal dit niet tengevolge hebben, omdat afkeuring voor den militairen dienst van luitenants betrekkelijk zelden voorkomt.

Onderluitenants, die vallen onder het pensioenreglement voor officieren en derhalve na 40 dienstjaren (20 werkelijke jaren) recht op pensioen wegens volbrach-

ten diensttijd kunnen doen gelden, kunnen — zo
zij nog geschikt zijn voor hunne betrekking — bl
doordienen.

De meesten dienen dan ook langer, zoodat reed
die reden een pensioen van *f* 1800.— 's jaars, dat
aldien het pensioen naar burgerlijken grondslag
berekend — na 24 jaar zou worden bereikt, billijk
noemen. Doch ook afgescheiden hiervan acht de
missie eene belangrijke verhooging van het thans
gesteld pensioen à *f* 1200.— 's jaars voor deze milita
die den hoogsten onderofficiersrang hebben bek
noodig en wordt ook daarom eene verhooging
f 1800.— door haar aanbevolen.

Wel wordt hierdoor het pensioen hooger dan dat
een 2en luitenant vastgesteld, maar dit acht zij g
bezwaar; ook de bezoldiging van onderluiten
is hooger. Mocht het in de toekomst nog eens v
komen, dat een onderluitenant tot 2e luitenant w
aangesteld, zooals eenige malen is geschied, dan
— zoo hij in dien rang het leger zou verlaten —
pensioen afzonderlijk geregeld moeten worden.

Pensioenschaal voor de in Ned
landsch-Indië opgeleide Inlandsc
officieren, die niet hebben voldaa
aan het Aanvullingsexamen, bedoe
in de overgangsbepalingen van de
geling opgenomen in Indisch Staa
blad 1916 No. 194.

Pensioenen na 40 dienstjaren (20 werkelijke jaren

Voor een Luitenant-Kolonel	*f*	3500.— per ja
„ „ Majoor	„	3000.— „
„ „ Kapitein	„	2400.— „
„ „ 1e Luitenant	„	1500.— „

Toelichting.

De pensioenen van de in deze schaal bedoelde In
landsche officieren zijn gesteld op de bedragen, welk
thans gelden voor Europeesche en met dezen gelijkg
stelde niet-Europeesche officieren en staan tot de pe
sioenen, die voor laatstbedoelden door de commissie zij
voorgesteld, ongeveer in dezelfde verhouding als de voo
hen voorgestelde bezoldiging staat tot die, welke voo
hunne Europeesche en met dezen gelijkgestelde rangh
nooten is aanbevolen.

Het pensioen voor den 2en luitenant is niet aange
geven, omdat er onder de bovenbedoelde Inlandsche of
ficieren geen 2e luitenants meer zijn.

Pensioenschaal voor militairen on
derworpen aan het Europeesch mili
tair pensioenreglement in Indisch
Staatsblad 1905 No. 299.

Rang of stand.	Normaal jaarlijksch pensioen na 30 dienstjaren (15 werkelijke jaren).	Verhooging per dienstjaar (½ werkelijk jaar) boven 30 dienstjaren.	Maximum jaarlijksch pensioen na 40 dienstjaren (20 werkelijke jaren).
Kapelmeester der Stafmuziek	*f* 1500	*f* 50	*f* 2000
Adjudant-Onderoff.	„ 800	„ 40	„ 1200
Sergeant-majoor	„ 700	„ 35	„ 1050
Sergeant 1e klasse	„ 600	„ 30	„ 900
Brigadier	„ 420	„ 14	„ 560
Ongegradueerde	„ 375	„ 12.50	„ 500

Toelichting.

De kapelmeester der Stafmuziek, die volgens de voorstellen der commissie na 10 jaar dienst als zoodanig eene bezoldiging declachtig wordt van *f* 650.— per maand, zou — wanneer hij eene burgerlijke betrekking bekleedde — met dezelfde bezoldiging na 20 jaar dienst een pensioen kunnen bereiken van *f* 1950.— 's jaars.

Waar bovendien aan den vorigen kapelmeester der Stafmuziek na een diensttijd van 40 voor pensioen tellende jaren (20 werkelijke jaren) een pensioen werd toegekend gelijk aan dat voor een eersten luitenant vastgesteld, heeft de commissie gemeend het maximum-pensioen voor dien titularis gelijk te moeten stellen aan het pensioen, dat door haar voor een eersten luitenant na 40 voor pensioen tellende dienstjaren (20 werkelijke jaren) is voorgesteld, namelijk *f* 2000.— 's jaars.

De adjudanten-onderofficier, de sergeanten-majoor en de sergeanten 1e klasse zullen — volgens de voorstellen der commissie — na 16 jaar dienst als onderofficier traktementen bereiken van onderscheidenlijk *f* 350.—, *f* 295.— en *f* 240.— per maand.

Bijaldien hun pensioen uit die traktementen werd afgeleid naar den in het Europeesch burgerlijk pensioenreglement aangegeven grondslag, zouden zij — wanneer zij de genoemde bezoldigingen gedurende 24 maanden zouden hebben genoten en alsdan 20 jaar zouden hebben gediend — bij het verlaten van den dienst een pensioen declachtig worden, onderscheidenlijk bedragende *f* 1050.—, *f* 885.— en *f* 720.— 's jaars.

Bij de vaststelling van hunne maximum-pensioensbedragen (na 20 jaar werkelijken dienst) behoort echter — naar het oordeel der commissie — in aanmerking te worden genomen, dat de onderofficieren, van wie — voor zoover zij behooren tot de troepenkorpsen en dezen zijn het grootst in aantal — geen langeren diensttijd dan 20 jaar kan worden gevorderd, door langer te dienen geen hooger pensioen kunnen verwerven en dat de Europeesche burgerlijke landsdienaren, voor elk jaar dat zij langer dan 20 jaar dienen, het pensioen, berekend voor een 20-jarigen dienst, met $^1/_{20}$ tot een maximum van $^{10}/_{20}$ zien vermeerderen en derhalve bij de bovengenoemde traktementen pensioenen kunnen bereiken van onderscheidenlijk *f* 1575.—, *f* 1328.— en *f* 1080.— 's jaars.

Verder behoort er rekening mee te worden gehouden, dat de werkkring van de troepenonderofficieren meer physieke inspanning eischt dan die van de meeste burgerlijke landsdienaren, zoodat de eerstbedoelden meer kans loopen om, vóórdat zij 20 jaar hebben gediend, wegens ongeschiktheid hun werkkring te moeten verlaten dan de laatstbedoelden.

Het laatste geldt voor de lagere Europeesche onderofficieren in eenigszins sterkere mate dan voor de hoogere.

Op grond van de bovenvermelde beweegredenen en voorts in aanmerking nemende, dat de pensioensbedragen voor de genoemde onderofficieren niet te sterk uiteen mogen loopen, heeft de commissie gemeend de maximum pensioensbedragen voor adjudanten-onderofficier, sergeanten-majoor en sergeanten 1e klasse te moeten stellen op onderscheidenlijk *f* 1200.—, *f* 1050.— en *f* 900.— 's jaars, welke bedragen door Europeesche burgerlijke landsdienaren met dezelfde bezoldiging kunnen worden bereikt na onderscheidenlijk 23, 24 en 25 dienstjaren.

Naar het oordeel der commissie bestaat er bij de door

OpCARD 101 | 13

haar voorgestelde pensioensbedragen geen reden
om — zooals thans nog het geval is — aan verschil
categorieën van militairen, die den rang van adjut
onderofficier bekleeden, verschillende pensioens
uitzicht te stellen.

Zij acht de door haar voor adjudanten-onderof
voorgestelde pensioenen voor al die verschillende
gorieën voldoende.

Wat betreft de pensioenen voor brigadiers en o
graduëerden is eene vergelijking met de pensioenen
Europeesche burgerlijke landsdienaren minder goed
gelijk, omdat deze militairen op soldij gesteld bl
en zij boven die soldij verschillende tegemoetkomi
of vergoedingen ontvangen, welke voor gehuwden
bedragen dan voor ongehuwden.

De commissie heeft echter gemeend, dat het pens
voor een ongegraduëerde na 20 werkelijke diensti
op geen lager bedrag dan *f* 500.— 's jaars kan word
gesteld, omdat de man zelfs met dit pensioen in Ne
land niet dan op zeer bescheiden wijze kan rondkom
Voor een brigadier behoort het maximum pensi
uiteraard iets hooger te zijn.

De normale pensioensbedragen na 15 werkelij
dienstjaren zijn voor de onderofficieren gesteld
lagere bedragen dan het $^{15}/_{20}$ gedeelte van de maxim
pensioensbedragen, omdat bij pensionneering na de
korten diensttijd vrijwillig afstand wordt gedaan v
de gelegenheid een hooger pensioen te verdienen. A
het laag houden van het normale pensioen is boveng
het voordeel verbonden, dat het voor de onderofficier
aanlokkelijk wordt om te blijven doordienen totdat
voor maximum pensioen gestelde diensttijd is volbra
omdat zij alsdan een betrekkelijk veel hooger pe
zullen verwerven.

Het normale pensioen voor een kapelmeester de
Stafmuziek behoort echter — naar het oordeel
commissie — te worden gesteld op een evenredig de
van het maximum pensioen, omdat het kan voorkomen
dat — zooals bijvoorbeeld met den tegenwoordigen
tularis het geval is — een burger op reeds eenigsz
gevorderden leeftijd tot die betrekking wordt benoem
zoodat van dezen niet steeds kan worden verlangd, dat
hij blijft doordienen, nadat recht op normaal pensioen
is verkregen.

Ook voor brigadiers en ongegraduëerden is het normale
pensioensbedrag gesteld op het $^{15}/_{20}$ gedeelte van het
maximum pensioen, omdat beneden de aldus verkregen
bedragen naar het oordeel der commissie niet kan
worden gegaan.

Pensioenschaal voor militairen onderworpen aan het niet-Europeesch militair pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1910 No. 170.

Na 20 dienstjaren (werkelijke jaren).

Voor een adjudant-onderofficier ..	*f*	1200.—	per jaar
„ „ sergeant-majoor	„	1050.—	„ „
„ „ sergeant 1e klasse	„	900.—	„ „
„ „ brigadier	„	500.—	„ „
„ „ ongegraduëerde van de aanvullingstroepen	„	500.—	„ „

Inheemsche troepen.	voor een sergeant 2e klasse ..	*f*	400.—	per jaar
	„ „ korporaal 1e „ ..	„	300.—	„ „
	„ „ „ 2e „ ..	„	260.—	„ „
	„ „ soldaat 1e klasse ..	„	230.—	„ „
	„ „ „ 2e „ ..	„	200.—	„ „

Toelichting.

Voor de adjudanten-onderofficier, de sergeanten-majoor, de sergeanten 1e klasse, de brigadiers en de ongegraduëerden van de aanvullingstroepen zijn de bedragen der pensioenen dezelfde als de bedragen van de maximum-pensioenen, welke de commissie aanbeveelt voor hunne rang- en standgenooten, onderworpen aan het Europeesch militair pensioenreglement van 1905.

Hierbij zij aangeteekend, dat het slechts hoogst zelden zal kunnen voorkomen, dat een aan dit reglement onderworpen brigadier of ongegraduëerde van de aanvullingstroepen in aanmerking komt voor toekenning van pensioen naar dien rang of stand, omdat, volgens de in § 2 van het verslag ontwikkelde beginselen, de in de toekomst in Indië op de voorwaarden voor aanvullingstroepen aan te nemen Europeanen slechts als kaderstof of voor bijzondere betrekkingen zullen worden aangeworven en zij alsdan als regel òf na betrekkelijk korten tijd den sergeantsrang zullen bereiken, òf uit den militairen dienst zullen worden ontslagen.

Wat de inheemsche troepen betreft is het pensioen voor een soldaat 2e klasse na 20 dienstjaren gesteld op dat, hetwelk een Amboineesch fuselier thans na 25 dienstjaren deelachtig wordt, terwijl voor de hoogere klasse en de hoogere rangen het pensioen geleidelijk opklimt.

Bij de vaststelling van het pensioen voor een sergeant 2e klasse heeft de commissie bovendien in aanmerking genomen, dat hun rang de hoogste is, die de beste niet-Europeesche militairen, die de Nederlandsche taal onvoldoende machtig zijn om het tot sergeant 1e klasse te brengen, kunnen bereiken.

Schaal van onderstanden voor eens, voor militairen, onderworpen aan de pensioenreglementen in de Indische Staatsbladen 1905 No. 299 en 1910 No. 170.

Voor den adjudant-onderofficier	*f*	275.—	
„ „ sergeant-majoor	„	225.—	
„ „ sergeant 1e klasse	„	175.—	
Aanvullingstroepen. voor den brigadier	„	60.—	
„ „ ongegraduëerde	„	50.—	
Inheemsche troepen. „ „ sergeant 2e klasse ..	„	100.—	
„ „ korporaal 1e „ ..	„	90.—	
„ „ „ 2e „ ..	„	80.—	
„ „ soldaat 1e klasse ...	„	70.—	
„ „ „ 2e „ ...	„	60.—	

Toelichting.

Bij de vaststelling van de bovenstaande bedragen heeft de commissie rekening gehouden met hare voorstellen om aan de sergeanten 1e klasse en hoogere onderofficieren geen gratificatiën bij het verlaten van den dienst meer toe te kennen en om aan de sergeanten 2e klasse

§ 26. Pensioenen en onderstanden aan weduwen en weezen van militaire landsdienaren.

en de inheemsche militairen beneden dien rang g
tificatiën alleen toe te kennen, wanneer zij den
verlaten met recht op voortdurend of tijdelijk pe

Hoewel de commissie zich onthoudt van het doe
bepaalde voorstellen in zake herziening van de
sioenen en onderstanden, welke van landswege
toegekend aan de nagelaten betrekkingen van in
den dienst om het leven gekomen militaire landsdie
en van de pensioenen en onderstanden, welke
weduwen en weezen van deelgenooten van de M
Weduwen- en Weezenfondsen worden verleend,
zij toch op enkele maatregelen de aandacht te
vestigen en eenige van de door belanghebbenden
zake kenbaar gemaakte wenschen in haar versl
moeten opnemen.

In 1914 is het Opperbestuur door de Indische
ring ter vaststelling aangeboden een ontwerp-regel
betreffende de toekenning van pensioenen en
standen ten laste van de begrooting van Nederl
Indië aan de nagelaten betrekkingen van in en door
dienst omgekomen Europeesche en met dezen ge
stelde landsdienaren, in welk ontwerp — voor
betreft de bedragen der pensioenen — in 1916 een
ziging is voorgesteld.

Dit reglement, dat ook van toepassing zal zijn
nagelaten betrekkingen van in en door den dienst
leven gekomen Europeesche en met dezen gelijk
militairen, is — voor zoover bekend — nog niet
gesteld, zoodat ook niet bekend is in hoever in
dragen van de pensioenen mogelijk nog nadere wijz
is of zal worden gebracht.

De commissie vestigt er echter de aandac
dat — wanneer de door haar voorgestelde bezoldi
regelingen worden aangenomen — de pensioenen
weduwen van verschillende categorieën van militai
o. a. de onderofficieren, zooals die in bedoeld ontw
reglement zijn opgenomen, lager zullen zijn dan die
de weduwen van burgerlijke landsdienaren met dezel
traktementen, zoodat eene verhooging van de eers
doelde weduwen-pensioenen vermoedelijk noodig
blijken.

Aan de nagelaten betrekkingen van in en door
dienst om het leven gekomen niet-Europeesche mi
tairen, worden ingevolge de artikelen 7 en 8 van
reglement, opgenomen in Indisch Staatsblad 1910 No.
pensioenen en onderstanden toegekend, waarvan de
dragen gelijk zijn aan de helft van het pensioen
den militair zelf vastgesteld in artikel 15 § 1 van
pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1910 No.

De door de commissie voorgestelde verhooging
de militaire pensioenen, zou — zoo zij tot stand komt
derhalve tengevolge hebben, dat ook de landspensioen
en onderstanden voor de weduwen en weezen van
Europeesche militairen worden verhoogd.

Zij acht dit geen bezwaar voor wat betreft de land
pensioenen en onderstanden van de weduwen en wee
van de inheemsche soldaten en korporaals en van
sergeanten 2e klasse, doch de pensioenen en onderstande
voor weduwen en weezen van in en door den dienst
gekomen niet-Europeesche militairen van den rang van
sergeant 1e klasse en hooger zullen niet naar den boven
vermelden maatstaf mogen worden berekend, omdat
daardoor belangrijk hooger zouden worden dan de pe

sioenen en onderstanden, welke aan de nagelaten betrekkingen van onder dezelfde omstandigheden omgekomen Europeesche onderofficieren zouden worden toegekend.

De commissie bevecelt daarom eene wijziging aan van de betrekkelijke bepalingen.

Daarbij ware de vorenbedoelde in artikel 7 van het reglement in Indisch Staatsblad 1910 No. 171 aangegeven maatstaf te handhaven voor de landspensioenen van de weduwen van de inheemsche militairen beneden den rang van sergeant 1e klasse, waaronder ook te rekenen de Europeanen, die op de voor inheemsche militairen geldende voorwaarden zullen worden aangenomen en wier gezinnen derhalve eveneens onder de bepalingen van dat reglement zullen moeten vallen.

Aan de nagelaten betrekkingen van in en door den dienst om het leven gekomen niet-Europeesche sergeanten 1e klasse en hoogere onderofficieren waren dezelfde pensioenen en onderstanden toe te kennen als aan de weduwen en weezen van hun onder dezelfde omstandigheden omgekomen Europeesche ranggenooten.

De pensioenen, welke worden toegekend aan de weduwen van deelgenooten aan het Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indisch Leger, zijn — behoudens eene geringe verhooging van de pensioenen van de weduwen van kapiteins, die 17 jaar of langer en van 1e luitenants, die 9 jaar of langer als officier dienden — sedert 1860 niet verhoogd.

Eene algemeene verhooging van de weduwenpensioenen — hoewel noodzakelijk — bleef tot dusver achterwege wegens den toestand van het fonds, dat sedert 1894 een subsidie ontvangt, hetwelk volgens de balans van 31 December 1907 nog 25 jaar, doch volgens die van 31 December 1912 toen nog slechts 11 jaar noodig zou zijn.

Waar de bijdragen aan het fonds de uitkeeringen overtreffen, is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de balans van 31 December 1917, welke nog niet is verschenen, zal uitwijzen, dat het subsidie niet verder noodig is.

De commissie bevecelt daarom — voor zoover de toestand van het fonds zulks toelaat — eene verhooging van de weduwen-pensioenen aan en zij is van meening, dat — ook al zou daardoor het subsidie eenige jaren langer noodig zijn dan anders — om die reden de verhooging billijkheidshalve niet zou mogen worden uitgesteld, omdat het subsidie een gevolg is geweest van een te kort aan kapitaal, dat door een ondeskundig ingrijpen van Regeeringswege is ontstaan.

De geldelijke toestand van het Weduwen- en Weezenfonds van militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen is, volgens de balans op 31 December 1912 alleszins zorgwekkend, hetgeen een gevolg is van de omstandigheid, dat de uitkeeringen de bijdragen verre overtreffen.

De commissie meent zich daarom te moeten bepalen tot de mededeeling, dat door de belanghebbenden de wensch is kenbaar gemaakt om aan de deelgenooten medezeggingschap te geven in het beheer van het fonds en tot eene aanbeveling om de niet-Europeesche sergeanten 1e klasse en hoogere onderofficieren tot deelgenootschap aan het fonds toe te laten, zoo zij zich hebben onderworpen aan het voor Europeanen geldend burgerlijk en handelsrecht.

OPCARD 101 V3

Een verzoek van de Amboineesche onderofficie-
eeniging „Onderlinge Steun" om het daarheen te
dat ten behoeve van de nagelaten betrekkingen van
boineesche onderofficieren een Weduwen- en W
fonds worde ingesteld is in 1916 afgewezen, aange
bij instelling van een zoodanig fonds voor de
neesche onderofficieren ook voor andere niet-
peesche militairen en evenzeer voor de niet-Europe-
burgerlijke landsdienaren eene soortgelijke voorz
zou moeten worden getroffen en daartoe — in ver
ook met den aanzienlijken geldelijken steun, welke
landswege noodig zou zijn — voorshands geen
konden worden gevonden.

Hoewel van verschillende niet-Europeesche milit
voornamelijk Amboineezen en Menadoneezen, ove
komstige verzoeken door de commissie zijn ontva
acht zij zich niet bevoegd een voorstel te doen
stelling van een Weduwen- en Weezenfonds voor
Europeesche militairen.

HOOFDSTUK VI.

37. Vergoedingen van onkosten bij reizen wegens overplaatsing en bij andere reizen van militaire landsdienaren.

De commissie is van oordeel, dat de onkosten, welke de militaire landsdienaren zich bij overplaatsingen en bij andere dienstreizen moeten getroosten, in billijkheid behooren te worden vergoed.

Zij ziet geenszins voorbij, dat daarbij rekening moet worden gehouden met het in het bijblad op het Staatsblad van Nederlandsch-Indië, No. 299 neergelegd beginsel, dat de vergoedingen voor reis- en verblijfkosten niet anders zijn dan tegemoetkomingen om de meerdere uitgaven op reis te dekken en dat zij niet bestemd zijn om alle uitgaven op reis goed te maken, omdat in aanmerking behoort te worden genomen, dat gedurende de reis ook traktement wordt genoten, doch door de thans ter zake geldende voorschriften wordt bij overplaatsingen en andere reizen door de betrokkenen dikwijls ernstig nadeel geleden.

De commissie beveelt daarom de volgende maatregelen aan:

1°. de daggelden bij commissiereizen te land voor militaire reizigers der eerste vier klassen te stellen op voor elke klasse ƒ 2.— hooger dan de bedragen, welke thans voor alle reizen te land in die klassen gelden;

2°. luitenants, die met in eene hoogere klasse gerangschikte officieren in dezelfde commissie reizen, te vergunnen de daggelden te declareeren, vastgesteld voor de naasthoogere klasse dan die, waarin zij zijn ondergebracht;

3°. de sergeanten-majoor en de sergeanten der 1e klasse van de 5e naar de 4e klasse van militaire reizigers over te brengen.

Deze militairen zullen dan niet meer verplicht zijn om in de militaire passantenhuizen te logeeren doch op nachtverblijf in die inrichtingen ook geen recht meer kunnen doen gelden.

Dit behoeft geen beletsel te zijn om hun — zoo er plaats is — te vergunnen, c. q. met hunne gezinnen, aldaar te overnachten doch daarvoor zal hun dan een vast bedrag van het daggeld en c. q. van de gezinsdaggelden zijn in te houden;

4°. de vergoedingen voor voeding op marsch, zoomede de vergoedingen voor voeding aan boord van schepen, waar de reizigers voor eigen voeding moeten zorgen, voor sergeanten der 2e klasse en voor militairen beneden den rang van onderofficier per dag te stellen op:

ƒ 2.— voor sergeanten der 2e klasse,
„ 1.50 voor brigadiers, voor korporaals der 1e klasse en voor ongegradueerde militairen, behoorende tot de aanvullingstroepen,
„ 1.— voor korporaals der 2e klasse en voor ongegradueerde inheemsche militairen.

Hierbij de bepalingen te wijzigen in dien zin, dat — wanneer gedurende de reis eenige dagen in een garnizoen moet worden verbleven — gedurende

die dagen vergoeding voor voeding op marsch niet die voor voeding in garnizoen wordt genoo

5e. de gezinsdaggelden bij reizen te land voor de zinnen van militaire reizigers der eerste vier klas te herzien overeenkomstig het in 1914 door Legercommandant gedaan voorstel en derhalve stellen op: het volle bedrag van het daggeld den man of vader voor de vrouwen en kinde boven 15 jaar en op het halve bedrag van dat dagg voor kinderen van 2—15 jaar;

6e. bijaldien de onder 4e hiervoren genoemde vergo dingen voor voeding op marsch worden vastgest op de aldaar genoemde bedragen, ten behoeve v de wettige gezinnen van de sergeanten der 2e klas en van de militairen beneden den rang van onde officier, bij reizen te land en bij reizen op schepe waar in eigen voeding moet worden voorzien, toe kennen: ten behoeve van de vrouw het volle bed van de vergoeding voor den man en ten behoeve v de kinderen ongeacht den leeftijd het halve bedr van de vergoeding, voor den vader vastgesteld.

Worden de vergoedingen voor voeding op marsc op lagere bedragen vastgesteld dan onder 4e is aa gegeven, dan zal het wellicht noodig zijn ten b hoeve van de kinderen van deze militairen bij reis te land het volle bedrag van de vergoeding voor de vader vastgesteld, toe te kennen;

7e. de daggelden bij reizen te water wegens overplaat sing of eerste plaatsing af te schaffen en voor com missiereizen te verminderen tot ƒ 2.—, ƒ 2.—, ƒ 1.5 en ƒ 1.—, voor onderscheidenlijk reizigers der 1e, 2 3e en 4e klasse, mits:

a. de onkosten bij overplaatsingen overigens b billijkheid worden vergoed en derhalve gevo wordt gegeven aan de andere door onze com missie voorgestelde maatregelen;

b. de dagen van inscheping en ontscheping als reisdagen te land worden aangemerkt.

8e. overeenkomstig het in 1914 door den Legercommandant gedaan voorstel te bepalen, dat bij overplaatsing het vervoer van inboedels van de militaire reizigers van alle klassen voor rekening van den lande zal geschieden.

Hierbij zullen eenige beperkende bepalingen niet zijn te ontgaan om te voorkomen, dat van de bepaling een te ruim gebruik of misbruik wordt gemaakt;

9e. onverminderd het voorstel, bedoeld onder 8e, aan militaire reizigers der 5e klasse, bij vervoer met spoor- of tramwagens, vervoer van bagage voor landsrekening toe te staan naar den volgenden maatstaf:

voor iederen militair	60 K.G.
voor iedere vrouw	50 „
voor elk kind	30 „

10e. als vergoedingen voor onkosten bij overplaatsing voor vervoer van inboedels naar het station en omgekeerd en voor verpakkingsmiddelen de bedragen toe te kennen, welke daarvoor bij brief van den Legercommandant van 3 December 1917, Ve Afdeeling, 5e Kantoor, No. 327/A zijn voorgesteld en voor dat doel aan sergeanten der 2e klasse toe te kennen een bedrag van ƒ 5.— voor gehuwden en van ƒ 2.50 voor ongehuwden;

11e. gevolg te geven aan de overige bij genoemden brief gedane voorstellen, te weten:

a. aan militaire reizigers der eerste vier klassen te vergunnen zich bij reizen te land wegens evacuatie, op 's lands kosten door hun gezin te doen vergezellen;

b. vergoedingen voor vervoer van de reizigers, hunne gezinnen en hunne inboedels te verleenen bij overplaatsing naar een ander garnizoen, dat op geen grooteren afstand ligt dan 6 paal of 9 K.M.;

c. aan militaire reizigers der 3e klasse te vergunnen bij reizen te land wegens overplaatsing 2 bedienden voor landsrekening mede te voeren en bij commissiereizen voor korter dan 4 dagen 1 bediende;

d. wanneer militaire reizigers en (of) c. q. hunne gezinnen op eigen kosten hebben gereisd en daardoor later eene reis, welke voor landsrekening zou kunnen zijn gedaan, vervalt, hun te vergunnen niet alleen de reiskosten maar ook daggelden te declareeren;

e. aan in Europa of in Indië bij volmacht gehuwde vrouwen (c. q. met hare kinderen) van militaire landsdienaren vrij vervoer in Indië naar de standplaats van haar echtgenoot toe te staan;

f. bij reizen in commissie voor langer dan drie dagen vrij vervoer van 90 K.G. bagage toe te staan.

Voor het geval aan de onder 1e, 2e, 5e, 7e, 8e, 10e en 11e hiervoren genoemde maatregelen geen gevolg mocht kunnen worden gegeven, voordat die ook voor burgerlijke landsdienaren zijn overwogen, zouden de maatregelen bedoeld onder 3e, 4e, 6e en 9e, welke met de bepalingen voor burgerlijke landsdienaren in geen verband staan, toch al dadelijk tot stand kunnen komen.

§ 28. **Tegemoetkomingen bij excursiën, meerdaagsche oefeningen en manoeuvres.**

Op de begrooting voor 1919 is reeds rekening gehouden met een voorstel, hetwelk beoogt:

a. bij excursiën aan ongehuwde Europeesche sergeanten en sergeanten-majoor een daggeld toe te kennen van ƒ 0.50 en aan de gehuwde Europeesche militairen beneden den rang van onderofficier eene toelage van ƒ 0.25 per etmaal;

b. bij manoeuvres en meerdaagsche oefeningen aan gehuwde sergeanten-majoor en gehuwde Europeesche sergeanten — in stede van de thans bestaande toelage van ƒ 0.75 per dag, welke wordt genoten tegen stilstand van het recht op een rantsoen levensmiddelen voor het gezin — eene toelage toe te kennen van ƒ 0.40 per dag met behoud van recht op dat rantsoen en voorts aan de ongehuwde sergeanten-majoor en Europeesche sergeanten eene toelage van ƒ 0.25 per dag en aan de gehuwde Europeesche militairen beneden den rang van onderofficier eene toelage van ƒ 0.10 per dag toe te kennen.

De commissie acht het gewenscht hierin eenige wijziging te brengen en overeenkomstige maatregelen ook in het leven te roepen voor inheemsche militairen.

In de eerste plaats acht zij het bovenvermeld excursiedaggeld van ƒ 0.50 te laag in vergelijking met dat voor adjudanten-onderofficier vastgesteld en is toekenning daarvan — naar haar oordeel — niet alleen noodig voor

de ongehuwde maar ook voor de gehu
sergeanten-majoor en sergeanten 1e klasse.

Wel ontvangen de gehuwden reeds eene toelage
ƒ 0.75 per etmaal, welke de ongehuwden niet
maar die toelage, welke — naar het oordeel der
missie — eveneens iets verhoogd zal moeten w
wordt verstrekt als tegemoetkoming in de mee
kosten, welke de scheiding van het gezin medebreng
dus om andere reden dan het excursiedaggeld.

Verder waren excursiedaggelden ook toe te ken
aan de sergeanten 2e klasse en waren de gehuwden on
ben, zoomede de gehuwde inheemsche korporaals
soldaten — evenals de gehuwde Europeesche
tairen — bij excursiën in het genot te stellen van
toelage voor elk etmaal, dat zij langer dan 24 uur
scheiden van hun gezin moeten leven.

De toelage van ƒ 0.40 per dag, welke volgens
bovenvermeld voorstel, bij manoeuvres en meerdaags
oefeningen zal worden toegekend aan gehuwde se
anten-majoor en Europeesche sergeanten (sergeant
1e klasse), zal — naar het oordeel der commissie
verhoogd moeten worden, doch voor hunne ongehu
ranggenooten, die volgens dat voorstel eene toelage
ƒ 0.25 per dag zouden ontvangen, acht zij die toel
niet noodig, omdat — bij meerdaagsche oefening
en manoeuvres — de gewone uitgaven van deze per
nen, die als regel in de troepenkampementen zijn
huisvest en aan menages deelnemen, geheel stil
hunne bezoldigingen, welke volgens de voorstellen
commissie gelijk zullen zijn aan die van gehuwden, a
zienlijk zullen worden verbeterd.

De commissie acht het verder gewenscht om — behal
aan de gehuwde Europeesche militairen benede
rang van onderofficier — ook toelagen toe te k
aan de sergeanten 2e klasse en aan de gehuwde inheem
sche korporaals en soldaten.

In verband met het vorenstaande stelt de commis
voor om bij excursiën en bij meerdaagsche oefening
en manoeuvres aan de militairen beneden den rang
adjudant-onderofficier de volgende tegemoetkomingen
verleenen:

A. Bij excursiën.

Bij een verblijf buiten het garnizoen van minste
12 uur voor elk etmaal of gedeelte daarvan excursiedag
gelden, bedragende:

ƒ 1.— voor sergeanten-majoor en sergeanten 1e klasse
„ 0.50 voor sergeanten 2e klasse.

Aan de gehuwden voor den geheelen duur, dat zij
langer dan 24 uur verplicht gescheiden van hun gezin
moeten leven, als tegemoetkoming in de uit die scheiding
voortvloeiende meerdere kosten, bovendien toelagen, be-
dragende per etmaal of gedeelte daarvan:

ƒ 1.— voor sergeanten-majoor en sergeanten 1e klasse,
„ 0.50 voor sergeanten 2e klasse,
„ 0.25 voor brigadiers en ongegradueerden van de aan-
vullingstroepen,
„ 0.15 voor korporaals en soldaten van de inheemsche
troepen.

B. Manoeuvres en meerdaagsche
oefeningen.

Bij afwezigheid uit het garnizoen voor langer dan

24 uur voor elk etmaal of gedeelte daarvan toelagen, bedragende:

ƒ 1.— voor gehuwde sergeanten-majoor en sergeanten 1e klasse,
„ 0.50 voor gehuwde sergeanten 2e klasse,
„ 0.10 voor gehuwde brigadiers en ongegradueerden van de aanvullingstroepen en voor gehuwde korporaals en soldaten van de inheemsche troepen.

OPCARD 101 \3

HOOFDSTUK VII.

§ 29. Kostenraming.

Eene raming van de aan de voorstellen der commissie verbonden geldelijke gevolgen heeft aangetoond, dat — behoudens de hieronder nader te bespreken stijging van den pensioenslast — de jaarlijksche uitgaven door de navolgende wijzigingen zullen ondergaan:

	Meer.	Minder.
Bezoldigingen der officieren in Indië	ƒ 2058802	—
Idem van officieren gedetacheerd in Nederland	„ 46358	—
Idem van onderluitenants	„ 265110	—
Idem van militairen beneden den rang van onderluitenant	„ 6042286	—
Idem van burgerlijke landsdienaren	„ 215384	—
Toelagen	—	ƒ 970[illegible]
Werkgelden	—	„ 1100[illegible]
Tegemoetkomingen voor de wettige gezinnen van brigadiers en ongegradueerden van de aanvullingstroepen	„ 21600	—
Idem voor de wettige gezinnen van korporaals en soldaten van de inheemsche troepen	„ 446180	—
Kortingen wegens genot van militair pensioen, pensioenstoelage of gagement	—	„ 1886[illegible]
Kortingen bij verpleging in hospitalen	—	„ 328[illegible]
Gratificatiën voor uitrusting	„ 76600	—
Gratificatiën voor het met goeden uitslag volbrengen van de studiën aan de Hoogere Krijgsschool	„ 18500	—
Premiën voor den Militair Geneeskundigen Dienst	„ 5000	—
Bezoldigingen tijdens verlof	„ 113000	—
Premiën bij herverbintenissen en aanbrenggelden	—	„ 3000
Gratificatiën bij het verlaten van den dienst	„ 11765	—
Vergoedingen van onkosten bij reizen	„ 162900	—
Tegemoetkomingen bij excursiën en meerdaagsche oefeningen	„ 65800	—
Totaal	ƒ 9544345	ƒ 7298[illegible]
	„ 728920	
Totaal meer.	ƒ 8820425	

Als gevolg van de door de commissie voorgestelde verhoogingen van de pensioenen, zal — na het eerste jaar van invoering — de pensioenslast jaarlijks stijgen met de volgende bedragen:

Voor officieren	ƒ 4390[illegible]
Voor onderluitenants	„ 700[illegible]
Voor adjudanten-onderofficier, sergeanten-majoor, sergeanten 1e klasse, brigadiers en ongegradueerden van de aanvullingstroepen	„ 7090[illegible]
Voor sergeanten 2e klasse, korporaals en soldaten van de inheemsche troepen	„ 9020[illegible]
Totaal	ƒ 21200[illegible]

(1) Dit bedrag geeft slechts aan de som, welke jaarlijks voor Indië als pensioenstoelage of gagement wordt uitgekeerd aan de wettige gezinnen van weder in dienst getreden gepensionneerden of gegageerde Europeesche militairen.

De vermindering van uitgaven als gevolg van kortingen wegens genot van pensioenen, pensioenstoelage of gagement, zal eerst belangrijk meer bedragen, omdat onlangs eene wijziging in de pensioensregelingen is tot stand gekomen, waarbij alle weder in dienst getreden militairen, dus ook de ongehuwden, het volle pensioen of gagement behouden. Voor dezen maatregel is op de aanvullende begrooting van 1918 een memoriepost uitgetrokken.

Gedurende het eerste jaar van invoering zal slechts ongeveer de helft van dit bedrag of ƒ 106000.— noodig zijn.

De stijging van den pensioenslast zal voortduren totdat de eindstijging is bereikt, welke bedraagt:

Voor officieren	ƒ 990000.—
Voor onderluitenants	„ 153000.—
Voor adjudanten-onderofficier, sergeanten-majoor, sergeanten 1e klasse, brigadiers en ongegradueerden van de aanvullingstroepen	„ 1429000.—
Voor sergeanten 2e klasse, korporaals en soldaten van de inheemsche troepen	„ 1559000.—
Totaal	ƒ 4131000.—

Voor officieren en onderluitenants zal de jaarlijksche stijging van onderscheidenlijk ƒ 43900.— en ƒ 7000.— vermoedelijk ongeveer 15 jaar aanhouden en daarna geleidelijk verminderen totdat na 25 à 30 jaar de eindstijging is bereikt.

Voor adjudanten-onderofficier, sergeanten-majoor, sergeanten 1e klasse en brigadiers en ongegradueerden van de aanvullingstroepen, zal vermoedelijk na ± 20 à 25 jaar en voor sergeanten 2e klasse en korporaals en soldaten van de inheemsche troepen vermoedelijk na ± 20 jaar de eindstijging zijn bereikt.

Voorts zal invoering van de door de commissie voorgestelde pensioenswijzigingen tengevolge hebben, dat jaarlijks ƒ 3300.— minder aan onderstanden voor eens wordt uitgekeerd.

De totale vermeerdering van jaarlijksche uitgaven, welke de uitvoering van de door de commissie gedane voorstellen tengevolge zal hebben, zal derhalve gedurende het eerste jaar van invoering bedragen ƒ 8820425 + ƒ 106000.— — ƒ 3300.— = ƒ 8923125.— of rond ƒ 8900000.—.

§ 30. Wijze en tijdstip van invoering van de nieuwe bezoldigingsregeling.

Het hooge bedrag der in de vorige paragraaf genoemde cijfers heeft de commissie doen overwegen of eene geleidelijke invoering van de traktements- en soldijverbeteringen, in dier voege dat aan het thans in dienst zijnde personeel niet aanstonds het volle bedrag, doch een zeker percentage van de verhoogingen zou worden toegekend, aanbeveling zou kunnen verdienen.

In het bijzonder vond zij tot die overweging aanleiding omdat in Nederland — overeenkomstig de denkbeelden van eene minderheid in de bij Koninklijk besluit van 27 Maart 1917 No. 6 ingestelde Staatscommissie (1) — bij de invoering van de nieuwe salarisregelingen zoowel voor de burgerlijke rijksambtenaren en beambten als voor het militair personeel van de land- en zeemacht eene overgangsregeling is getroffen, in hoofdzaak neerkomende op aanvankelijke toekenning van slechts 75% der vastgestelde salarisvermeerdering aan hen die zich reeds in 's lands dienst bevinden, waarna de periodieke weddeverhoogingen ten volle worden toegekend totdat het voor den rang of de klasse gestelde maximum is bereikt.

(1) Zie het afzonderlijk rapport van de leden D. W. Stork en Jhr. M. de Jonge bij het Verslag van de genoemde Staatscommissie.

De commissie kwam evenwel tot de slotsom dat ... dergelijke regeling met betrekking tot het personeel ... de landmacht in Indië reeds daarom niet in aanmerk... kan komen omdat zij zich in hare voorstellen beper... heeft tot hetgeen zij dringend noodig achtte voor ... inhalen van een in vele opzichten grooten achterst... daarbij slechts rekening houdende met de oogenblik... lijke behoeften en hare uitkomsten zooveel moge... toetsende door vergelijking van de militaire bezo... gingen met de bestaande salarissen voor de burgerlijk... dienaren.

Zij is dan ook van oordeel dat eene aanvanke... slechts gedeeltelijke toekenning van de noodzakelijk ... achte inkomstenverbetering niet met de billijkheid ... zijn overeen te brengen en houdt zich overtuigd dat ... geleidelijke verhooging van inkomsten niet voldoen... zou blijken om het bestaande en — ook in officiers... rangen — steeds meer dreigende verloop te stuiten.

Afgescheiden hiervan zou de commissie eene geleide... lijke invoering als hierboven ter sprake gebracht, voor... de Indische landmacht practisch niet wel uitvoerbaar achten. De daartoe in te stellen berekeningen, noodig om voor ieder militair het verschil te kennen tusschen de bezoldiging volgens de nieuwe regelen en die op de ... ouden voet, zouden namelijk niet alleen zeer talrijk worden, maar bovendien zeer ingewikkeld, wegens het verschil in grondslagen tusschen de beide regelingen, bijvoorbeeld ten aanzien van het toekennen van periodieke verhoogingen en gezinstoelagen, het stellen van maandelijksch traktement van een deel der tot nog toe soldijgenietenden gepaard met het opnemen van verschillende wisselvallige inkomsten in de traktementen ... deels ook in de soldijen, enz. enz.

Meent de commissie derhalve slechts eene aanstonde volledige invoering van de nieuwe bezoldigingsregeling te kunnen aanbevelen, ook op de noodzakelijkheid om een zoo spoedig mogelijk in werking treden acht zij zich verplicht nadrukkelijk de aandacht te vestigen.

Het is haar namelijk uit de van verschillende belanghebbenden, zoowel groepsgewijze als individueel, ontvangen gegevens gebleken dat in het algemeen bij de militaire landsdienaren de geldelijke omstandigheden zwaar drukken, bij de gehuwden in de subalterne officiersrangen en daar beneden zelfs in die mate dat van een noodtoestand gesproken kan worden.

§ 31. Overzicht van de overgangsbepalingen, welke door de commissie noodig worden geacht.

De overgangsbepalingen, welke door de commissie noodig worden geacht en waarvan in verschillende onderdeelen van het verslag melding wordt gemaakt, laten zich als volgt samenvatten:

1. Op de niet-Europeesche korporaals-schrijver, die bij invoering van de nieuwe regeling reeds met gunstig gevolg het examen voor Europeesch sergeant-schrijver hebben afgelegd, op de op dat tijdstip reeds in dienst zijnde niet-Europeesche korporaals- en soldaten-stafschrijver en op de alsdan reeds in het candidatenregister voor soldaatstafschrijver opgenomen niet-Europeesche militairen, zijn — voor wat de laatstbedoelde militairen betreft, nadat zij tot soldaat-stafschrijver zijn aangesteld — behoudens de in de Algemeene Order voor het Indisch Leger 1918 No. 100 en de hieronder genoemde uitzonderingen, voor zooveel mogelijk van toepassing alle voor brigadiers en ongegradueerden van de aanvullingstroepen geldende bepalingen.

Met betrekking tot pensioen en onderstand, zoo voor zichzelf als voor hun gezin, zijn zij gelijkgesteld aan de inheemsche korporaals en soldaten.

Zij kunnen geen deelgenoot worden aan het Weduwen- en Weezenfonds voor Europeesche militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen (Zie § 2).

2. De bij invoering van de nieuwe regeling in dienst zijnde ongegradueerde Amboineesche militairen — behalve zij, die in een strafcursus zijn geplaatst — worden zonder nadere beproeving in de 1e klasse der soldaten gerangschikt, doch kunnen om redenen van gedrag na dat tijdstip, in de 2e klasse worden teruggesteld (Zie § 2).

3. De bij invoering van de nieuwe regeling reeds in dienst zijnde Europeesche en met hen gelijkgestelde niet-Europeesche onderofficieren, die den leeftijd van 20 jaar nog niet hebben bereikt, genieten wanneer zij ongehuwd zijn hetzelfde traktement als hun gehuwde ranggenooten.

Voor beide categoriën van onderofficieren telt echter — evenals voor alle overige op bedoeld tijdstip in dienst zijnde Europeesche en met hen gelijkgestelde onderofficieren — de diensttijd als onderofficier, volbracht vóór het bereiken van den 20-jarigen leeftijd, niet mede als diensttijd voor de periodieke traktementsverhoogingen (Zie § 7 en de bijzondere bepalingen bij bezoldigingsschaal No. 12).

4. De bij invoering van de nieuwe regeling reeds in dienst zijnde, met vrouwen van hun landaard gehuwde Amboineesche korporaals en soldaten, blijven bij verpleging in de militaire hospitalen, ten behoeve van hun gezin of van de uit een zoodanig huwelijk den vader overgebleven kinderen, aanspraak behouden op een rantsoen levensmiddelen, als bedoeld in § 8 van het militair tarief No. 15, of de vergoeding daarvoor, doch zij hebben alsdan, ten behoeve van dat gezin of van die kinderen, geen recht op verstrekking van rijst en zout of van de vergoeding daarvoor (Zie § 9).

5. De militie- en landstormplichtigen en de reservisten, die bij invoering van de nieuwe regeling in werkelijken dienst zijn en alsdan hoogere inkomsten genieten dan waarop zij volgens die regeling aanspraak kunnen doen gelden, blijven in het genot van die hoogere inkomsten, zoolang zij onafgebroken in werkelijken dienst blijven (Zie § 15).

6. De bij invoering van de nieuwe regeling in dienst zijnde niet-Europeesche burgerlijke schrijvers, die als burgerlijk schrijver der 3e klasse, slechts hebben voldaan aan het examen voor niet-Europeesch-burgerlijk schrijver van die klasse, genieten de bezoldiging aangegeven in de bijzondere bepalingen op bezoldigingsschaal No. 21.

7. Zij, die op het tijdstip van invoering der nieuwe bezoldigingsregelingen, meer inkomsten mochten genieten dan waarop zij volgens die regelingen aanspraak kunnen doen gelden, blijven in het genot van die hoogere inkomsten tot het tijdstip, waarop door bevorderingen of periodieke verhoogingen die hoogere inkomsten worden overschreden.

Deze algemeene regel geldt niet voor geweermakers, hoefsmeden en Inlandsche zadelmakers; voor hen gelden de bijzondere regelingen, opgenomen in § 20 van het verslag.

8. De op het tijdstip van invoering der nieuwe regeling in dienst zijnde Europeesche onderofficieren, die

den dienst binnen één jaar na dat tijdstip verlaten
alsdan zijn onderworpen aan de bepalingen van
pensioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 2
blijven aanspraak behouden op de gratificatie
f 100.—, vastgesteld bij artikel 2 § 2 van het in Indi
Staatsblad 1905 No. 562 opgenomen Koninklijk beslu
van 20 September 1905 No. 60 (Zie § 24).

9. De bij invoering der nieuwe regeling in dien
zijnde Europeesche militairen, zoowel zij die in Ind
als zij die in Nederland zijn aangenomen, die nog
onderworpen aan de bepalingen van het gagementsreg
ment (Indisch Staatsblad 1876 No. 44), kunnen zich de
gewenscht vóór het verlaten van den militairen dien
onder de in artikel 3 van het Koninklijk besluit v
17 Februari 1905 No. 8 (Indisch Staatsblad No. 299)
noemde voorwaarden, alsnog onderwerpen aan de beg
lingen van het pensioenreglement in Indisch Staatsbl
1905 No. 299.

Maken zij daarvan geen gebruik, dan blijven, ook
hen die in Indië zijn aangenomen, van toepassing de b
palingen, vervat in genoemd gagementsreglement en
bepalingen betreffende gratificatiën bij het verlaten v
den dienst, vastgesteld bij het Koninklijk besluit v
3 Maart 1888 No. 17 (Indisch Staatsblad No. 81), zoo
dat sedert is gewijzigd.

Voorts ware — zoo aan de voorgestelde pensioen
terugwerkende kracht wordt verleend tot 5 Novemb
1918 — aan hen, die sedert dien datum het leger
gagement hebben verlaten en niet opnieuw in dienst
getreden, desgewenscht alsnog pensioen toe te kenne
overeenkomstig de door de commissie voorgestelde b
dragen, tegen terugstorting in 's lands kas van de gra
ficatiën welke zij, ingevolge artikel 3 van het zoo
genoemd Koninklijk besluit, bij het verlaten van
militairen dienst hebben ontvangen (Zie § 25).

10. Op de bij invoering van de nieuwe regeling
dienst zijnde Europeesche militairen, die onderworp
zijn aan het pensioenreglement in Indisch Staatsblad 19
No. 299, blijft, ook al zijn zij in Indië aangenomen, d
reglement — gewijzigd overeenkomstig de voorstell
der commissie — van toepassing.

Ook op de na het tijdstip van invoering der nieuw
regeling op de voorwaarden van aanvullingstroepen
Indië opnieuw in dienst tredende gewezen militairen, d
vóór dat tijdstip als Europeesch militair hebben gedie
zijn van toepassing de bepalingen, vervat in het pe
sioenreglement in Indisch Staatsblad 1905 No. 2
(Zie § 25).

11. Aan de op het tijdstip van invoering der nieuw
regeling reeds in dienst zijnde niet-Europeesche mil
tairen, die als militair beneden den rang van sergeant
le klasse het leger met recht op onderstand voor een
verlaten, en die volgens de voorgestelde regeling een
onderstand deelachtig zouden worden, waarvan het
bedrag lager is dan dat van den onderstand, waarop zij
aanspraak zouden hebben kunnen doen gelden, wanneer
zij vóór bedoeld tijdstip het leger hadden verlaten, wordt
een onderstand toegekend tot laatstbedoeld bedrag. (Zie
§ 25).

§ 32. Slotbeschouwingen.

Bij haren arbeid ondervond de commissie in ruime
mate het bezwaar van de ingewikkeldheid en gering
overzichtelijkheid van de bestaande bezoldigingsregeling;
niet dan ten koste van veel tijd heeft zij zich van de

verschillende détails dier regeling en hun oorsprong
rekenschap kunnen geven, waarbij het haar herhaaldelijk
trof, dat door het aanbrengen van partiëele, enkele
groepen van militairen betreffende, wijzigingen schade
werd toegebracht aan den onderlingen samenhang der
bepalingen of aan de billijkheid jegens niet in de bezol-
digingsverbeteringen begrepen groepen.

Uiteraard heeft de commissie zich beijverd om een
eenvoudiger stelsel op te bouwen en er ernstig naar ge-
streefd daarbij volledigheid te paren aan eene juiste
waardeering van de verschillende factoren welke van
invloed behooren te zijn op de bezoldigingen van de tal-
rijke groepen, welke in het leger vertegenwoordigd zijn.

Desondanks kan zij bij de beëindiging van haar taak
niet de overtuiging met zich wegdragen, dat eene nieuwe
bezoldigingsregeling als door haar voorgesteld gedurende
jaren zou kunnen blijven voldoen aan de eischen van de
practijk.

Daarvoor wisselen niet alleen de tijdsomstandigheden
te snel, maar zijn ook sommige veranderingen, zooals
die in de legersamenstelling, welke de commissie tot op-
lossing van het rasonderscheidsvraagstuk aan hare be-
zoldigingsvoorstellen meende te moeten vastkoppelen, te
ingrijpend om aanstonds in al hare gevolgen met vol-
strekte zekerheid te kunnen worden overzien. Bovendien
is het geenszins uitgesloten, dat het vaststellen van
nieuwe grondslagen voor een algemeen Indisch bezoldi-
gings- en pensioensstelsel binnen korten tijd eene grond-
dige herziening van de nieuwe militaire bezoldigings-
regelen zal vereischen.

Min of meer ingrijpende wijzigingen in die regelen
zijn dus ook in de toekomst weer te verwachten en het
wil der commissie raadzaam voorkomen dat al aanstonds
maatregelen worden genomen om te voorkomen dat bij
die herzieningen de vaste lijn van de regeling en de on-
derlinge samenhang van bepalingen verloren gaat.

Daarom veroorlooft zich de commissie de oprichting aan
te bevelen van een afzonderlijk kantoor bij het Depar-
tement van Oorlog ter behandeling van alle zaken welke
de betalingsvoorwaarden van het personeel bij de land-
macht betreffen. Door aan dat kantoor, voeling houden-
de met de vakvereenigingen, tevens de behartiging van
de andere materiëele belangen van den militair, zooals
op het gebied van voeding en huisvesting, op te dragen
en het mede te belasten met hetgeen op het gebied van
de geestelijke behoeften noodig is, zal de onderlinge
samenhang van alle maatregelen welke tezamen de po-
sitie van den militair beheerschen het beste gewaarborgd
zijn.

BANDOENG, 13 Juni 1919.

De Commissie,

F. J. Kroesen.
A. H. Treu.
Mardjana.
H. L. Meijer.
I. J. Turangan.
J. C. van Nues.
E. D. B. Mans.
F. A. Bendeler.
G. Japin.

OPCARD 101

OVERZICHT van de door de Commissie in beschouwing genomen toelagen en van die, welke daarvan naar haar oordeel dienen te vervallen, dan wel, al dan niet gewijzigd, gehandhaafd moeten blijven of nieuw ingevoerd moeten worden. (Zie Hoofdstuk I, § 6).

Rang of betrekking.	Bestaande toelage.	Voorgestelde maandelijksche toelage (tenzij uitdrukkelijk anders vermeld).
A. OFFICIEREN.		
Luitenant-generaal	*f* 500.–	nihil.
Generaal-majoor	„ 300.–	nihil.
Kolonels, behalve die van den Militair Geneeskundigen Dienst	„ 100.–	nihil.
Gewestelijk militair commandant van Palembang, van de Wester Afdeeling van Borneo, van de Zuider- en Oester-Afdeeling van Borneo, van Celebes en Menado, van Ambon en Ternate of van Timor en Onderhoorigheden, luitenant-kolonel of majoor zijnde.	„ 100.–	nihil.
Luitenant-kolonel, plaatselijk militair commandant te Soerakarta of te Djokjakarta	„ 100.–	nihil.
Militaire commandanten van gewesten, waarvoor organiek een kapitein is aangewezen	„ 25.–	nihil.
Plaatselijk militaire commandanten beneden den rang van hoofdofficier, in de garnizoenen, welke daarvoor door den Commandant van het Leger worden aangewezen	„ 25.–	nihil.
Kapitein zijnde	„ 20.–	nihil.
Luitenant zijnde	„ 20.–	nihil.
Directeur der geweermakersschool	„ 20.–	nihil.
Constructeur bij den artillerie-constructiewinkel, kapitein of luitenant zijnde	„ 20.–	nihil.
Onderconstructeur bij den artillerie-constructiewinkel	„ 25.–	nihil.
Chef der pyrotechnische werkplaats, kapitein zijnde	„ 20.–	nihil.
Kapitein-vuurwerker bij de pyrotechnische werkplaats	„ 20.–	nihil.
Luitenant bij de pyrotechnische werkplaats	„ 50.–	nihil.
Secretaris der Permanente Militaire Spoorwegcommissie, niet den rang van kapitein bekleedende	„ 40.–	nihil.
Directeur der Hoefsmidsschool	„ 100.–	onveranderd.
Iedereen subalternen officier, belast met het geven van onderwijs aan den cursus ter voorbereiding van officieren van gezondheid voor de uitoefening van den militair geneeskundigen dienst te velde, gedurende de maanden, in welke die cursus wordt gehouden.	„ 100.–	onveranderd.
Iedereen subalternen officier van gezondheid, belast met het geven van onderwijs aan den cursus voor voortgezette militaire geneeskundige studie, gedurende de maanden, waarin die cursus wordt gehouden	„ 150.–	onveranderd.
Directeur van het centraal militair geneeskundig laboratorium te Weltevreden	„ 100.–	onveranderd.
Laborant bij het centraal militair geneeskundig laboratorium te Weltevreden	„ 36.–	onveranderd.
Officieren-onderwijzer aan de leergangen der Nederlandsche taal voor één lesuur per dag aan elke klasse van hoogstens 25 leerlingen	G. B. 5 September 1918 No. 8. Tarief 46 *a*.	nihil.
Officieren-magazijnmeester, geen majoor of hoofdmagazijnmeester zijnde, beheerders van het Magazijn van Oorlog en Gewestelijk Magazijn van kleeding en uitrusting te Bandoeng		
Officieren van den Topografischen Dienst	—	*f* 100.– „ 150.– (1)
Te wijzigen in:	—	
Luitenant-kolonels en majoors	—	
Subalterne officieren	—	

(1) De daggelden op dagen, waarop geen buitenwerk wordt verricht, vervallen.

Rang of betrekking.	Bestaande toelage.	Voorgestelde maandelijksche toelage (tenzij uitdrukkelijk anders vermeld).
Officieren, in of boven de vastgestelde sterkte, bij de opleidingsbrigade in beproeving, in afwachting hunner vaste plaatsing, nadat zij volgens een ter zake door het Hoofd van den Topografischen Dienst afgegeven verklaring met „nuttig werk" zijn belast	—	ƒ 100.— (1)
Officieren van de Vliegafdeeling	G. B. 10 Juli 1918 No. 30.	—
Te wijzigen in:	—	
Commandant	—	„ 100.—
Officier dienstdoende als ingenieur	—	„ 100.—
Leerling-vliegenier	—	„ 75.—
Vliegenier met internationaal brevet	—	„ 150.—
Vliegenier met militair brevet	—	„ 200.—
Instructeur	—	„ 250.—
Voors per kwartier vlucht:		
Leerling-vliegenier	—	„ 1.—
Vliegenier en instructeur gewone vlucht	—	„ 2.—
Vliegenier en instructeur overlandvlucht en verkenningsvlucht bij oefeningen en manoeuvres	—	„ 3.—
B. MILITAIREN BENEDEN DEN RANG VAN OFFICIER		
Plaatselijk militaire commandanten beneden den rang van hoofdofficier, in de garnizoenen, welke daarvoor door den commandant van het leger worden aangewezen		
Onderluitenant of adjudant-onderofficier, dd. officier zijnde	ƒ 20.—	nihil.
Onderofficier, beneden den rang van adjudant-onderofficier zijnde	„ 15.—	nihil.
Korporaal zijnde	„ 9.—	nihil.
Opzichter bij het Remonte-depôt	„ 30.—	nihil.
Sectiechefs bij de landrente-opnemingsbrigades, adjudant-onderofficier zijnde	„ 40.—	nihil.
Onderofficieren-topograaf:		
Bij de Triangulatiebrigade	—	ƒ 80.— (1)
Bij de overige brigades op de buitenbezittingen	—	„ 50.— (1)
Bij de overige brigades op Java en Madoera	—	„ 20.—
Opziener bij de pyrotechnische werkplaats	„ 115.—	nihil.
Onderopziener bij de pyrotechnische werkplaats	„ 50—75	ƒ 25.—
Adjudant-onderofficier-vuurwerker, onderwijzer bij de pyrotechnische werkplaats	„ 50.—	„ 25.—
Sergeant-majoor, sergeant- of korporaal-laborant bij de pyrotechnische werkplaats	„ 50—75	„ 50.—
Onderluitenant of adjudant-onderofficier van de Militaire Administratie, instructeur bij de kaderschool van de Cavalerie te Salatiga	„ 15.—	nihil.
Onderofficier, instructeur bij de kaderscholen der Infanterie en Artillerie, dan wel bij de kaderscholen, behoorende tot de kader- en korpsscholen der Cavalerie en Genie, den rang bekleedende van:		
Adjudant-onderofficier, opperwachtmeester of sergeant-majoor	„ 30.—	ƒ 20.—
Europeesch sergeant of wachtmeester	„ 20.—	onveranderd.
Inlandsch sergeant of wachtmeester	„ 10.—	
Onderofficier-instructeur, belast met het geven van onderricht in het exerceeren, schermen, de gymnastiek, reglementen en dienstvoorschriften aan de leerlingen van den Topografischen cursus van de kaderschool te Magelang	„ 15.—	onveranderd.
Adjudant-onderofficier of sergeant-majoor-telegrafist of radiotelegrafist, instructeur bij het korps genietroepen	„ 30.—	ƒ 20.—
Hoefsmid-onderwijzer bij de Hoefsmidschool	„ 60.—	nihil.
Vaste onderwijzers in het schermen en in de gymnastiek	tarief 46 *a*.	—
Te wijzigen in:	—	—
Onderwijzers in beide vakken	—	ƒ 15.—
Onderwijzers in één der vakken	—	„ 7.50
Europeesch onderwijzer bij een korpsschool	ƒ 10.—	„ 10.—
Amboineesch of Inlandsch onderwijzer bij een korpsschool	„ 7.50	
Bestuurders van ter beschikking van officieren van gezondheid gestelde Gouvernements-automobielen, den rang bekleedende van korporaal of soldaat	„ 5.—	nihil.
Den Adjudant onderofficier, die bij het commandant der Cavalerie te Salatiga dienst doet als pikeur	„ 30.—	nihil.

(1) De daggelden op dagen, waarop geen buitenwerk wordt verricht, vervallen.

Rang of betrekking.	Bestaande toelage.	Voorgestelde maandelijksche toelage (tenzij uitdrukkelijk anders vermeld).
Sergeanten, toegevoegd aan de inspectie der draagbare wapenen en geweermakersschool	ƒ 1.— p.d.	nihil.
Knechts bij de garnizoensateliers	tarief 46 *b*. C. 10.	nihil.
Daggelden voor soodanige werkzaamheden als kruitkeeren, vullen en ledigen van holle kogels, vermallen enz., waartoe bekwame artilleristen moeten gebezigd worden enz	tarief 46 *b*. E. 12.	nihil.
Voor het verven, teeren en merken van het materieel der Artillerie	tarief 46 *b*. En. 14 *c*.	nihil.
Werkgeld aan militairen van andere korpsen dan dat der genie-werklieden, aan de geniewerken arbeidende	tarief 46 *b*. I. 20.	nihil.
Dag- of werkgelden aan personeel van het militair huis van arrest	tarief 46 *b*. K. 22.	ƒ 15.— alleen in den rang van korporaal.
Daggelden als genoemd onder tarief 46 *b*. M. 23	ƒ 1.— p.d.	nihil.
Daggelden als genoemd onder tarief 46 *b*. M. 22*a*	„ 0.50 p.d.	ƒ 15.— alleen beneden den rang van sergeant 1e klasse.
Atelierchefs bij de Militaire Strafgevangenis	„ 0.50 p.d.	ƒ 15.—
Daggeld aan de ziekenopzichters, ziekenverplegers, ziekenverpleegsters en het bedieningspersoneel voor de verzorging en verpleging van lijders aan door den Commandant van het Leger aan te geven besmettelijke ziekten, gedurende den tijd dier verpleging op de besmettelijke afdeeling	„ 0.20 p.d.	„ 0.50 p.d.
Remuneratie voor betaalmeesters bij de geniewerken	tarief 46 *c*. D. 11.	sergeanten-majoor-betaalmeester der Genie: nihil; overigens onveranderd.
Verplegers van zieke paarden of militairen	tarief 46 *c*. H. 18.	nihil.
Barbiers bij een hospitaal	tarief 46 *c*. K. 20.	onveranderd.
Militairen in de provoosthuizen voor tabak en sirie	tarief 46 *c*. S. 33.	—
Te wijzigen in:	—	ƒ 0.15 p.d.
Onderofficieren	—	„ 0.10 p.d.
Militairen beneden den rang van sergeant 2e klasse		
Vacatieloonen aan Europeesche of daarmede gelijkgestelde officieren en militairen beneden den rang van officier, dienst verrichtende als gezworen translateur of tolk	tarief 46 *c*. T. 34.	onveranderd.
Uitkeering aan de Europeesche militairen voor het wasschen der fournituren en het vullen der stroozakken enz	tarief 46 *c*. U. 37.	nihil.
Premiën aan het kader belast met het geven van onderwijs aan de recruten en technisch ongeoefenden	tarief 46 *c*. W. 39.	—
Te wijzigen in:	—	ƒ 15.—
Den instructeur	—	„ 7.50
Den hulpinstructeur	ƒ 10.—	nihil.
Trein-soldaat-zadelmaker	„ 5.—	nihil.
Trein-soldaat-wagenmaker	„ 10.—	nihil.
Zadelmaker bij een mitrailleur-compagnie	„ 10.—	nihil.
Hoefsmid bij een mitrailleur-compagnie	tarief 46 *c*. A.A. 47.	—
Koks en bijkoks in de militaire hospitalen	—	ƒ 15.—
Te wijzigen in:	—	„ 7.50
Voor de militaire hospitalen der 1e en 2e klasse:		
Aan den kok	—	„ 10.—
Aan den bijkok	—	„ 5.—
Voor de overige hospitalen:		
Aan den kok	tarief 46 *c*. H.H. 54.	ƒ 5.— aan militairen beneden den rang van sergeant 1e klasse.
Aan den bijkok		
Remonteberijders der Cavalerie en Artillerie, zoomede het personeel van het remontedepôt	tarief 46 *c*. T.T. 65.	nihil.
Europeesche sergeanten dienstdoende als brigade-commandant bij de marechaussee-compagnieën der veldbataljons Infanterie		

OPCARD 101 V3

Rang of betrekking.	Bestaande toelage.	Voorgestelde maandelijksche toelage (tenzij uitdrukkelijk anders vermeld).
Koks en bijkoks bij de menages van de korpsen	tarief 46 *c.* B.B.B. 73.	–
Te wijzigen in:		
Koks, ongeacht landaard en sterkte van de menage	–	*f* 10.–
Bijkoks, ongeacht landaard en sterkte van de menage	–	„ 5.–
Hofmeester der onderofficiersmenage	–	„ 5.–
Geweermaker in opleiding voor fijnbankwerker en den geweermaker-fijnbankwerker	tarief 46 *c.* G.G.G. 81.	nihil.
Militairen bij het wapen der Artillerie wegens bijzondere dienstverrichtingen:		–
Vuurleiders	*f* 0.10 p.d.	nihil.
Peilers	„ 0.08 p.d.	sergeant
		1e klasse: korporaal: *f*
Hulppeilers	„ 0.05 p.d.	korporaal: nihil
		ongegradueerd: *f* 5.–
Waarnemers	„ 0.05 p.d.	*f* 5.–
Telefonisten	„ 0.05 p.d.	„ 5.–
Kanonniers-stukscommandant	„ 0.05 p.d.	nihil.
Stukkenknechts voor snelvuurgeschut	„ 0.04 p.d.	nihil.
Stukkenknechts voor de mitrailleurs tevens mitrailleur-schutter	„ 0.04 p.d.	nihil.
Wachtmeester-batterijkijker, tevens hulpwaarnemer	„ 0.10 p.d.	nihil.
Geoefende élève-trompetters enz.	„ 0.07 p.d.	nihil.
Personeel voor buitengewone diensten bij de africhting, op dagen dat buitengewone diensten zijn verricht.	„ 0.04 p.d.	*f* 0.10 p.d.
Stukkenknechts	„ 0.04 p.d.	nihil.
Onderofficieren-onderwijzer aan de leergangen der Nederlandsche taal voor één lesuur per dag aan elke klasse van hoogstens 25 leerlingen	„ 36.—	onveranderd.
Europeesche onderofficieren der Artillerie, belast met het geven van onderwijs aan de niet-Europeesche militairen, die bij de kaderscholen worden opgeleid voor tusschenkader	„ 20.—	onveranderd.
Gedetineerden, waaronder schrijvers en verdere geëmployeerden.	tarief 46 *b.* K. 22	–
Te wijzigen in:		
Voor alle rangen en landaarden:		
Uitmuntend werkman hoogstens	–	*f* 0.15 p.d.
Goed werkman hoogstens	–	„ 0.10 p.d.
Minder geoefend werkman hoogstens	–	„ 0.05 p.d.
Niet-Europeesche korporaals-ziekenverpleger, behoorende tot den verplegingsdienst, die voldoen aan door den Commandant van het Leger vast te stellen eischen met betrekking tot de kennis van de Nederlandsche taal	*f* 0.05 p.d.	nihil.
Inlandsche hospitaal-soldaten, die kunnen lezen en schrijven	„ 0.05 p.d.	nihil.
Inlandsche militairen beneden den rang van korporaal, ingedeeld bij den transporttrein in Atjeh en Onderhoorigheden, die belast zijn met de verpleging en africhting van olifanten	„ 0.15 tot „ 0.25 p.d.	*f* 5.–
Hulprijwielherstellers	„ 0.05 p.d.	nihil.
Militairen, die tijdelijk optreden in een der ambachten, door het personeel der Artillerie-werklieden uitgeoefend, geen artillerie-werkman zijnde	tarief 46 *b.* A. 3.	onveranderd.
Ziekenverplegers beneden den rang van onderofficier in 't bezit van het militaire diploma	nihil.	*f* 15.–
Ziekenverplegers beneden den rang van onderofficier in 't bezit van het bondsdiploma	nihil.	„ 30.–
Onderofficier-ziekenverplegers beneden den rang van onderluitenant, in 't bezit van het bondsdiploma	nihil.	„ 15.–
Stafmuzikant 1e klasse van de politie	nihil.	„ 20.–

Rang of betrekking.	Bestaande toelage.	Voorgestelde maandelijksche toelage (tenzij uitdrukkelijk anders vermeld).
C. BURGERLIJKE AMBTENAREN.		
Chef der reproductie, burgerlijk ambtenaar	*f* 25.—	nihil.
Teekenaars bij den Topografischen Dienst, burgerlijk ambtenaar zijnde	„ 30.—	nihil.
Ambtenaren of militairen belast met het administratief beheer van het photografisch atelier, het lithografisch etablissement, den instrumentmakerswinkel en de teekenzaal bij de Topografische Inrichting	„ 25.—	nihil.
Burgerlijke ambtenaren-topograaf:		
a. bij de triangulatiebrigade	–	*f* 100.—
b. bij de overige brigades op de buitenbezittingen	–	„ 75.— (1)
c. bij de brigades op Java	–	„ 50.—

(1) De daggelden op dagen, waarop geen buitenwerk wordt verricht, vervallen.

BIJLAGE II.

STAAT van gratificatiën en premiën, met uitzondering van die, welke ongewijzigd waren te handhaven (Zie Hoofdstuk I, § 13).

A. GRATIFICATIÉN VOOR EERSTE UITRUSTING.

Bij bevordering of benoeming tot sergeant 2e klasse . . . . . ƒ 50.—
Bij bevordering van sergeant 2e klasse tot sergeant 1e klasse . . . . . „ 50.—
Bij aanstelling als burger / Bij bevordering als korporaal of brigadier | tot sergeant 1e klasse of sergeant-majoor „ 100.—
Bij bevordering van sergeant 1e klasse of van sergeant-majoor tot adjudant-onderofficier . . . . „ 500.—
Bij benoeming als burger of als militair beneden den rang van onderofficier tot militair apothekersassistent . . . . . „ 600.—
Bij bevordering van sergeant 1e klasse of sergeant-majoor tot onderluitenant . . . . . „ 800.—
Bij bevordering van adjudant-onderofficier tot onderluitenant . . . . . „ 300.—
Bij benoeming tot officier ƒ 1500.—, in voorkomende gevallen verminderd met de in verschillende onderofficiersrangen reeds genoten gratificatiën.

B. GRATIFICATIÉN VOOR UITRUSTING BIJ DETACHEERING VAN UIT INDIË NAAR NEDERLAND.

Bij detacheering als leeraar of leerling bij de Hoogere Krijgsschool, als leeraar bij de Koninklijke Militaire Academie, de Cadettenschool of den Hoofdcursus, dan wel tot het volgen van de Rij- en Hoefsmidschool te Amersfoort:
a. aan den betrokken officier . . . . . ƒ 1000.—
b. ten behoeve van diens echtgenoote . . . . . „ 1000.—
c. ten behoeve van ten hoogste 2 wettige of gewettigde kinderen per kind . . . . . „ 250.—

C. GRATIFICATIÉN VOOR HET MET GOEDEN UITSLAG VOLBRENGEN VAN DE STUDIÉN AAN DE HOOGERE KRIJGSSCHOOL.

Aan den officier, die met goeden uitslag de krijgskundige studiën en de daaropvolgende detacheeringen heeft volbracht . . . . . ƒ 2000.—
Aan den officier, die met goeden uitslag de studiën voor den Intendance-dienst en de daaropvolgende detacheeringen heeft volbracht . . „ 1500.—

D. PREMIÉN.

Ter beschikking van den Inspecteur van den Militair Geneeskundigen Dienst voor het beloonen van de goede waarneming door militairen van bijzondere betrekkingen bij dien dienst, waarvoor normaal burgerpersonen worden aangewezen op eene hoogere dan de militaire bezoldiging, per jaar: ƒ 5000.—.

Bijlage III.

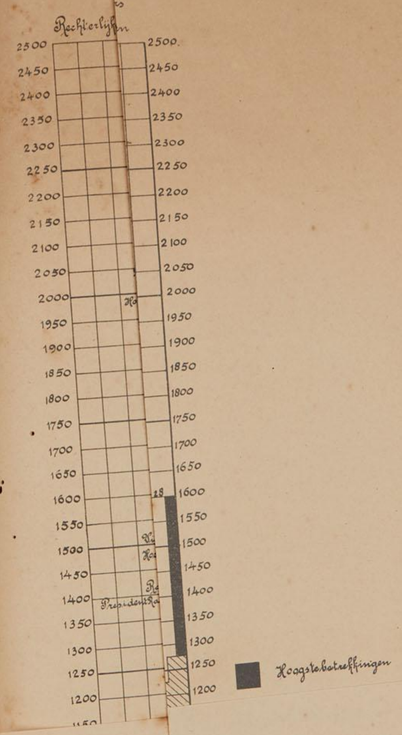

STAAT van gratificatiën en premiën, met uitzondering van die, welke ongewijzigd waren te handhaven (Zie Hoofdstuk I, § 13).

A. GRATIFICATIËN VOOR EERSTE UITRUSTING.

Bij bevordering of benoeming tot sergeant 2e klasse ..... ƒ 50.—
Bij bevordering van sergeant 2e klasse tot sergeant 1e klasse ..... „ 50.—
Bij aanstelling als burger } tot sergeant 1e klasse of sergeant-majoor } „ 100.—
Bij bevordering als korporaal of brigadier }
Bij bevordering van sergeant 1e klasse of van sergeant-majoor tot adjudant-onderofficier ..... „ 500.—
Bij benoeming als burger of als militair beneden den rang van onderofficier tot militair apothekersassistent ..... „ 600.—
Bij bevordering van sergeant 1e klasse of sergeant-majoor tot onderluitenant ..... „ 800.—
Bij bevordering van adjudant-onderofficier tot onderluitenant ..... „ 300.—
Bij benoeming tot officier ƒ 1500.—, in voorkomende gevallen verminderd met de in verschillende onderofficiersrangen reeds genoten gratificatiën.

B. GRATIFICATIËN VOOR UITRUSTING BIJ DETACHEERING VAN UIT INDIË NAAR NEDERLAND.

Bij detacheering als leeraar of leerling bij de Hoogere Krijgsschool, als leeraar bij de Koninklijke Militaire Academie, de Cadettenschool of den Hoofdcursus, dan wel tot het volgen van de Rij- en Hoefsmidschool te Amersfoort:

a. aan den betrokken officier ..... ƒ 1000.—
b. ten behoeve van diens echtgenoote ..... „ 1000.—
c. ten behoeve van ten hoogste 2 wettige of gewettigde kinderen per kind ..... „ 250.—

C. GRATIFICATIËN VOOR HET MET GOEDEN UITSLAG VOLBRENGEN VAN DE STUDIËN AAN DE HOOGERE KRIJGSSCHOOL.

Aan den officier, die met goeden uitslag de krijgskundige studiën en de daaropvolgende detacheeringen heeft volbracht ..... ƒ 2000.—
Aan den officier, die met goeden uitslag de studiën voor den Intendance-dienst en de daaropvolgende detacheeringen heeft volbracht .. „ 1500.—

D. PREMIËN.

Ter beschikking van den Inspecteur van den Militair Geneeskundigen Dienst voor het beloonen van de goede waarneming door militairen van bijzondere betrekkingen bij dien dienst, waarvoor normaal burgerpersonen worden aangewezen op eene hoogere dan de militaire bezoldiging, per jaar: ƒ 5000.—.

Bijlage III.

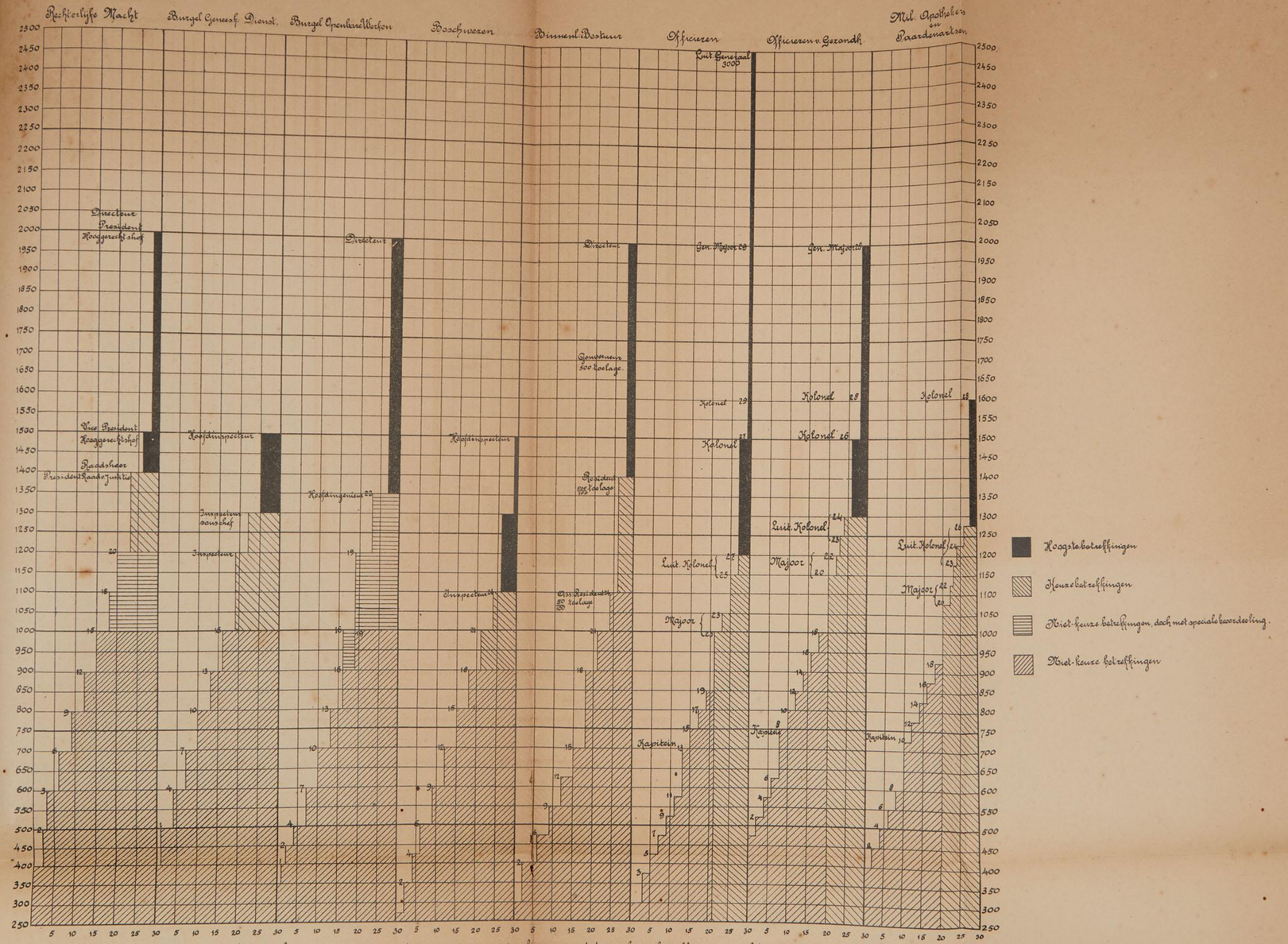

Gemiddeld maandelijksch inkomen genoten over 20 dienstjaren en zonder benoeming tot een keuzebetreffing in guldens.

765(775) 745 657.5(682.5) 585 550. 550. 745 662.5.

Pensioen na 20 dienstjaren zonder benoeming tot een keuzebetreffing in guldens.

3000(3300) 3000 2850(3300) 2700 2700

Bereikbaar maximum pensioen na 30 dienstjaren zonder benoeming tot een keuzebetreffing in guldens.

4500(5400) 4500 4500(6075) 4050 4950

OVERZICHT van het bedrag der inkomsten per maand van soldijgenietende Europeesche militairen der Infanterie.

Omschrijving der Inkomsten. (1)	EUROPEANEN.										Toelichting.
	Adjudant Onderofficier.		Sergeant-majoor.		Sergeant (Fourier).		Korporaal.		Soldaat.		
	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	
Aanwangssoldij	ƒ 90 —	ƒ 90 —	ƒ 67 50	ƒ 67 50	ƒ 45 —	ƒ 45 —	ƒ 28 50	ƒ 28 50	ƒ 15 —	ƒ 15 —	(1) Toelagen en tegemoetkomingen voor bijzondere werkzaamheden of bekrekkingen, als brigade-commandant bij de Marechaussee op Java, vaste onderwijzer in gymnastiek of schermen, onderwijzer aan eene korpsschool, telefonist in de verdedigingswerken, ongecommandeerd kok of bijkok enz., zijn buiten beschouwing gelaten.
Vergoeding levensmiddelen	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	
Idem voor het gezin	17 40	— —	17 40	— —	17 40	— —	17 40	— —	17 40	— —	
Vergoeding kleeding	15 —	15 —	5 75	5 75	5 75	5 75	4 25	4 25	4 25	4 25	
Vergoeding huishuur	30 —	30 —	20 —	20 —	20 —	20 —	7 50	7 50	7 50	7 50	
Vergoeding licht	3 33	3 33	3 33	3 33	3 33	1 53	1 53	1 53	1 53	1 53	
„ water	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	
„ meubilair	10 —	7 50	10 —	7 50	10 —	4 55	6 —	2 65	6 —	2 65	
„ wasschen en vullen van nachtlegers	0 30	0 30	0 30	0 30	0 30	0 30	0 30	0 30	0 30	0 30	
Vergoeding schoenreparatie	— —	— —	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	
Bijslag voeding	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	9 —	9 —	9 —	9 —	
Herverbintenispremie	5 20	5 20	5 20	5 20	5 20	5 20	5 20	5 20	5 20	5 20	
							— —	— —	— —	— —	
Totaal	207 23	187 33	166 03	146 13	143 53	118 83	102 13	81 38	88 63	67 88	
Komt bij:											
Na 3 jaar dienst in den rang	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	2 40	2 40	— —	— —	
Na 6 jaar dienst (c.q. in den rang)	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	2 40	2 40	3 60	3 60	
Na 9 jaar dienst	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 80	1 80	
Maximum zonder pensioen	222 23	202 33	181 03	161 13	158 53	133 83	106 93	86 18	94 03	73 28	
Norm. pensioen	50 —	50 —	43 33	43 33	40 50	40 50	32 08	32 08	27 50	27 50	
Maximum bij genot van normaal pensioen	272 23	252 33	224 36	204 46	199 03	174 33	139 01	118 26	121 53	100 78	
Totale pensioenverhooging	20 83	20 83	18 66	18 66	13 66	13 66	8 75	8 75	7 91	7 91	
Maxim. inkomsten	293 06	273 16	243 02	223 12	212 69	188 04	147 76	127 01	129 44	108 69	

OVERZICHT der bedragen welke thans aan sommige categorieën van soldijgenietende Europeesche militairen maandelijks meer worden toegekend dan de inkomsten vermeld in bijlage IV.

Wapens en Diensten.	Europeanen. Adjudant-onder-officier.	Sergeant-majoor.	Sergeant of Fourier.	Korporaal.	Soldaat.	Toelichtingen.
Ongegradueerden der 1e klasse van de verschillende wapens en de geniewerklieden der 2e en 3e klasse	— —	— —	— —	— —	1 20	(1) De foerage ƒ 22.50. (2) Bij de Ateliers ƒ 12.—
Instructeurs bij de kaderscholen van de verschillende wapens.	30 —	30 —	20 —	— —	— —	(3) De geweermakers bij de Ateliers, die aangesteld zijn, ontvangen bovendien premiën, welke variëeren van ± ƒ 25 tot ± ƒ 140 per maand.
Intendance.						
Kleer- en schoenmakers	90 —	90 —	67 50	52 50	— —	
Chef bakker	— —	— —	37 50	— —	— —	
Bakker	— —	— —	30 —	— —	— —	
Helper bakker	— —	— —	18 —	18 —	— —	
Leerling bakker 1e klasse	— —	— —	— —	— —	10 50	
„ „ 2e „	— —	— —	— —	— —	7 50	
Marechaussée.						
Marechaussée te velde	22 50	22 50	22 50	— —	— —	
Wielrijders.						
Wielrijders	1 50	1 50	1 50	1 50	1 50	
Rijwielhersteller (Chef)	— —	— —	45 —	— —	— —	
„ 1e klasse	— —	— —	37 50	37 50	37 50	
„ 2e „	— —	— —	30 —	30 —	30 —	
„ 3e „	— —	— —	19 80	19 80	19 80	
Leerling rijwielhersteller	— —	— —	— —	— —	12 —	
Vliegdienst.						
Vliegeniers	75 —	75 —	75 —	— —	— —	
Leerling vliegeniers en monteurs	40 —	40 —	40 —	— —	— —	
Hulpmonteurs	— —	— —	— —	30 —	— —	
Leerling monteurs	— —	— —	— —	— —	15 —	
Cavalerie.						
Adjudant-onderofficier pikeur	30 —	— —	— —	— —	— —	
Hoefsmid onderwijzer	60 —	60 —	— —	— —	— —	
Remonteberijders (ook van de Artillerie)	— —	3 —	3 —	3 —	3 —	
Opzichter bij het remonte-depot	30 —	30 —	— —	— —	— —	
Artillerie.						
Vuurleider	— —	— —	3 —	— —	— —	
Peiler	— —	— —	2 40	2 40	— —	
Hulppeiler	— —	— —	1 50	1 50	1 50	
Waarnemer	— —	— —	— —	1 50	1 50	
Stukscommandant	— —	— —	— —	— —	1 50	
Telefonist	— —	— —	1 50	1 50	1 50	
Stukkenknecht voor snelvuurgeschut	— —	— —	— —	— —	1 20	
Batterijkijker tevens hulpwaarnemer	— —	— —	3 —	— —	— —	
Geoefend élève trompetter	— —	— —	— —	— —	2 10	
Artillerie Constructiewinkel.						
Kader A. C. W.	— —	34 80	(1) 30 —	— —	— —	
Artillerie werklieden	30 —	27 —	24 —	21 —	18 —	
Geweermakersschool en Ateliers.						
Geweermakers (3)	90 —	60 —	30 —	21 —	(2) 21 —	
Sergeantbaas-geweermaker (3)	— —	— —	45 —	— —	— —	
Geweermaker fijn bankwerker	— —	— —	45 —	— —	— —	
Pyrotechnische werkplaats.						
Onderopziener	75 —	— —	— —	— —	— —	
Pyrotechnisten	— —	9 —	12 —	15 —	15 —	
Laborant	— —	75 —	75 —	75 —	— —	

Wapens en Diensten.	Europeanen. Adjudant-onder-officier.	Sergeant-majoor.	Sergeant of Fourier.	Korporaal.	Soldaat.	Toelichtingen.
Genie.						(4) De instructeurs nog ƒ 30.— meer. (5) Dit is de werkman 1e kl. De werklieden 2e en 3e kl. hebben onderscheidenlijk slechts ƒ 13.50 en ƒ 9.— meer.
Telegrafisten (4)	18 —	15 —	12 —	9 —	6 —	
Radiotelegrafisten (4)	21 —	18 —	15 —	12 —	9 —	
Zoeklichtbedienaars	45 —	40 50	36 —	29 10	27 —	
Seinsgast	58 —	45 50	35 50	27 —	18 —	
Teekenaars	30 —	27 —	24 —	21 —	(5) 18 —	
Geniewerklieden						
Automobiel-compagnie.						
Adjudant-onderofficier	12 30	— —	— —	— —	— —	
Sergeant-majoor instructeur	— —	17 40	— —	— —	— —	
Sergeant	— —	— —	15 —	— —	— —	
Autohersteller	45 —	40 50	36 —	19 50	15 —	
Leerling idem	— —	— —	— —	— —	— —	
Militair huis van arrest.						
Kader	— —	— —	30 —	15 —	— —	
Stafmuziek.						
Hulpkapelmeester	52 50	52 50	52 50	— —	— —	
Stafmuzikant 1e klasse	— —	— —	30 —	— —	— —	
„ 2e „	— —	— —	7 50	— —	— —	
„ 3e „	— —	— —	— —	3 —	— —	
Leerlingstafmuzikant 1e klasse	— —	— —	— —	— —	— —	

BIJLAGE VI.

OVERZICHT van het bedrag der inkomsten per maand van soldijgenietende Amboineesche militairen der Infanterie.

Omschrijving der Inkomsten.	Amboineezen.						Toelichtingen.
	Sergeant (Fourier).		Korporaal.		Soldaat.		
	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	
Aanvangssoldij	f 32 40	f 32 40	f 19 80	f 19 80	f 9 90	f 9 90	
Vergoeding levensmiddelen	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	17 40	
Idem voor het gezin	2 10	— —	2 10	— —	2 10	— —	
Vergoeding kleeding	5 75	5 75	4 25	4 25	4 25	4 25	
„ huishuur	7 —	7 —	2 —	2 —	2 —	2 —	
„ licht	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	
„ water	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	
„ meubilair	2 65	2 65	1 10	1 10	1 10	1 10	
Vergoeding wasschen en vullen van nachtleger	0 15	0 15	0 15	0 15	0 15	0 15	
Vergoeding schoeisreparatie	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	
Bijslag voeding	6 30	6 30	6 30	6 30	6 30	6 30	
Herverbintenis premie	3 33	3 33	3 33	3 33	3 33	3 33	
Totaal	83 13	81 03	62 48	60 08	52 58	50 48	
Na 3 jaar dienst in den rang	2 40	2 40	1 80	1 80	— —	— —	
„ 6 „ „ (c. q. in den rang)	2 40	2 40	1 80	1 80	3 60	3 60	
„ 9 „ „ („ „ „ „)	2 40	2 40	1 80	1 80	1 80	1 80	
„ 12 „ „	— —	— —	— —	— —	0 90	0 90	
Maximum inkomsten	f 90 33	88 23	67 88	65 48	58 88	56 78	

BIJLAGE VII.

OVERZICHT der bedragen welke thans aan sommige categorieën van soldijgenietende Amboineesche militairen maandelijks meer worden toegekend dan de inkomsten vermeld in bijlage VI.

Wapens en Diensten.	Amboineezen.			Toelichtingen.
	Sergeant of Fourier.	Korporaal.	Soldaat.	
Infanterie.				
Infanteristen 1e klasse, tamboers en hoornblazers	— —	— —	1 20	
Instructeur bij de kaderscholen	20 —	— —	— —	
Marechaussée.				
Marechaussée te velde	9 —	7 50	6 —	
Wielrijders.				
Wielrijders	1 50	1 50	1 50	
Rijwielhersteller 1e klasse	24 90	24 90	24 90	
„ 2e „	19 80	19 80	19 80	
„ 3e „	13 20	13 20	13 20	
Leerling rijwielhersteller	— —	— —	8 10	

BIJLAGE VIII.

OVERZICHT van het bedrag der inkomsten per maand van soldijgenietende Inlandsche militairen der Infanterie.

Omschrijving der Inkomsten.	Inlanders.						Toelichtingen.
	Sergeant.		Korporaal.		Soldaat.		
	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	gehuwd.	ongehuwd.	
Aanvangssoldij	28 50	28 50	18 —	18 —	7 50	7 50	
Vergoeding levensmiddelen	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	12 30	
Idem voor het gezin	2 10	— —	2 10	— —	2 10	— —	
Vergoeding kleeding	5 75	5 75	3 95	3 95	3 95	3 95	
„ huishuur	7 —	7 —	2 —	2 —	2 —	2 —	
„ licht	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	
„ water	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	4 50	
„ meubilair	2 65	2 65	1 10	1 10	1 10	1 10	
Vergoeding wasschen en vullen nachtlegers	0 15	0 15	0 15	0 15	0 15	0 15	
Vergoeding schoenreparatie	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	0 55	
Bijslag voeding	3 30	3 30	3 30	3 30	3 30	3 30	
Herverbintenis premie	1 66	1 66	1 66	1 66	1 66	1 66	
Totaal	69 46	67 36	50 61	48 51	40 11	38 01	
Na 3 jaar dienst in den rang	2 40	2 40	1 80	1 80	— —	— —	
„ 6 „ „ (c. q. in den rang)	2 40	2 40	1 80	1 80	3 60	3 60	
„ 9 „ „ „ „ „	2 40	2 40	1 80	1 80	1 80	1 80	
„ 12 „ „	— —	— —	— —	— —	0 90	0 90	
Maximum inkomsten	76 66	74 56	56 01	53 91	46 41	44 31	

BIJLAGE IX.

OVERZICHT der bedragen welke thans aan sommige categorieën van soldijgenieten de Inlandsche militairen maandelijks meer worden toegekend dan de inkomsten vermeld in bijlage VIII.

Wapens en Diensten.	Inlanders.			Toelichtingen.
	Sergeanten of Fouriers.	Korporaals.	Soldaten.	
Trein.				
Kader en minderen	1 50	1 50	(1) 4 80	(1) Dit is de treinsoldaat 1e klasse, de treinsoldaat 2e klasse en de tamboers en hoornblazers hebben onderscheidenlijk slechts ƒ 3.60 en ƒ 2.40 meer.
Werklieden	16 50	15 —	15 30	
Leerling idem	— —	— —	7 50	
	— —	— —	2 40	
Schrijverspersoneel				(2) Het personeel van geweermitrailleurafdeelingen geniet dezelfde hoogere bedragen, de sergeant sectiecommandant evenveel als de sergeant stukscommandant.
Infanterie.				
Infanterist 1e klasse	— —	— —	1 20	
Onderofficieren instructeur bij de kaderscholen	20 —	— —	— —	
Marechaussée's.				(3) Dit is de cavalerist 2e klasse, de cavaleristen 1e klasse en de trompetters genieten onderscheidenlijk ƒ 3.60 en ƒ 4.80 meer.
Marechaussée te velde	18 50	7 50	6 —	
Wielrijders.				
Wielrijders	1 50	1 50	1 50	(4) Dit is de kanonnier 2e klasse, de kanonniers 1e klasse, de trompetters, de stukrijders 1e en 2e klasse en de geleiders 1e en 2e klasse hebben onderscheidenlijk ƒ 2.40, ƒ 4.80, ƒ 4.80, ƒ 3.60, ƒ 3.90 en ƒ 3.30 meer.
Rijwielhersteller 1e klasse	24 90	24 90	24 90	
„ 2e „	19 80	19 80	19 80	
„ 3e „	13 20	13 20	13 20	
Leerling rijwielhersteller	8 10	— —	8 10	
Mitrailleur-compagnieën.				(5) Kanonniers 2e klasse, de kanonniers 1e klasse en de hoornblazers hebben ƒ 2.40 meer.
Kader en fuseliers (2)	1 50	1 50	1 20	
Infanteristen 1e klasse, hoornblazers (5)	— —	— —	2 40	
Hoefsmeden en zadelmakers	1 50	1 50	4 80	
Stuks-commandanten (3)	7 50	— —	— —	
Vliegdienst.				(6) Dit is de werkman 2e klasse, de werkman 1e klasse heeft ƒ 10.50 meer.
Helpers en andere ongegradueerden	— —	— —	9 —	
Cavalerie.				
Kader en ongegradueerden	1 50	1 50	(3) 2 40	
Remonteberijders (ook van de veldartillerie)	3 —	3 —	3 —	
Veldartillerie.				
Kader en ongegradueerden	1 50	1 50	(4) 1 20	
Vestingartillerie.				
Ongegradueerden	— —	— —	(5) 1 20	
Veld- en Vestingartillerie.				
Vuurleider	3 —	— —	— —	
Peiler	2 40	2 40	— —	
Hulppeiler	1 50	1 50	— —	
Waarnemer	— —	— —	1 50	
Stuks-commandant	— —	— —	1 50	
Telefonist	— —	— —	1 50	
Stukkeknechts voor snelvuurgeschut	— —	— —	1 20	
Batterijkijker tevens hulpwaarnemer	3 —	— —	— —	
Geoefend élève trompetter	— —	— —	2 10	
Personeel voor buitengewone diensten bij de africhting van remontedieren	— —	— —	1 20	
Geweermakersschool en Ateliers.				
Geweermakers	30 —	— —	— —	
Lademakers	24 —	15 —	— —	
Leerling idem (kan. 1e kl.)	— —	— —	7 50	
Knechts	45 —	— —	12 —	
Baas geweermaker	— —	— —	— —	
Idem geplaatst bij de mitrailleurcompagniën	37 50	— —	— —	
Genie.				
Geniewerklieden	15 —	12 —	(6) 9 —	
Hospitaaldienst.				
Soldatenziekenverpleger	— —	— —	3 —	
Hospitaalsoldaten 1e kl.	— —	— —	1 50	

OPCARD 101 V3

BIJLAGE X.

OVERZICHT van het bedrag der inkomsten per maand van de militaire den rang van Onderluitenant op maandelijksch traktement.

Omschrijving der inkomsten.	EENEN. Adjudant-onderofficier.		Sergeant-majoor.		Sergeant.		Korporaal.		Soldaat.		Toelichtingen.
	Gehuwd.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Ongehuwd.	
Topographische dienst.											
Aanvangstraktement	135 —	135 —	100 —	100 —	75 —	75 —	50 —	50 —	35 —	35 —	(1) Hieronder te verstaan:
Bijzondere inkomsten (1)	71 93	52 03	71 93	52 03	71 93	47 28	61 03	40 28	61 03	40 28	Vergoeding levensmiddelen (e. q. voor het gezin).
Vergoeding huishuur	30 —	30 —	20 —	20 —	20 —	20 —	7 50	7 50	7 50	7 50	Vergoeding licht.
Totaal	236 93	217 03	191 93	172 03	166 93	142 28	118 53	97 78	103 53	82 78	" water.
Na 3 jaren dienst in den rang	7 50	7 50	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	" huisraad.
" 6 " " " " "	7 50	7 50	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	Bijslag voeding en Herverbintenis premie.
Maximum zonder pensioen	251 93	232 03	191 93	172 03	166 93	142 28	118 53	97 78	103 53	82 78	(2) De adjudanten-onderofficier met een zelfstandige betrekking belast genieten bovendien aan huishuur vergoeding ƒ 40.— per maand meer.
Normaal pensioen	50 —	50 —	43 83	43 83	40 50	40 50	32 08	32 08	27 50	27 50	
Maximum bij genot van normaal pensioen	301 93	282 03	235 76	215 86	207 43	182 78	150 61	129 86	131 03	110 28	(3) Dit zijn de meester-geweermakers en militair apothekers-adsistenten der 3e klasse; die der 2e en 1e klasse genieten onderscheidenlijk nog ƒ 54.26 en ƒ 110.41 meer.
Totale pensioensverhooging	20 83	20 83	18 66	18 66	13 66	13 66	8 75	8 75	7 91	7 91	
Maximum inkomsten	322 76	302 86	254 42	234 52	221 09	196 44	159 36	138 61	138 94	118 19	
Conducteurs der Artillerie, Genie en Intendance.											
Aanvangstraktement	132 50	132 50	105 —	105 —	80 —	80 —	— —	— —	— —	— —	
Bijzondere inkomsten (1)	71 93	52 03	71 93	52 03	71 93	47 28	— —	— —	— —	— —	
Vergoeding huishuur	30 —	30 —	20 —	20 —	20 —	20 —	— —	— —	— —	— —	
Totaal	234 43	214 53	196 93	177 03	171 93	147 28	— —	— —	— —	— —	
Na 3 jaren dienst in den rang	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	— —	— —	— —	— —	
" 6 " " " " "	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	7 50	— —	— —	— —	— —	
Maximum zonder pensioen	249 43	229 53	211 93	192 03	184 43	162 28	— —	— —	— —	— —	
Normaal pensioen	50 —	50 —	43 83	43 83	40 50	40 50	— —	— —	— —	— —	
Maximum bij genot van normaal pensioen	299 43	279 53	255 76	235 86	227 43	202 78	— —	— —	— —	— —	
Totale pensioenverhooging	20 83	20 83	18 66	18 66	13 66	13 66	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	320 26	300 36	274 42	254 52	241 09	216 44	— —	— —	— —	— —	
Magazijnmeesters der Artillerie en Intendance.											
Meer dan de conducteurs	71 67	71 67	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	391 93	372 03	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Magazijnmeesters der Genie.											
Meer dan de conducteurs	107 08	107 08	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	427 34	407 44	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Militaire Administratie.											
Meer dan de conducteurs (2)	17 50	17 50	2 50	2 50	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	337 76	317 86	276 92	257 02	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Meester Geweermakers en Militaire Apothekersadsistenten.											
Meer dan de conducteurs (3)	21 67	21 67	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	341 93	322 03	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Militair huis van Arrest.											
Meer dan de conducteurs	10 —	10 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	330 26	310 36	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Provoost geweldigen.											
Minder dan de conducteurs	15 —	15 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	305 26	285 36	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Stafmuziek (kapelmeester).											
Meer dan de conducteurs	171 67	171 67	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Maximum inkomsten	491 93	472 03	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	

NOTA van de leden der Commissie RADEN MARDJANA en I. J. TURANGAN.

AAN

Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal.

Bij artikel 3 punt *d* van het Gouvernementsbesluit van 5 November 1918 No. 47 is bepaald, dat de leden der commissie bevoegd zijn bij het ingediende verslag te doen blijken van hun van het gevoelen der meerderheid afwijkende zienswijze, zoomede van de gronden waarop deze berust.

Van deze bevoegdheid gebruik makende hebben de ondergeteekenden de eer het volgende onder de aandacht van Uwe Excellentie te brengen.

Door de commissie zijn, voor wat betreft de soldaten der 1e klasse, de Infanteristen der 1e klasse en de korporaals der 2e klasse de volgende loonschalen voorgesteld (1):

Aantal dienstjaren.	Soldaat 1e klasse.	Infanterist 1e klasse.	Korporaal 2e klasse.
Aanvangsoldij	*f* 0.50	*f* 1.—	*f* 0.80
Na 3 jaar	„ 0.55	„ 1.15	„ 0.90
„ 6 „	„ 0.60	„ 1.30	„ 1.—
„ 9 „	„ 0.70	„ 1.45	„ 1.10
„ 12 „	„ 0.80	„ 1.60	„ 1.20

Aan deze loonschalen kleven naar de meening van de ondergeteekenden de volgende gebreken.

I. De soldijen van de soldaten der 1e klasse en van de Infanteristen der 1e klasse.

a. Het verschil tusschen de aanvangssoldijen van *f* 0.50 is te groot.

b. Het verschil na 3, 6, 9 en 12 jaren is niet constant.

Ad *a.* Aangenomen mag worden, dat in de practijk het verschil in bruikbaarheid tusschen de Infanteristen der 1e klasse en de soldaten der 1e klasse niet alleen niet zoo groot zal zijn als tusschen de Infanteristen der 2e klasse en soldaten der 2e klasse, maar zelfs zullen in vele gevallen beide eerstgenoemde categorieën elkaar daarin zeer dicht naderen. Hierdoor springt het verschil van 50 cent, dus nog 10 cent meer dan tusschen soldaat 2e klasse en Infanterist 2e klasse, duidelijk in het oog. Daarenboven dient hierbij niet te worden vergeten, dat de Infanterist 1e klasse vooralsnog niet is bestemd om uit te sterven, zoodat nog in onafzienbaren tijd dit verschil door betrokkenen zal worden gevoeld.

Ad *b.* Werd hierboven reeds aangetoond, dat het verschil van 50 cent te groot is, nog ongunstiger wordt

(1) In deze nota worden met soldaten bedoeld ongegradueerden van de inheemsche troepen en met Infanteristen ongegradueerden van de aanvullingstroepen.

dit na 3, 6, 9 en 12 jaren, zoodat na 12 jaar het verschil niet minder dan 80 cent per dag bedraagt. Het behoeft geen nader betoog, dat deze regeling niét met vreugde zal worden ontvangen. Ook bij deze categorieën van militairen dient o. i. een constant verschil te bestaan, dat — waar deze militairen zooals reeds werd gezegd elkaar in practische bruikbaarheid dichter naderen — ook kleiner moet zijn dan tusschen de Infanteristen der 2e klasse en soldaten 2e klasse, waarbij het verschil ƒ 0.40 bedraagt.

Het verschil tusschen de soldijen van de soldaten der 1e klasse en de Infanteristen der 1e klasse ware te bepalen op 30 cent en te verkrijgen door vaststelling van de aanvangssoldijen op 90 cent voor een Infanterist 1e klasse en op 60 cent voor een soldaat 1e klasse en periodieke verhoogingen van 10 cent voor beide categorieën. Wel is waar worden hierdoor de uitgaven voor de soldaten 1e klasse meer, doch zij worden voor de Infanteristen 1e klasse minder, zonder naar onze meening onvoldoende te zijn. Bovendien bestaat door de verhooging van de soldij van den soldaat 1e klasse van 50 op 60 cent, bij de soldaten der 2e klasse een nog krachtiger prikkel tot het bereiken van den 1e klasse graad, hetgeen het leger niet anders dan ten goede zal komen.

II. De soldijen van de Infanteristen 1e klasse en korporaals 2e klasse.

Het moet eveneens een ernstig bezwaar genoemd worden, dat tusschen deze beide categorieën het verschil in aanvangssoldijen te groot is en wederom na de periodieke verhoogingen niet constant blijft doch steeds grooter wordt. Wordt nu de ad *b* hiervoren voorgestelde regeling aangenomen dan blijft het aanvangsverschil wel is waar nog maar 10 cent tegen thans 20 cent, doch het komt ons voor, dat op zijn minst genomen tusschen deze categorieën in het geheel geen verschil behoort te bestaan, ja zelfs behooren laatstgenoemden, die dan toch in rang en daaraan verbonden plichten hooger staan, daarvoor ook meerdere belooning te genieten. Het is hierom dat wij voorstellen de aanvangssoldij van den korporaal 2e klasse bijvoorbeeld 5 cent hooger te stellen dan voor den Infanterist 1e klasse en, zoo met de ad *b* voorgestelde aanvangssoldij voor den Infanterist 1e klasse wordt ingestemd, de aanvangssoldij van den korporaal der 2e klasse te brengen op 95 cent, met periodieke verhoogingen als voor den Infanterist 1e klasse voorgesteld tot behoud van het constante verschil.

Slotbeschouwing.

Hierboven werd in het algemeen gestreefd naar het verkrijgen van minder groote verschillen in betaling tusschen de inheemsche en de aanvullingstroepen en wel op grond van de ervaringen door ons in verschillende vergaderingen opgedaan.

Deze waren:

1e. Het grootste gedeelte der Amboineesche militairen sprak als wensch uit gelijke bezoldiging als de Europeesche militairen en zoo dit niet mogelijk is, een zoo klein mogelijk verschil.

2e. De Inlandsche militairen gaven dan unaniem als

wensch te kennen gelijke betaling als de Amboineesche militairen.

Aan den wensch van laatstbedoelden is voldaan en zijn beschouwingen ter zake dus verder overbodig. Aan den wensch van eerstbedoelden is bij de voorgestelde regeling o. i. allerminst voldaan en twijfelen wij er ook niet aan of een dergelijke regeling zou bij hen groote onvoldaanheid verwekken. Zij zal niet nalaten de goede verstandhouding, die tusschen de Europeesche en de niet-Europeesche militairen tot heden bestond, te verbreken. De bruikbaarste niet-Europeesche soldaat (soldaat 1e klasse) toch ziet zich bij gelijke dienstprestaties niet alleen slechts de halve soldij toegekend in den aanvang, doch ziet het verschil met de jaren steeds grooter worden. De korporaals 2e klasse zien zich voorts, niettegenstaande hun meerdere verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld als Commandant der wacht, als patrouille-commandant, enz., niet alleen in den aanvang minder soldij toegekend dan de Infanteristen 1e klasse, maar ook zij zien met de jaren het verschil in hun nadeel toenemen. Wij dienen bij de bepaling der loonschalen niet alleen een vergelijking te maken met de inkomsten van overeenkomstige categorieën in de burgermaatschappij, zoowel in Indië als in Holland, doch ook wel degelijk deze onderling met elkaar te vergelijken. Het verband er tusschen mag niet verbroken worden. Het is hierom, dat door ons bovenstaande regeling wordt voorgesteld. In deze regeling wordt o. i. de dienstprestatie der Infanteristen 1e klasse op zichzelf beschouwd nog zeer voldoende beloond en wordt een beter verband tusschen de loonschalen der verschillende categorieën van militairen onderling verkregen.

BANDOENG, den 17den April 1919.

(w.g.) RADEN MARDJANA.
I. J. TURANGAN.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

